

การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

โดย

พลตรี เขาวินบูลย์ คงพูลศิลป์

เสนาธิการ

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

กระทรวงกลาโหม

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ พลตรี เขาวนบุญ คงพลศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ
ผู้วิจัย พลตรี เขาวนบูลย์ คงพูลศิลป์ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๑

เอกสารวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างกระทรวงกลาโหมกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศ เพื่อให้เกิดแนวทางการบูรณาการ การวิจัยพัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับขอบเขตการวิจัย ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นโยบายด้านความมั่นคง นโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยเฉพาะนโยบาย “Thailand 4.0” ของรัฐบาลที่ต้องสร้างนวัตกรรม จากการพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงตามขีดความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของเหล่าทัพ โดยมุ่งไปสู่การผลิตใช้ในราชการ ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงอุตสาหกรรมโดยการร่วมทุน ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาครัฐที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อร่วมกันสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน ทั้งการให้ภาคเอกชนเป็นผู้ประกอบการภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหมและการร่วมลงทุน ซึ่งเป็นการดำรงสายการผลิตยุทธโปกรณ์ทางทหาร และลดการจัดสรรงบประมาณสำหรับหน่วยผลิตของรัฐโดยการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน ทั้งนี้กระทรวงกลาโหมจะต้องบูรณาการการผลิตยุทธโปกรณ์ ส่งเสริมผลงานวิจัยสู่การผลิต ตลอดจนจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยกระทรวงกลาโหม จะทำการผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อความพร้อมรบ และสนับสนุนให้ภาคเอกชน ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ โดยกำหนด

แนวทางการปฏิบัติออกเป็น ๔ ระยะ ดังนี้ ระยะที่ ๑ เป็นการปฏิรูปกรอบงานการกำหนดความต้องการ และสร้างกลไกการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ระยะที่ ๒ เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในด้านการมาตรฐานทางทหารและการนำต้นแบบงานวิจัยไปสู่การผลิตใช้ในราชการและต่อยอด เพื่อการพาณิชย์ ระยะที่ ๓ เป็นการส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ไปสู่ภาคเอกชน และระยะที่ ๔ เป็นการสร้างความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออก

Abstract

Title **Defence Industry Development**
Field **Economics**
Name **Major General Chaawboon Kongpoolsilpa** **Course NDC** **Class 61**

The purpose of this research paper was to study the defence industry implementation including defence industry defence business, structure, related acts, defence industry technology development, defence industry promotion, trading, defence industry cooperation network establishment between governmental organizations, public sector, and ASEAN Member States or alliances in order to create R&D and defence industry integration from every related sectors.

In term of scope, it emphasized on the national strategy (B.E.2561 - B.E.2580), defence policy, science and technology strategy especially “Thailand 4.0” which was designed by the government to promote R&D innovations that led to industrialization. Moreover, there is another policy called “Make or Buy” which was also a strategy for targeted industries stated in “The 12th National Economic and Social Development Plan” with the aim for developing defence industry based on true demands, capability, expertise, and military potential that led to military usage , import reduction, and joint venture industrialization.

The research was conducted with primary and secondary data through study and analysis of documents and exclusive interviews. As a result, it can be concluded that Thailand defence industry comprises of 3 important parts including Ministry of Defence, agile governmental organizations, and entrepreneurs which all together created a network of cooperation between government sector and private sector. Private sector, as entrepreneurs would have been either monitored and restricted by the government or by the frame of joint venture just to maintain the military production capability and decrease production budget by promoting private sector investment.

Ministry of Defence was responsible for integrating defence production, promoting prototypes to industrialization, and establishing a military standardization unit for certifying defence industry production. To demonstrate, Ministry of Defence played an important role in defence products only that considered as needed in order to maintain combat readiness and supported private sector for military requirements and for

commercial. For this result, an implementation plan which comprised of 4 phases. Phase 1, reform framework requirements and mechanism of knowledge and technology transfer. Phase 2, strengthen military standard and industrialize prototypes for military usage and commercial. Phase 3, transfer production and maintenance to private sector. And Finally, Phase 4, sustain private sector to be the production base for export.

คำนำ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และนโยบายรัฐบาลที่นำประเทศไทยไปสู่การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อก้าวข้าม “Thailand 3.0” ไปสู่ “Thailand 4.0” ซึ่งต้องเกิดอุตสาหกรรม 4.0 ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ โดยการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ซึ่งมีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) เทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบัน และยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต

จากนโยบายดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่งมีความรับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในฐานะที่เป็นเสนาธิการ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม จึงมีความประสงค์ที่ศึกษาเพื่อเชื่อมต่อการวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เข้ากับระบบการพัฒนางานวิจัยสู่สายการผลิตใช้ในราชการ/เชิงพาณิชย์ ด้วยการจัดกรอบการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ระยะ ๒๐ ปี ซึ่งจะเป็แนวทางหลักในการพัฒนาให้กระทรวงกลาโหม มีขีดความสามารถในการวิจัยพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งสามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อความคุ้มค่าในการลงทุนของกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน อันจะนำมาซึ่งความพร้อมรบของกองทัพภายใต้อาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอต่อการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ และผลประโยชน์แห่งชาติ รวมถึงการรวมตัวและเชื่อมโยงกันทางการค้าเพื่อนำผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้าสู่การแข่งขันในตลาดต่างประเทศต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศหลายท่าน ด้วยการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ ซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือและให้การสนับสนุน จนทำให้การศึกษาวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พลตรี

(เชาว์บุลย์ คงพูลศิลป์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๖
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐	๖
ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๘
นโยบายด้านความมั่นคง	๙
นโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๑๙
นโยบาย “Thailand 4.0”	๒๑
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๒๓
แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๔	๒๔
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย	๒๕
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ	๒๘
ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (ASEAN Defence Industry Collaboration : ADIC)	๓๗
การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๔๔

แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ (Strategy)	๔๖
แนวคิดเกี่ยวกับโมเดลพันธกิจ (Mission Model)	๔๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๙
แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ	๖๗
สรุป	๗๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๗๒
กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๗๒
การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๗๓
ทิศทางในการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม	๗๔
ปัญหาและมาตรการในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๗๗
สรุป	๘๐
บทที่ ๔ การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม	๘๑
ขีดความสามารถที่ต้องการรองรับมาตรการเชิงกลยุทธ์ (TOWS Matrix)	๘๑
รูปแบบการพัฒนาวិทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	
กระทรวงกลาโหม	๘๒
สรุป	๙๐
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๙๑
สรุป	๙๑
ข้อเสนอแนะ	๙๒
บรรณานุกรม	๙๕
ประวัติย่อผู้วิจัย	๙๘

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
๒ - ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแบบ TOWS Matrix	๔๘
๓ - ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (SWOT Analysis)	๗๗

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
๒ - ๑ ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	๒๖
๒ - ๒ แผนภาพโครงสร้างการจัด Ministry Of Defense	๒๙
๒ - ๓ แผนภาพ Acquisition Development Structure	๓๐
๒ - ๔ Organisational Structure of MINDEF โครงสร้าง กท.สิงคโปร์	๓๒
๒ - ๕ DSTA'S Network	๓๓
๒ - ๖ Singapore Technologies Engineering	๓๔
๒ - ๗ Malaysia Industry Council for Defence, Enforcement & Security (MIDES)	๓๖
๒ - ๘ การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๔๕
๒ - ๙ แผนภาพแนวทางการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรรักษาทางทันตกรรม เข้าสู่การต่อยอดเชิงพาณิชย์	๖๖
๔ - ๑ การบูรณาการเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๘๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

กระทรวงกลาโหมในฐานะที่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ ซึ่งการเตรียมความพร้อมรบของกองทัพจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีความพร้อมของทรัพยากรที่สำคัญ ๒ ประการคือ ๑) ความพร้อมในด้านกำลังพล และ ๒) ความพร้อมด้านยุทโธปกรณ์

ในการเตรียมความพร้อมด้านยุทโธปกรณ์ภายใต้งบประมาณจำกัด จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างออกไปจากประเทศที่มีความมั่งคั่ง เนื่องจากประเทศเหล่านั้นสามารถสะสมยุทโธปกรณ์โดยการจัดหาจากต่างประเทศที่เป็นผู้ผลิตมาเก็บสำรองไว้ได้มากตามต้องการ แนวทางดังกล่าวนี้จะต้องสนองตอบต่อความดำรงอยู่ได้ทั้งในสภาวะปกติและสงคราม ดังนั้นการดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งการปฏิบัติทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้เมื่อมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนภายใต้การกำกับของภาครัฐ ซึ่งจะมีบทบาทในด้านการส่งเสริม การควบคุม การขาย การส่งออก และการเปิดเผยข้อมูลเทคโนโลยี

ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หน่วยงานกลางเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ หน่วยผลิตยุทโธปกรณ์ที่ลงทุนโดยรัฐ และหน่วยผลิตยุทโธปกรณ์ของภาคเอกชนที่ถูกควบคุมการนำเข้า ผลิต และส่งออกโดยกระทรวงกลาโหม ซึ่งความเข้มแข็งของระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความพร้อมในการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ ต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน ทั้งการให้ภาคเอกชนเป็นผู้ประกอบการภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม การร่วมลงทุน การสนับสนุนชิ้นส่วนประกอบจากภาคเอกชนหรือการจ้างผลิตเป็นบางส่วน ทั้งหมดกระทำเพื่อการดำรงสายการผลิตยุทโธปกรณ์ทางทหาร ดังนั้นเพื่อลดการสนับสนุนงบประมาณจัดหาอาวุธและการลงทุนสำหรับหน่วยผลิตของรัฐโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน กระทรวงกลาโหมจึงควร

บูรณาการการผลิตยุทธูปกรณ์ ส่งเสริมผลงานวิจัยสู่การผลิต และจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและผลงานวิจัยของกระทรวงกลาโหม

ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยนำร่องการผลิตสิ่งของสิ้นเปลืองที่มีขีดความสามารถในการผลิตอยู่ในปัจจุบันจากโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และภาคเอกชนในประเทศ อาทิ อาวุธ, กระสุนและวัตถุระเบิด, ชิ้นส่วนยานพาหนะและยา/เวชภัณฑ์ เพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ให้มีกำลังการผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการของเหล่าทัพและลดการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ

และในอนาคตภาครัฐต้องส่งเสริมให้ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสามารถขายผลิตภัณฑ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้สามารถผลิตยุทธูปกรณ์ได้เต็มกำลังการผลิตและรักษาขีดความสามารถการผลิตไว้ในประเทศ, ลดการสนับสนุนงบประมาณสำหรับหน่วยผลิตของรัฐ และความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ้มทุนก็จะเกิดการลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมของรัฐบาล ซึ่งขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศดังกล่าว ก็จะเป็นเงื่อนไขของการสร้างความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศเพื่อเจรจาผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมต่อไป

ดังนั้นกระทรวงกลาโหมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วยการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, ขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้กับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ซื้อนำไปใช้ในการผลิต ขาย หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร, ขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้แก่ต่างประเทศ, ร่วมงาน ร่วมทุน หรือดำเนินการกับภาคเอกชน และตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง อันเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงการขายทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้าที่ใช้ได้สองทางให้กับผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเทคโนโลยีทางทหารซึ่งถือว่าเป็นวิทยาการที่มีมาตรฐานสูงที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ การพัฒนา และผลิตภัณฑ์ทางทหารจะเป็นการสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงแห่งรัฐอย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชาติและขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อมในการป้องกันประเทศของไทย

๒. เพื่อศึกษาแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการ อำนาจการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขยายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างกระทรวงกลาโหมกับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือ มิตรประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นโยบายด้านความมั่นคง นโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะนโยบาย “Thailand 4.0” ของรัฐบาลที่ต้องสร้างนวัตกรรมจากการวิจัยพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ซึ่งเป็น กลยุทธ์หนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่การผลิตใช้ในราชการและในเชิงอุตสาหกรรมโดยการร่วมทุน

๒. ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิในห้วงเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๑ – เมษายน พ.ศ.๒๕๖๒

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนากิจการของภาครัฐจากห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด วปอ. ห้องสมุด วสท. ห้องสมุด บก.สปท. ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งเอกสารประกอบการศึกษาด้านการพัฒนากิจการของภาครัฐจากสถาบันการศึกษาต่างๆ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๒. การจัดระเบียบข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะเตรียมข้อมูลไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแยกแยะให้เห็นถึงส่วนประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ เหล่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้แนวทางการกำหนดความต้องการยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหม เพื่อดำรงขีดความสามารถการผลิตที่มีความคุ้มค่า ไว้ในประเทศ และสร้างกลไกการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากผู้ขายให้กลับเข้ามาเข้ามาสู่อุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและยกระดับภาคการผลิตของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้รองรับกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒. ได้แนวทางการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศพื้นฐานภายใต้ลิขสิทธิ์ของไทย มีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง และลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองด้านความมั่นคง และส่งผลทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

คำจำกัดความ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	หมายถึง	การวิจัย การพัฒนา การผลิต การประกอบรวม การปรับปรุง การซ่อมสร้าง การเปลี่ยนลักษณะ การแปรสภาพ หรือการให้บริการ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการป้องกันประเทศ โดยอาจมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยโรงงานในสังกัดของกระทรวงกลาโหม, ภาคเอกชนที่อยู่ในควบคุมของกระทรวงกลาโหม ตาม พ.ร.บ.โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐, โรงงานภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาตผลิตยุทธภัณฑ์ ตามพ.ร.บ.ควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.๒๕๓๐, โรงงานของภาครัฐอื่นและโรงงานของเอกชนที่อยู่ในการกำกับดูแลตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ ที่ดำเนินการผลิตเพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม

กลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ	<p>และ ความมั่นคงของประเทศ</p> <p>หมายถึง ๑) กลุ่มอาวุธ กระสุนและวัตถุระเบิด เช่น อาวุธปืน-เครื่องยิงและส่วนประกอบ เพื่อเสริมสมรรถภาพของอาวุธยิง กระสุน จรวด และอาวุธนำวิถี วัตถุระเบิด และไฟโรเทคนิคทางทหาร</p> <p>๒) กลุ่มยานพาหนะและชิ้นส่วน เช่น ยานยนต์ เรือ และอากาศยาน ที่ใช้ในทางทหาร</p> <p>๓) กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อุปกรณ์ในระบบสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติการ อุปกรณ์ในระบบสื่อสาร อุปกรณ์ในระบบการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่าย เป็นศูนย์กลาง อุปกรณ์ในระบบการตรวจจับ อุปกรณ์ ในการลาดตระเวนหาข่าว และเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๔) กลุ่มทั่วไป เช่น อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย สารนิวเคลียร์-ชีว-เคมีและอุปกรณ์ป้องกัน ร่ม แบตเตอรี่ ยาและเวชภัณฑ์ และเครื่องแต่งกายทหาร เป็นต้น</p>
การส่งเสริม	<p>หมายถึง การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการผลิต การลงทุน การขาย และการตลาดของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีศักยภาพในทางการค้า และการลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ</p>
ความร่วมมือ ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	<p>หมายถึง การสร้างเครือข่ายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างกระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต การร่วมทุน การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทางทหาร และการพัฒนาบุคลากร</p>

บทที่ ๒

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้ได้แนวทางในการวางแผนปฏิบัติการ อำนวยการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการ การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดความพร้อมในการป้องกันประเทศ ของไทย ควรมีการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ

กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๔ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมาย และกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระ ที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าว ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน อย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็ง ของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์ จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเอง ได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนา ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณี ที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัด ให้มีสาธารณูปโภคหรือการจัดทำบริการสาธารณะ

หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร ราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๒) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(๓) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงาน ของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการ ให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(๔) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจ ให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้า ได้ตามความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและ กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของ ผู้บังคับบัญชา

(๕) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่าย งบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคม มีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม

ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- และ ๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

๑. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๓. ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี ชจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรง ตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

๔. บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยพัฒนาความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ความมั่นคงและการพัฒนาการก่อการร้าย พัฒนาพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม เร่งรัดจัดทำหลักเขตแดน แก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน และปัญหาการลักลอบเข้าเมืองทั้งระบบ

๕. พัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ รักษาคุณภาพของความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ลดผลกระทบจากภัยก่อการร้าย และเสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

๖. พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศและกองทัพ พัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทธูปกรณ์ที่เหมาะสม พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ

๗. พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารพลังงาน และน้ำ

๘. ปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวระนาบมากขึ้น กำหนดการบริหารจัดการที่ครบวงจรและยั่งยืน/พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินงาน และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

นโยบายด้านความมั่นคง

๑. นโยบายรัฐบาล : คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“๒. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

๒.๓ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศให้ทันสมัย มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตย และผลประโยชน์แห่งชาติ ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ พร้อมทั้งนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติมาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาความมั่นคงภายในโดยมุ่งระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน

ทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และนานาชาติ โดยเฉพาะอาเซียนและประชาคมโลก ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันเป็นเครือข่ายได้”

๒. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

๒.๑ นโยบายเฉพาะ : “ข้อ ๒.๕ พัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์รายการที่จำเป็น พัฒนากิจการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการป้องกันประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค และสามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และกิจการอวกาศ โดยเน้นให้เกิดการบูรณาการ ความเป็นมาตรฐาน ความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในกระทรวงกลาโหม และความสามารถในการรับมือสงครามไซเบอร์”

๒.๒ นโยบายเร่งด่วน ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช ๒๕๖๒ :

“๒.๒ เร่งรัดและจัดทำแนวทางการบูรณาการ การวิจัย พัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานความต้องที่แท้จริงตามขีดความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของเหล่าทัพ รวมถึงการเตรียมการเพื่อรองรับพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่สนามบินอู่ตะเภาให้เป็นศูนย์กลางเมืองการบินในภาคตะวันออก ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งกำหนดให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายตัวที่ ๑๑ และนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของรัฐบาล ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับศักยภาพของประเทศในภาพรวม”

๓. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเป็นนโยบายระดับชาติ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการด้านความมั่นคงของภาครัฐในระยะ ๗ ปี โดยได้ประเมินสภาวะแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคง นำไปสู่การกำหนดทิศทางหลักในการดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่ได้กำหนดลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบต่อความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ ซึ่งส่งผลต่อความอยู่รอดปลอดภัยของชาติและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่างๆ และภูมิคุ้มกันของชาติในภาพรวมเป็น “เกณฑ์สำคัญ” โดยกำหนดความสำคัญเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ ๑ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็น แก่นหลักของชาติ และส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ซึ่งการจัดสรรทรัพยากรจะให้น้ำหนักต่อนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติเป็นลำดับสำคัญในระดับต้น แต่ทั้งนี้ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั้งสองส่วนต้องได้รับการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดภาพแห่งความสำเร็จโดยรวมและสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างครบถ้วน ทั้งเสถียรภาพ ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ และการมีจุดยืนที่ชัดเจนเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ประเทศมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมโลก

กรอบความคิดหลักในการกำหนดนโยบาย ได้คำนึงถึงค่านิยมหลักของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในชาติ จะต้องยึดถือและพึงรักษาไว้ร่วมกัน และผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งเป็นความมุ่งประสงค์ของชาติที่จะทำให้ค่านิยมหลักของชาติดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๑ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ

๑. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ

๓. ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป

๔. จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน

๕. สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ

๖. ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

๗. จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

๘. เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน

๙. เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตคอร์รัปชัน

๑๐. เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

๑๑. รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๑๒. เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร

๑๓. พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

๑๔. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๑๕. พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ

๑๖. เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

นโยบายที่ ๑๔ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๑๔.๑ เสริมสร้างและพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างกำลังกองทัพ และยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสม ทันสมัย มีความพร้อมในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และการปฏิบัติการกิจด้านสันติภาพได้อย่างต่อเนื่อง

๑๔.๒ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของชาติด้วยการผนึกกำลังจากทุกภาคส่วน ในการป้องกันประเทศ และให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทัพตั้งแต่ในภาวะปกติ ในการพัฒนาความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อการระดมสรรพกำลัง ทรัพยากร การป้องกัน การขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นในภาวะไม่ปกติ การพัฒนาระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างศักยภาพและปลูกฝังจิตสำนึกด้านความมั่นคงของท้องถิ่น เอกชน ภาคประชาชน ให้สนับสนุนภาครัฐ รวมถึงการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงานด้านการป้องกันประเทศ โดยยึดกระบวนการมีส่วนร่วม

๑๔.๓ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และความร่วมมือในทุกระดับกับกองทัพประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มอาเซียน และมิตรประเทศ บนพื้นฐานการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน

๑๔.๔ พัฒนาและนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติ เข้ามาสนับสนุนภารกิจนอกเหนือจากสงคราม ในการเตรียมความพร้อมของกองทัพให้สามารถสนับสนุนการพัฒนา

ประเทศ การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความมั่นคงภายใน การปราบปรามยาเสพติด และสนับสนุนภารกิจ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ และการบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งในกรอบของสหประชาชาติและกรอบความร่วมมือต่าง ๆ โดยจัดเตรียมอุปกรณ์และกำลังพลของกองทัพให้มีความเหมาะสมและไม่กระทบต่อการจัดเตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อปฏิบัติการกิจตามแผนป้องกันประเทศ

๑๔.๕ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ และความมั่นคง โดยพัฒนาระบบอาวุธและระบบการแจ้งเตือนภัยทางทหาร ให้มีขีดความสามารถในการป้องกันทางยุทธศาสตร์ และส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาการทหารรวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยประสานการวิจัยและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ภายในกองทัพกับหน่วยงานวิจัย องค์การ สถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษาด้านเทคโนโลยีของภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนขยายผลการวิจัยและเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เพื่อการพึ่งพาตนเอง ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารทางทหารให้สนับสนุนการป้องกันประเทศ

๔. ยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)

ซึ่งเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเตรียมพร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติ โดยยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม โดยได้กำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดเตรียมทรัพยากรภายใต้แผนนี้กำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อสนับสนุนกองทัพเมื่อมีการร้องขอ ซึ่งระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติได้แบ่งสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ภัยจากการสู้รบ และสาธารณภัย โดยมี การจัดทำแผนการดำเนินการรองรับสถานการณ์ทั้ง ๒ ประการข้างต้น ดังนี้

๔.๑ ภัยจากการสู้รบ ได้แก่ แผนป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม, แผนแผนนี้กำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ และแผนเตรียมพร้อมของพลเรือน/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน ๑๐ ด้าน เพื่อการระดมทรัพยากรเพื่อการทหาร

๔.๒ สาธารณภัย ได้แก่ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

๕. ร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

การจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ได้ยึดถือหลักการสำคัญด้านการป้องกันประเทศ ได้แก่ บทบัญญัติด้านความมั่นคงที่สำคัญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผลประโยชน์แห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้ง มุ่งตอบสนองต่อวัตถุประสงค์มูลฐาน

ด้านความมั่นคงของประเทศ จำนวน ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของชาติในประชาคมระหว่างประเทศ ๒) สถาบันหลักของชาติและการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำรงอยู่อย่างมั่นคง ๓) สถานการณ์ภายในประเทศมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข และ ๔) ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร ซึ่งมาตรการต่างๆ ได้ยึดถือตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่กฎหมายกำหนด

สำหรับการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศนั้น กระทรวงกลาโหม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐ และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค” ด้วยการยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ๓ แนวความคิด ได้แก่ ๑) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) ๒) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) และ ๓) การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) รวมทั้ง กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์รองรับ จำนวน ๖ ประเด็น ซึ่งในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับด้านต่างๆ จำนวน ๒๗ ด้าน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) การสร้างความสำคัญกับต่างประเทศ ๒) การพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงและความร่วมมือทางทหาร ๓) การสร้างความมั่นคงอาเซียน ๔) การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ๕) การแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน และ ๖) การพัฒนาพื้นที่ชายแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้ความสำคัญกับ ๑ ด้าน ได้แก่ ๑) การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การรักษาความมั่นคงของรัฐ ให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๒) การสร้างความปรองดอง ๓) การแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายภายในประเทศ ๔) การแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในประเทศ ๕) การแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และ ๖) การแก้ปัญหาชายแดนและในทะเล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ให้ความสำคัญกับ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ ๓) การคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชนให้ ให้ความสำคัญกับ ๒ ด้าน ได้แก่ ๑) การจัดตั้งและใช้กำลังเครือข่ายภาคประชาชน และ ๒) การเสริมสร้างอุดมการณ์เครือข่ายกำลังภาคประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตย และผลประโยชน์แห่งชาติ ให้มีความสำคัญกับ ๙ ด้าน ได้แก่ ๑) การรบหลัก ๒) การปฏิบัติการด้านไซเบอร์ ๓) กิจกรรมอวกาศ ๔) การข่าวกรอง ๕) การวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การมาตรฐานทางทหาร กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ๖) ระบบการควบคุม บังคับบัญชาและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานทั่วไป ๗) ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม ๘) ระบบ กำลังสำรองและระบบการระดมสรรพกำลัง และ ๙) การใช้กำลังประชาชนสนับสนุนการรบ

ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของกระทรวงกลาโหม เป็น ๔ ระยะๆ ละ ๕ ปี กล่าวคือ

ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม มีความสำคัญและความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ตามกรอบความเร่งด่วนที่รัฐบาลกำหนด มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังพลยุทโธปกรณ์ หลักนิยม การฝึกศึกษาและการพัฒนาขีดความสามารถ ในการปฏิบัติการกิจป้องกันประเทศ และการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติต่างๆ รวมทั้ง พัฒนาการ ปฏิบัติการด้านไซเบอร์ กิจกรรมด้านอวกาศ การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มุ่งสู่ การผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

ระยะที่ ๒ (ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การยกระดับ และขยายขอบเขต ความสำคัญและความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามข้ามชาติ ให้มีความแน่นแฟ้นและกว้างขวางยิ่งขึ้น ประเทศมีความสงบสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี กระทรวงกลาโหม มีโครงสร้างที่สอดคล้องกับการบริหารราชการ ยุคใหม่ที่มีมุ่งเน้นความคล่องตัว มียุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติการกิจที่มีความหลากหลาย มีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค ได้รับการเสริมสร้างขีดความสามารถ การปฏิบัติการด้านไซเบอร์ และกิจกรรมด้านอวกาศต่อเนื่องจากระยะที่หนึ่ง ตลอดจนการนำระบบ กำลังพลสำรอง มาบรรจุกองกำลังทหารประจำการในบางอัตราตั้งแต่ยามปกติ การวิจัยพัฒนาและ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สามารถผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ได้สมบูรณ์

ระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๔) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การรักษา ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาจากภัย คุกคามที่มีความหลากหลาย ประเทศมีความสงบสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กระทรวงกลาโหมได้รับการยกระดับศักยภาพทางด้านการทหาร ด้วยเทคโนโลยีทางทหารระดับสูง ตลอดจนขีดความสามารถการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ และกิจกรรม ด้านอวกาศเพื่อทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค

และระยะที่ ๔ (ปี ๒๕๗๕ – ๒๕๗๙) มีเป้าหมายสำคัญได้แก่ ประเทศ มีความสงบสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างยั่งยืน

กระทรวงกลาโหมดำรง การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถทางการทหารในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง

๖. ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพอไทย ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพอไทย ๒๐ ปี กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความพร้อมรบของกองทัพอไทยในการปฏิบัติภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งต้องสามารถสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ โดยใช้การปฏิบัติกร่วมเชิงรุก เสริมสร้างกองทัพอให้เป็นกำลังอเนกประสงค์ที่มีความหลากหลาย พร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทั้งนี้ ยังคงยึดถือแนวคิดทางยุทธศาสตร์จำนวน ๓ แนวคิด ตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี และกำหนดวัตถุประสงค์ ๒ ส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์มูลฐานทางทหาร และวัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร ดังนี้

๖.๑ วัตถุประสงค์มูลฐานทางทหาร

- ๖.๑.๑ ป้องกัน รักษาเอกราชอธิปไตย และบูรณาภาพแห่งดินแดนของชาติ
- ๖.๑.๒ ปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๖.๑.๓ ค้ำครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
- ๖.๑.๔ พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ รวมทั้งสร้างความสามัคคีของสังคมในชาติ
- ๖.๑.๕ เสริมความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ภายในประเทศ
- ๖.๑.๖ ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในอาเซียน และมิตรประเทศ
- ๖.๑.๗ ดำรงเกียรติและศักดิ์ศรีของกองทัพอไทยในสังคมโลก

๖.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร

- ๖.๒.๑ ป้องกันภัยคุกคามทางทหารได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความขัดแย้ง
- ๖.๒.๒ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ มิให้มีการล่วงละเมิด
- ๖.๒.๓ การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๖.๒.๔ การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๖.๒.๕ การคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติในพื้นที่ขัดแย้งทั้งทางบก ทางทะเล และการใช้ห้วงอากาศ ด้วยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และป้องกันทางยุทธศาสตร์

๖.๒.๖ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ เพื่อลดความขัดแย้งโดยให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะการรักษาสมดุลในด้านความสัมพันธ์กับบรรดาประเทศมหาอำนาจ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๖.๒.๗ การสนับสนุนภารกิจและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสันติภาพและมนุษยธรรมในกรอบของสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศ

๖.๒.๘ การปฏิบัติการในสงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare) เพื่อให้กองทัพไทยมีขีดความสามารถและมีเสรีในการปฏิบัติการบนมิติไซเบอร์ (Cyber Domain) ทั้งเชิงรับและเชิงรุกตั้งแต่สภาวะปกติ ตลอดจนสามารถบูรณาการและให้การสนับสนุนความมั่นคงไซเบอร์ (Cyber Security) ของประเทศไทยในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. วิสัยทัศน์กองทัพบก ๒๕๖๐

๗.๑ **วิสัยทัศน์ (VISION) :** กองทัพบกเป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญ และมีศักยภาพในอันที่จะพิทักษ์ รักษาเอกราช และความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงยั่งยืน และเป็นกองทัพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ เชื่อมมั่น ศรัทธา ตลอดจนสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้เสมอ

๗.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ (STRATEGIC ISSUES)

- ๗.๒.๑ การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๗.๒.๒ การป้องกันประเทศตามยุทธศาสตร์การฉกฉวยกำลังป้องกันประเทศ และการป้องกันเชิงรุก
- ๗.๒.๓ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ
- ๗.๒.๔ การพิทักษ์รักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๗.๒.๕ การพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือสนับสนุนรัฐบาลและประชาชน ในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ
- ๗.๒.๖ การบริหารจัดการกองทัพบก

๗.๓ กลยุทธ์เฉพาะด้านยุทธการ

๗.๓.๑ การพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพทั้งในด้านโครงสร้างกำลังความพร้อมรบขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างต่อเนื่อง และความทันสมัยให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม สามารถตอบสนองภารกิจตามที่ได้รับมอบทั้งภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ และภารกิจช่วยเหลือสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการช่วยเหลือประชาชน และการช่วยพัฒนาประเทศ ดังนี้

๗.๓.๑.๑ การปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบก : ปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบกให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น มีความสมดุล ได้มาตรฐานลดความซ้ำซ้อนของหน่วยในส่วนต่าง ๆ และมีความพร้อมในการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพในกรอบของกองทัพไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๓.๑.๒ การสร้างเสริมความพร้อมรบ : พัฒนาเสริมสร้างความพร้อมรบให้กับหน่วยเป้าหมาย ซึ่งมีความเร่งด่วนทางด้านยุทธการเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการพัฒนาหน่วยกำลังรบที่มีความคล่องแคล่ว และมีอำนาจกำลังรบสูงไว้เป็นหน่วยแก้ไขสถานการณ์ที่มีความเร่งด่วน และการพัฒนาเสริมสร้างหน่วยที่เหลืออื่น ๆ เป็นความเร่งด่วนในลำดับต่อไป

๗.๓.๑.๓ การพัฒนาขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างต่อเนื่อง : พัฒนาระบบกำลังสำรองให้สามารถนำกำลังสำรองเข้ามาทดแทนกำลังประจำการได้อย่างแท้จริงและพัฒนาแผนการระดมสรรพกำลังเพื่อการป้องกันประเทศในยามสงครามให้สามารถทำการรบได้อย่างต่อเนื่อง

๗.๓.๑.๔ การพัฒนากองทัพให้มีความทันสมัย : เสริมสร้างประสิทธิภาพของกองทัพ ด้วยการปรับปรุงแนวความคิด หลักนิยม ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ประจำการเพื่อเป็นการเพิ่มพูนอำนาจกำลังรบ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๗.๓.๒ การวิจัยพัฒนาเพื่อการพัฒนากองทัพ ทั้งในด้านหลักการ แนวความคิด หลักนิยม และยุทธโธปกรณ์เพื่อผลในการเพิ่มพูนอำนาจกำลังรบ การพัฒนาขีดความสามารถทางทหาร และการดำรงพื้นฐานของ การพึ่งตนเอง โดยมุ่งไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญทางทหาร ด้านอำนาจการยิง ความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ การควบคุมบังคับบัญชาและการติดต่อสื่อสาร การระวังป้องกัน การเฝ้าตรวจและแจ้งเตือน

๗.๔ กลยุทธ์เฉพาะด้านส่งกำลังบำรุง

๗.๔.๑ การเสริมสร้างความพร้อมรบด้านยุทธโธปกรณ์ตามอัตราสอดคล้องกับความเร่งด่วนทางด้านยุทธการ โดยให้ความเร่งด่วนในการพัฒนาเสริมสร้างหน่วยเป้าหมายเป็นความเร่งด่วนลำดับแรก และพัฒนาเสริมสร้างหน่วยที่เหลือในลำดับต่อไป

๗.๔.๒ การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงเพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศ โดยปรับปรุงระบบการส่งกำลังบำรุง ให้สามารถสนับสนุนกองทัพบก และมุ่งไปสู่ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและการรายงานในระบบส่งกำลัง การปรับปรุงระบบการจัดเก็บสิ่งอุปกรณ์ การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณ์สำรองสงคราม การวางระดับสิ่งอุปกรณ์รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถในการสนับสนุนหน่วยของกองทัพบกในการทำการรบได้อย่างต่อเนื่องเมื่อมีสถานการณ์

๗.๔.๓ การดำรงสภาพหน่วยและยุทธโศปกรณ์ การก่อสร้างซ่อมแซม สิ่งปลูกสร้าง และระบบสาธารณูปโภคให้กับหน่วย การซ่อมบำรุงและปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ และ สิ่งอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ใช้งานได้อย่างคุ้มค่าและยืนยาว

๗.๔.๔ การพัฒนาขีดความสามารถในการบริการ ในเรื่องการบริหาร การจัดการระบบการขนส่งของกองทัพบก โดยวางแผนการใช้และพัฒนาเครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การดูแลรักษาที่ดินของกองทัพบก และอื่น ๆ

๘. นโยบายกองทัพเรือ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

๘.๑ วิสัยทัศน์ “เป็นหน่วยงานความมั่นคงทางทะเลที่มีบทบาทนำในภูมิภาค และเป็นเลิศในการบริหารจัดการ”

๘.๒ ด้านการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงสร้างกำลังรบ

๘.๒.๑ ทบทวนยุทธศาสตร์และกำหนดทิศทางการพัฒนากองทัพเรือระยะ ๒๐ ปี ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมและทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๘.๒.๒ ปรับปรุงโครงสร้างตามแผนการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพเรือ รองรับแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙

๘.๒.๓ ศึกษาทบทวนแนวทางการเตรียมกำลังและใช้กำลังของหน่วย ในส่วนกำลังรบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยการยุทธ์ให้ได้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ภาวะปกติจนถึง ภาวะสงคราม

๘.๒.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถกำลังทหารพรานนาวิกโยธินให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อสนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนใต้ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ

๘.๒.๕ วางแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถระบบและยุทธโศปกรณ์ ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติการร่วมระหว่างกองทัพเรือและกองทัพอากาศให้มีความเป็นรูปธรรม

๘.๒.๖ ขยายกรอบความร่วมมือระหว่างกองทัพเรือกับกองทัพเรือประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีอาณาเขตทางทะเลติดต่อกับประเทศไทย และดำรงความสัมพันธ์ที่ดีกับกองทัพเรือ ประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล

๘.๓ ด้านยุทธการและการฝึก

๘.๓.๑ ดำรงการปฏิบัติการร่วมกับกองกำลังนานาชาติและมิตรประเทศ ในการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือที่เป็นภัยคุกคามร่วมของภูมิภาค

๘.๓.๒ พัฒนาการฝึกให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ เสริมสร้างบทบาทนำ และสามารถนำผลการฝึกไปพัฒนาแนวทางการใช้กำลังของกองทัพเรือให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๘.๓.๓ พัฒนาระบบการจัตระเปียบเรือในแม่น้ำโขงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยในส่วนความรับผิดชอบของกองทัพเรือ

๘.๓.๔ พัฒนาระบบงานด้านการปฏิบัติการข่าวสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานทางยุทธการและเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการรับรู้และลดเงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อปฏิบัติการกิจของกองทัพเรือ

๘.๓.๕ สนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติอย่างต่อเนื่อง

๘.๓.๖ สนับสนุนการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงตามแนวชายแดน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ด้านความมั่นคง

๘.๔ ด้านส่งกำลังบำรุง

๘.๔.๑ พัฒนาพื้นที่ของกองทัพเรือสนับสนุนการพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล

๘.๔.๒ พัฒนาพื้นที่พักอาศัยของกองทัพเรือเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับกำลังพลและครอบครัว

๘.๔.๓ พัฒนารฐานข้อมูลที่ดินของกองทัพเรือให้มีความทันสมัยและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามยุทธศาสตร์ที่ดินของกองทัพเรือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ฉบับเผยแพร่

๙.๑ วิสัยทัศน์ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” (One of the Best Air Forces in ASEAN)

๙.๒ แนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

กองทัพอากาศเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) จะทำให้การปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเพิ่มความรวดเร็วของวงรอบการตัดสินใจ (Observe-Orient-Decide-Act : OODA Loop) โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information) และความตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness) ร่วมกันผ่านระบบเครือข่าย (Network) ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บังคับบัญชามีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน สามารถตัดสินใจและสั่งการไปยังผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) ได้ถูกต้องและทันเวลา นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารและความตระหนักรู้สถานการณ์ร่วมกัน ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ สามารถปฏิบัติการกิจได้หลากหลาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) จึงมุ่งเน้นการพัฒนา ๓ มิติสำคัญ เพื่อรองรับการพัฒนาการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ประกอบด้วย

๙.๒.๑ มิติทางอากาศ (Air Domain) ได้แก่ การบัญชาการและควบคุม (Command and Control : C2), ระบบตรวจจับ (Sensor), ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter), ระบบเครือข่าย (Network), การสนับสนุนและบริการ (Support and Service) และบุคลากรและพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน (Human & Behavior)

๙.๒.๒ มิติไซเบอร์ (Cyber Domain)

๙.๒.๓ มิติอวกาศ (Space Domain)

๙.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ บนพื้นฐานของกรอบภารกิจของกองทัพอากาศตามรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

นโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑. กรอบยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ๒๐ ปี (พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

รัฐบาล (พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ให้ความสำคัญงานด้านการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเป็นฐานในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และได้มอบให้ รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) รับผิดชอบ โดยร่วมกับทุกภาคส่วน ผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ ๒๐ ปี (พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มีแนวทางการดำเนินงาน แบ่งเป็น ๔ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ (๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ปรับปรุงระบบวิจัยให้มีประสิทธิภาพ มีนโยบายทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน และเร่งรัดการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จัดสรรงบประมาณการวิจัยให้ได้ถึงร้อยละ ๑ ของ GDP

ระยะที่ ๒ (๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) มุ่งพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างสังคมที่มีตรรกะความคิด จัดสรรงบประมาณการวิจัยให้ได้ถึงร้อยละ ๑.๕ ของ GDP

ระยะที่ ๓ (๒๕๗๐ - ๒๕๗๔) เชื่อมโยงเครือข่ายความเชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ขยายขีดความสามารถ สร้างความเป็นเลิศในอาเซียน จัดสรรงบประมาณการวิจัยให้ได้ถึงร้อยละ ๒ ของ GDP

ระยะที่ ๔ (๒๕๗๕ - ๒๕๗๙) ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ที่ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมโลก จัดสรรงบประมาณการวิจัยให้ได้มากกว่าร้อยละ ๒ ของ GDP

ประเด็นวิจัยของชาติ มี ๗ ประเด็นวิจัยย่อย เพื่อตอบโจทย์ของประเทศ ประกอบด้วย ๑) การวิจัยด้านความมั่นคง ๒) การวิจัยด้านการเกษตร ๓) การวิจัยด้านอุตสาหกรรม ๔) การวิจัยด้านสังคม ๕) การวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข ๖) การวิจัยด้านพลังงาน และ ๗) การวิจัยด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

การปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๒/๒๕๕๙ ลง ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ ให้มีสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตลอดจนกำกับและติดตามการบริหารจัดการการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Program Based) เพื่อให้การลงทุนในระบบวิจัยและนวัตกรรมได้ผลสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

๒. (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๙ (พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้จัดทำ (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ ๙ (พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยมุ่งหวังให้การวิจัยและพัฒนาสามารถเป็นเครื่องมือที่จะเปลี่ยนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่พัฒนาบนพื้นฐานการวิจัยและนวัตกรรม (ประเทศไทย ๔.๐) ด้วยการนำองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้างมูลค่าและเศรษฐกิจฐานราก สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคม รวมทั้งการนำพาประเทศให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงในอนาคต สนับสนุนการพัฒนาประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน โดยได้กำหนดนโยบายการวิจัยของชาติ คือ ๑) ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย เพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเป้าตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมนวัตกรรมบนฐานความรู้ด้านการวิจัย และเป็นประเทศเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ๒) ส่งเสริมการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ๓) ผลักดันให้ทุกภาคส่วนนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย ๔) พัฒนาและขับเคลื่อนการบริหารจัดการระบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ ๕) พัฒนาและเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาให้มีความพร้อม มีคุณภาพ และได้มาตรฐานรวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยในระบบสารสนเทศการวิจัย เพื่อให้ครอบคลุมและใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ ๖) ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ ๗) สร้างเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborative Partnership) ระหว่างเครือข่ายทุกภาคส่วนและทุกระดับ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ จากนโยบายการวิจัยของชาติ

วช. ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์ เพื่อให้ตอบสนองต่อ นโยบายการวิจัยของชาติทั้ง ๗ ข้อ

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการวิจัยของชาติ สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ได้อย่างชัดเจนจึงได้กำหนดประเด็นวิจัยมุ่งเน้น จำนวน ๑๙ ประเด็น ได้ให้ความสำคัญกับงานด้าน ความมั่นคง การทหารและการป้องกันประเทศ โดยกำหนดไว้เป็นประเด็นวิจัยมุ่งเน้นประเด็นที่ ๑ คือ ประเด็นวิจัยด้านความมั่นคงทางการทหารและการป้องกันประเทศ โดยให้มีการวิจัยและพัฒนา ที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ, การพัฒนายุทธโธปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อการ พึ่งตนเองและนำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ในรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, การพัฒนา เทคโนโลยี เพื่อการตรวจ เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ช่วยเหลือและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะต่างๆ, การพัฒนานวัตกรรมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเมื่อประเทศเข้าสู่สถานการณ์ฉุกเฉินหรือวิกฤติ, การพัฒนา องค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และรับมือการก่อการร้าย และภัยคุกคามต่าง ๆ และความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ชายแดนภาคใต้แบบบูรณาการ

นโยบาย “Thailand 4.0”

การขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจยุคใหม่ ที่จะสร้างความมั่งคั่งอย่างยั่งยืนให้กับ ประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑ โดยการแปลง “ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ” ของประเทศที่มีอยู่ ๒ ด้าน คือ ความหลากหลายเชิงชีวภาพ และ ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ให้เป็น “ความได้เปรียบ ในเชิงแข่งขัน” ใน ๕ กลุ่มเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีการแพทย์

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบ อิเล็กทรอนิกส์ควบคุม

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและฝังกับอุปกรณ์ต่างๆ

กลุ่มที่ ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่า

Thailand 4.0 คือ การสร้างความเข้มแข็งจากภายในเชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่โลก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่ออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มี ๓ กระแสหลัก คือ

๑. Globalization โลกกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่างๆ เหล่านี้พร้อมกัน อาทิ

๑.๑ กระแส Digitization ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนและ รูปแบบในการทำธุรกิจ

๑.๒ กระแส Urbanization ที่กระจายตัวไปโดยรอบ ทุกคนเริ่มมีชีวิต ความเป็นอยู่แบบคนเมือง มีการกระจายตัวทางความเจริญไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น

๑.๓ กระแส Commonization ที่เป็นเรื่องที่ ผู้คนในโลกได้รับผลกระทบ ร่วมกันอย่างถ้วนทั่ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ การก่อการร้าย โรคระบาด ที่สามารถแพร่ไปในทุกภูมิภาคของโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

๒. Regionalization กระแสการรวมกลุ่มกันในภูมิภาค ไม่ว่าจะ เป็นในเชิงของ ภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ การรวมกลุ่มดังกล่าวทำให้มีอำนาจต่อรองของประเทศที่อยู่ใน กลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

๓. Localization กระแสของการมีความเป็นท้องถิ่นและชุมชนอย่างเข้มข้น เช่น เชียงใหม่เป็นตัวอย่างหนึ่งของการมี Locality ที่เข้มข้น เนื่องจากมีความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ ที่ชัดเจน รวมถึงมีศิลปะและวัฒนธรรมที่สืบทอดและเชื่อมโยงคนในท้องถิ่นมายาวนาน

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของไทย ในช่วงเวลาที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อน ด้วยการพึ่งพาทุนจากต่างชาติเป็นหลัก โดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ส.ก.ท.) : Board of Investment (BOI) และพึ่งพารายได้จากการส่งออกสินค้าเป็นหลัก ซึ่งเจ้าของกิจการของ ธุรกิจส่งออกก็เป็นชาวต่างชาติ คนไทยได้รับเพียงค่าแรงและตัวเลขการส่งออกเท่านั้น ผลจากการ ขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจแบบนี้ ทำให้ประเทศไทยติดกับดักของการเป็นประเทศที่มี “รายได้ ปานกลาง” ไม่สามารถพัฒนาตัวเองไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง เนื่องจากต้องพึ่งพาต่างชาติมากเกินไป นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง อำนาจ และโอกาสมากมาย

แนวคิด “Thailand 4.0” ประกอบด้วย ๒ แนวคิดสำคัญ คือ

๑. “Strength from Within” คือการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน
๒. “Connect to the World” คือเมื่อภายในประเทศเข้มแข็งแล้ว ก็ต้อง เชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในกับเศรษฐกิจโลก

กลไกขับเคลื่อน Thailand 4.0

๑. Strength from Within หรือการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน มีกลไกในการ ขับเคลื่อนหลักอยู่ ๓ ตัว คือ

๑.๑ การยกระดับนวัตกรรม (Innovation Driven Proposition) ของทุก ภาคส่วนในประเทศ

๑.๒ การสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur Driven Proposition)

๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย (Community Driven Proposition)

ซึ่งทั้ง ๓ กลไกนี้ต้องขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน นวัตกรรมจะถูกยกระดับขึ้นผ่าน Growth Engine ๓ ตัวใหม่ อันประกอบด้วย Green Growth Engine, Productive Growth Engine และ Inclusive Growth Engine การยกระดับนวัตกรรมเมื่อผนวกกับการสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ จึงจะเอื้อให้เกิดการสร้าง Smart Enterprise ที่มีโมเดลการธุรกิจแบบใหม่ ที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค่นวัตกรรม และเมื่อผนวกความเข้มแข็งในระดับฐานรากกับการสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ จะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนสถานะของผู้คนในสังคม (Social Mobility) ผ่านการสร้างสังคมแห่งโอกาส (Society with Opportunity) ควบคู่ไปกับการสร้างสังคมที่สามารถ (Society with Competence)

๒. เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเกิดความเข้มแข็งแล้ว การเชื่อมโยงภายนอก (Connect to the World) เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินควบคู่กันไป ซึ่งในส่วนนี้ เชื่อมโยงกับโลกใน ๓ ระดับด้วยกัน คือ

๒.๑ Domestic Economy เศรษฐกิจภายในประเทศ

๒.๒ Regional Economy เศรษฐกิจภูมิภาค

๒.๓ Global Economy เศรษฐกิจโลก

ทั้งนี้ Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ “ประเทศในโลกที่หนึ่ง” ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยการปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคที่ ๔ อย่างเป็นรูปธรรมตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และนำยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง ๖ ด้าน ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ มาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาในลักษณะของการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวลงสู่การปฏิบัติในช่วงเวลา ๕ ปี ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ให้ตอบสนองกับบริบทการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในช่วงระยะ ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เป็นสำคัญ โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนารวม ๑๐ ยุทธศาสตร์

๑. การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเสริมสร้างการวิจัยและพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และมิตรประเทศในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ

ซึ่งภาคอุตสาหกรรมต้องปรับตัวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ ที่ขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยีเข้มข้น ดิจิทัล และนวัตกรรม เพื่อยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑.๑ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นฐานที่เข้มแข็งที่จะต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้ามากขึ้น ได้แก่ ๑) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่พัฒนาไปสู่ยานยนต์ในอนาคต อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า ๒) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถพัฒนาไปสู่อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ๓) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ที่สามารถต่อยอดการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ชีวภาพและพลาสติกชีวภาพ ๔) อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่พัฒนาเป็นอาหารสุขภาพ อาหารสร้างสรรค์และอาหารสำหรับกลุ่มเฉพาะ อาทิ ฮาลาล อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานต่อยอดสู่อุตสาหกรรมชีวภาพต่างๆ ๕) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติกซึ่งมีการต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น อาทิ ผลิตภัณฑ์ยางล้อ ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ และ ๖) อุตสาหกรรมที่ใช้ศักยภาพของทุนมนุษย์ อาทิ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ โดยมีแนวทางการพัฒนาหลัก ดังนี้ยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยการพัฒนา นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานของการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม, สร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาคธุรกิจในลักษณะคลัสเตอร์, สนับสนุนการกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศและในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสร้างฐานการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าที่เข้มแข็งของอุตสาหกรรมในภูมิภาคอาเซียน และขยายโอกาสของผู้ประกอบการ และส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้า

๑.๒ กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคตที่ใช้โอกาสจากบริบทใหม่ๆ ของโลก ได้แก่ ๑) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์อัตโนมัติเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการผลิตและบริการ โดยระยะแรกต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ ใช้ระบบอัตโนมัติมากขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดอุปสงค์ในประเทศที่เพียงพอเพื่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการผลิต พัฒนา และออกแบบระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์สำหรับการผลิตและบริการในอนาคต ๒) อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน โดยระยะแรกอาจเน้นด้านการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานที่สามารถต่อยอดจากศักยภาพของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และขณะเดียวกันควรเร่งวางระบบและพัฒนาบุคลากรด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องเพื่อรองรับธุรกิจการซ่อมบำรุงอากาศยานในระยะต่อไป ๓) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ โดยในระยะแรกเน้นอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีปริมาณความต้องการใช้ในประเทศสูงและใช้เทคโนโลยีที่ยังไม่สูงนักก่อนเพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการบริการสุขภาพนานาชาติและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และขณะเดียวกันต้องเร่งวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับ

การผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีระดับความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และ ๔) อุตสาหกรรมพลังงานชีวภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้และสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร และวัตถุดิบชีวมวล ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อวางรากฐานการพัฒนา ศักยภาพของอุตสาหกรรมอนาคต โดยมีแนวทางการพัฒนาหลัก ดังนี้ วางระบบการพัฒนาระบบการ พัฒนาสำหรับอุตสาหกรรมอนาคต, พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี, นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) เทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อให้เกิดอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต

๒. การวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนด แผนที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการสร้างโอกาสการพัฒนาและ การใช้นวัตกรรมเพื่อปรับโครงสร้างประเทศไทยสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้และนวัตกรรม และการพัฒนาโดยรวมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs), การพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด อาทิ พัฒนาบุคลากรวิจัยและห้องปฏิบัติการวิจัยในแขนงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมของประเทศในอนาคต, การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การดัดแปลงและต่อยอด การพัฒนาเทคโนโลยี อาทิ เทคโนโลยีทาง การแพทย์ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ควบคุม กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์และ เทคโนโลยีสมองกลฝังตัว และกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง เป็นต้น, การปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบ ทั้งกลไกการให้ทุนวิจัย การสร้างเครือข่าย วิจัย กระบวนการวิจัย การนำงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการประเมินผลโครงการวิจัยโดยต้อง มุ่งเน้นการประสานพลังและศักยภาพของนักวิจัยในสาขาต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ ภาคเอกชนในการยกระดับศักยภาพทางเทคโนโลยีได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น จำเป็นต้องผลักดันให้ภาคการผลิตมีความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ซึ่งการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ โดยการนำ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ จะก่อให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพ มูลค่า และมาตรฐาน รวมถึงพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ในเวทีโลก ซึ่งสามารถทำได้โดยการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน ทั้งในด้านกฎหมายและกฎระเบียบ การอำนวยความสะดวก ในการประกอบกิจการ การรวมกลุ่มคลัสเตอร์ และการบูรณาการนโยบาย/แผนงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะเอื้อให้เกิดการลงทุนและลดอุปสรรคในธุรกิจอุตสาหกรรม นอกจากนี้การส่งเสริมสถานประกอบการ ที่เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะอาศัยการกำกับดูแลอย่างทั่วถึง การถ่ายทอดองค์ความรู้และ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อน อย่างไรก็ตาม สิ่ง ที่ขาดไม่ได้ คือ การพัฒนาองค์กรและบุคลากรของกระทรวงอุตสาหกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

โดยมีแนวทางการพัฒนาหลัก คือ ประยุกต์ใช้ดิจิทัล วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม, เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม, พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรภาคอุตสาหกรรม, เสริมสร้างศักยภาพการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรมเป้าหมาย, พัฒนามาตรฐาน การตรวจสอบรับรอง และการควบคุมกำกับดูแลเพื่อเอื้อต่อความปลอดภัยของประชาชนและพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน, ปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อต่อการลงทุนและการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม, พัฒนานิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ, ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตร กับสังคมและสิ่งแวดล้อม, บริหารจัดการภาคอุตสาหกรรมครบวงจร และพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารและการบริการที่มีประสิทธิภาพ

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของ ราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ตลอดจนดำเนินการอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร โดยมีส่วนราชการ ดังนี้ ๑. สำนักงานรัฐมนตรี ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๓. กองทัพอากาศ และหน่วยงานในกำกับ ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

ซึ่งกระทรวงกลาโหมได้กำหนดระบบการบริหารจัดการไว้ ๑๘ ระบบงาน ที่สำคัญ ได้แก่ ระบบงานส่งกำลังบำรุง มี กรมส่งกำลังบำรุงทหาร กองบัญชาการกองทัพอากาศ เป็นหน่วยรับผิดชอบ, ระบบงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มี กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยรับผิดชอบ และระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร มี ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นหน่วยรับผิดชอบ ทั้งนี้การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง หรือเป็นนวัตกรรมใหม่ มี สถาบันเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานของรัฐ

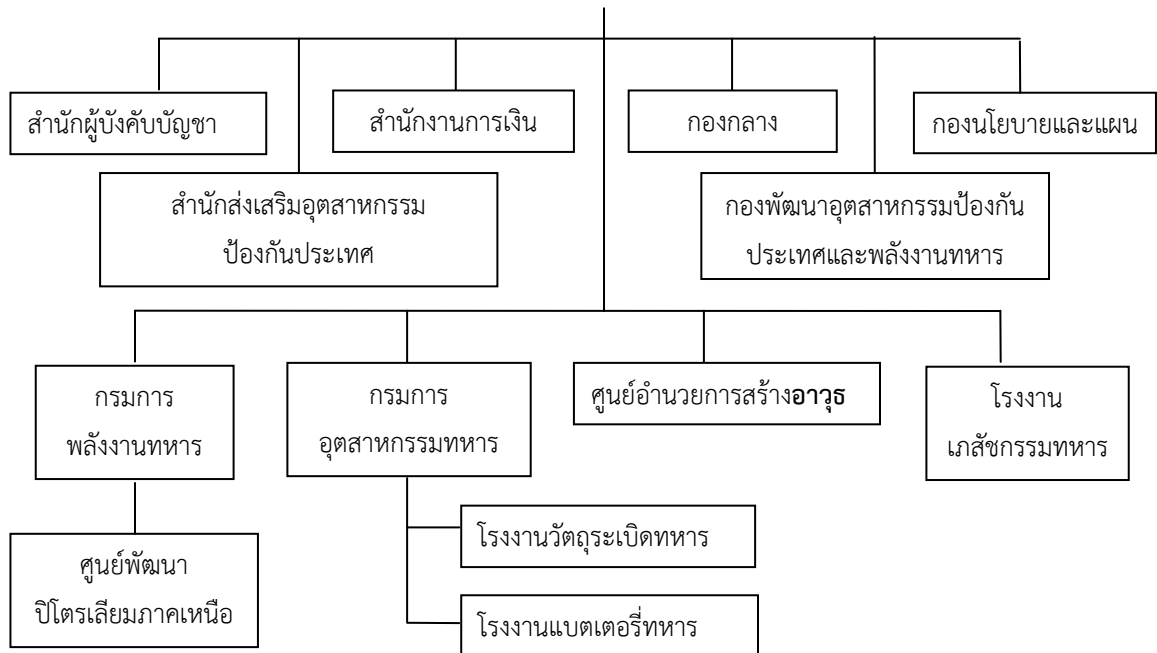
๑.๑ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๑.๑ ภารกิจ : พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการ ในด้านการอุตสาหกรรมทหารและการพลังงานทหารให้เป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงกลาโหมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๑.๒ การจัดส่วนราชการ : มีหน่วยขึ้นตรง ๔ หน่วย ได้แก่ กรมการ อุตสาหกรรมทหาร, กรมการพลังงานทหาร, ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ และ โรงงานเภสัชกรรมทหาร

แผนภาพที่ ๒-๑ ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๒ กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม

ภารกิจ : พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การ และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ตลอดจนบริหารจัดการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณ ให้เป็นไปตามนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) : สทป.

ภารกิจของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๑.๓.๑ สายงานวิจัย มีหน้าที่ในการวิจัย ออกแบบ จำลอง พัฒนา ผลิตภัณฑ์แบบ ทดสอบทดลอง กำหนดมาตรฐาน เชื่อมต่อระบบ ติดตั้ง แนะนำและฝึกอบรมการใช้งาน รับและถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงบริหารและจัดเก็บองค์ความรู้ ตามแผนงานที่ฝ่ายบริหารโครงการ กำหนด นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการสนับสนุนความรู้ด้านเทคนิคให้แก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคสาธารณะ

๑.๓.๒ สายงานบริหารโครงการ มีหน้าที่จัดทำและนำเสนอแผนแม่บท การวิจัยพัฒนายุทธโธปกรณ์ให้สภากลาโหมพิจารณา ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยผู้ใช้ ถึงความต้องการและประเด็นการวิจัยพัฒนาต่างๆ ทำการบริหารงานโครงการ การตลาด การหารายได้ การเสนองบประมาณโครงการ การบริหารผลผลิตและกำหนดตัวชี้วัดของโครงการ รวมถึงการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์และแผนธุรกิจของ สทป. ในระยะยาวโดยร่วมมือกับกองทัพ ภาควิชาการ และภาคเอกชน การทำงานของสายงานนี้เป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม แบบ Matrix

๑.๓.๓ สายงานบริหารและสนับสนุน มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติงาน บริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ อุตสาหกรรม การจัดซื้อจัดจ้าง การทรัพยากรบุคคล การประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัย งานกฎหมาย และงานระบบสารสนเทศ

๑.๓.๔ สายงานองค์ความรู้และการเผยแพร่ มีหน้าที่จัดการความรู้ในองค์กร เผยแพร่ความรู้สู่สังคม โดยการจัดทำวารสาร Dtech มีการจัดหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๑.๓.๕ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๒. ภาคเอกชน

๒.๑ โรงงานผลิตอาวุธและกระสุนของเอกชน ซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อผลิตกระสุนและวัตถุระเบิด สนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ได้รับอนุญาตแล้ว จำนวน ๘ โรงงาน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑.๑ กลุ่มผลิตวัตถุระเบิด จำนวน ๓ บริษัท ได้แก่

๒.๑.๑.๑ บริษัท ใช้ เอ็กซ์โพลซีฟส์ จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อการอุตสาหกรรม ได้แก่ วัตถุระเบิด Emulsion Slurry Type และเชื้อปะทุชนิดไม่ใช้ไฟฟ้า (Non - Electric Detonators)

๒.๑.๑.๒ บริษัท อัสพรธรณ เอ็กซ์โพลซีฟ จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อการอุตสาหกรรม ได้แก่ วัตถุระเบิด Emulsion, เชื้อปะทุชนิดไฟฟ้า, เชื้อปะทุชนิดถ่วงเวลา และเชื้อปะทุชนิดไม่ใช้ไฟฟ้าถ่วงเวลา (Non Electric Detonator)

๒.๑.๑.๓ บริษัท พี.วี.เอ็กซ์โพลซีฟ (ไทยแลนด์) จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อการอุตสาหกรรม ได้แก่ เชื้อปะทุชนิดไฟฟ้า และเชื้อปะทุชนิดไฟฟ้าหน่วงเวลา

๒.๑.๒ กลุ่มผลิตกระสุนปืน จำนวน ๕ บริษัท ได้แก่

๒.๑.๒.๑ บริษัท ไทยอามส์ จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ได้แก่ ผลิตกระสุนปืนพกขนาดต่าง ๆ กระสุนปืนเล็กยาว และกระสุนปืนลูกซอง

๒.๑.๒.๒ บริษัท บุลเล็ท มาสเตอร์ จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ได้แก่ กระสุนปืนพกขนาดต่าง ๆ และกระสุนปืนลูกซอง

๒.๑.๒.๓ บริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ได้แก่ กระสุนปืนพกขนาดต่าง ๆ

๒.๑.๒.๔ บริษัท เนแรค อาร์มส อินดัสตรี จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ได้แก่ กระสุนปืนพกขนาดต่าง ๆ, หัวกระสุน และปลอกกระสุนปืนขนาดต่าง ๆ

๒.๑.๒.๕ บริษัท ฌทรศชาติ จำกัด มีที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ รายการผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ได้แก่ อาวุธปืนยี่ห้อและขนาดต่าง ๆ และกระสุนปืนพก ขนาด ๙ มม.

๒.๒ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศตาม พระราชบัญญัติ

ควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ กระทรวงกลาโหม มีการอนุญาตให้ผู้ประกอบการผลิตยุทธภัณฑ์ที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สรุปได้ ดังนี้

๒.๒.๑ กลุ่มเสือเกราะป้องกันกระสุน ได้รับอนุญาตให้ผลิต เสือเกราะป้องกันกระสุน เพื่อจำหน่ายให้กับส่วนราชการทหาร ตำรวจ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงกลาโหม

๒.๒.๒ กลุ่มรถยนต์นั่งกันกระสุน ได้รับอนุญาตให้ผลิตรถยนต์นั่งกันกระสุน เพื่อจำหน่ายให้กับส่วนราชการทหาร ตำรวจ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงกลาโหม

๒.๒.๓ กลุ่มสารเคมีที่สำคัญที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม ได้รับอนุญาตให้ผลิตยุทธภัณฑ์ประเภทสารเคมี เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม

๒.๓ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศตาม พระราชบัญญัติ

ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พุทธศักราช ๒๔๙๕ มีการอนุญาตให้ผู้ประกอบการส่งออกยุทธภัณฑ์ที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปนอกราชอาณาจักร โดยแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้ ๑) กลุ่มไนโตรเซลลูโลส ๒) กลุ่มแอมโมเนียไนเตรท ๓) กลุ่ม BULK EMULSION ๔) กลุ่มข้อต่อและล้อยอดสายพานสำหรับยานพาหนะรบ/ยานพาหนะ ช่วยรบ และ ๕) กลุ่มรถยนต์นั่งกันกระสุน

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

รูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ อาทิ สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสิงคโปร์ และสหพันธรัฐมาเลเซีย ดังนี้

๑. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี

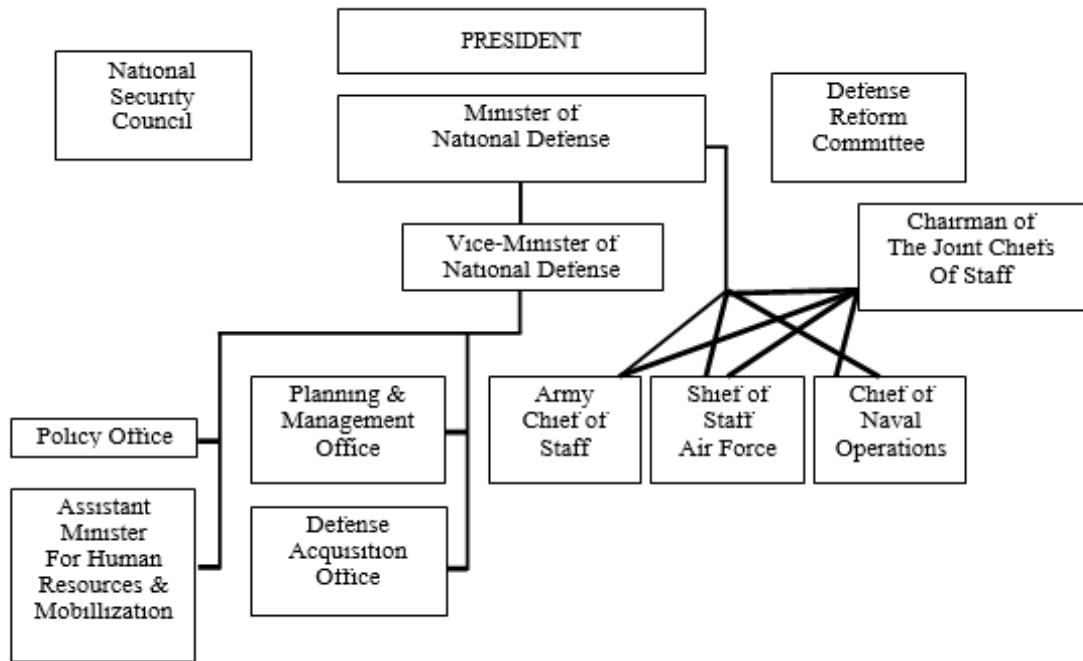
กระทรวงกลาโหม สาธารณรัฐเกาหลี จะมีสำนักงานจัดหายุทธโปกรณ์ (Defense Acquisition Office) ซึ่งกำกับดูแลโดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม โดยสำนักงานนี้เริ่มจากเป็นส่วนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Division) ในกระทรวงกลาโหมส่วนหนึ่ง ในปี ค.ศ.๑๙๗๒ ต่อมาได้พัฒนาเป็นสำนักงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Bureau) เมื่อ ค.ศ.๑๙๙๑ และในที่สุดได้พัฒนาเป็นสำนักงานจัดหายุทธโปกรณ์ดังกล่าว เมื่อปี ค.ศ.๑๙๙๙ ปัจจุบันมีหน้าที่ วางแผน จัดทำ วิจัย พัฒนา ติดตั้ง และบำรุงรักษายุทธโปกรณ์ และงานเหล่านี้สนับสนุนโดยเอกชน

เอกชนที่สนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี คือ สมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Korea Defense Industry Association) เป็นผู้บริหารและดำเนินการในลักษณะของสมาคมอิสระโดยมีภารกิจ ดังนี้

๑.๑ ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคม ฯ ไว้ ๑๔๐ บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศ ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้

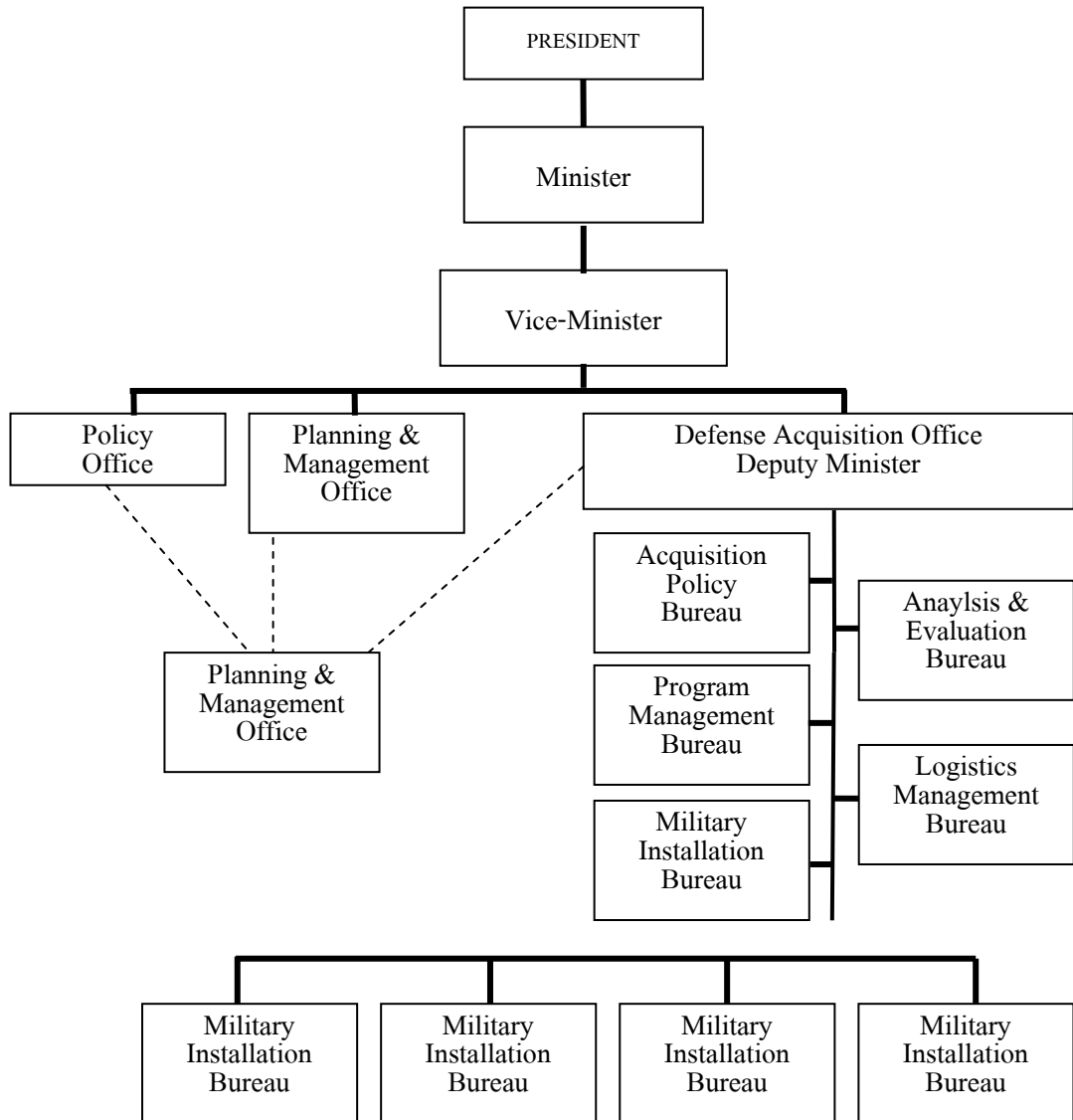
๑.๒ เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัท ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับต่างประเทศ หรืออนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเห็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ฯ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

แผนภาพที่ ๒ - ๒ แผนภาพโครงสร้างการจัด Ministry Of Defense

ที่มา : KOREA Defense Industry Association

แผนภาพที่ ๒ - ๓ แผนภาพ Acquisition Development Structure

ที่มา : KOREA Defense Industry Association

๒. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์ ปรับบทบาทและภารกิจให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือ การติดต่อ เจรจา ระดับทวิภาคี ใช้ แนวทาง “ทางการทูต” โดยให้ความสำคัญต่อ การฝึก และการซ้อมรบร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการสัมมนา และในการจัดสอน วิชาการร่วมกัน เป็นต้น โดยเริ่มจากสมาชิกสมาคมอาเซียน และขยายไปสู่ประเทศอื่น

ยุทธศาสตร์ที่สิงคโปร์ใช้ในการป้องกันประเทศ คือ “Total Defense” หรือ “ยุทธศาสตร์การป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ” ซึ่ง ประกอบไปด้วย ๕ ส่วนประกอบด้วยกันคือ การทหาร, ประชาชน, เศรษฐกิจ, สังคม และจิตวิทยา

กท.สิงคโปร์ ประกอบด้วย ปล.กท. ๒ คน โดย ปล.กท.คนที่ ๑ รับผิดชอบงานด้านนโยบายความมั่นคง มี รอง ปล.กท. ๑ คน กำกับดูแล และ ปล.กท.คนที่ ๒ รับผิดชอบงานด้านบริหารเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และทรัพยากรป้องกันประเทศ มี รอง ปล.กท. ๒ คน กำกับดูแล

๒.๑ โครงสร้างของ กท.สิงคโปร์ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

Defence Technology and Resource Office (DTRO) (สำนักงานเทคโนโลยีและทรัพยากรป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานหลักภายใต้ รอง ปล.กท.(เทคโนโลยี) มีหน้าที่วางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนความต้องการของกองทัพ ความคุ้มค่า และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กองทัพควรจะมีอาวุธยุทโธปกรณ์ใดไว้ใช้งาน ควรจะผลิตขึ้นเองหรือจัดหาจากต่างประเทศ เป็นต้น

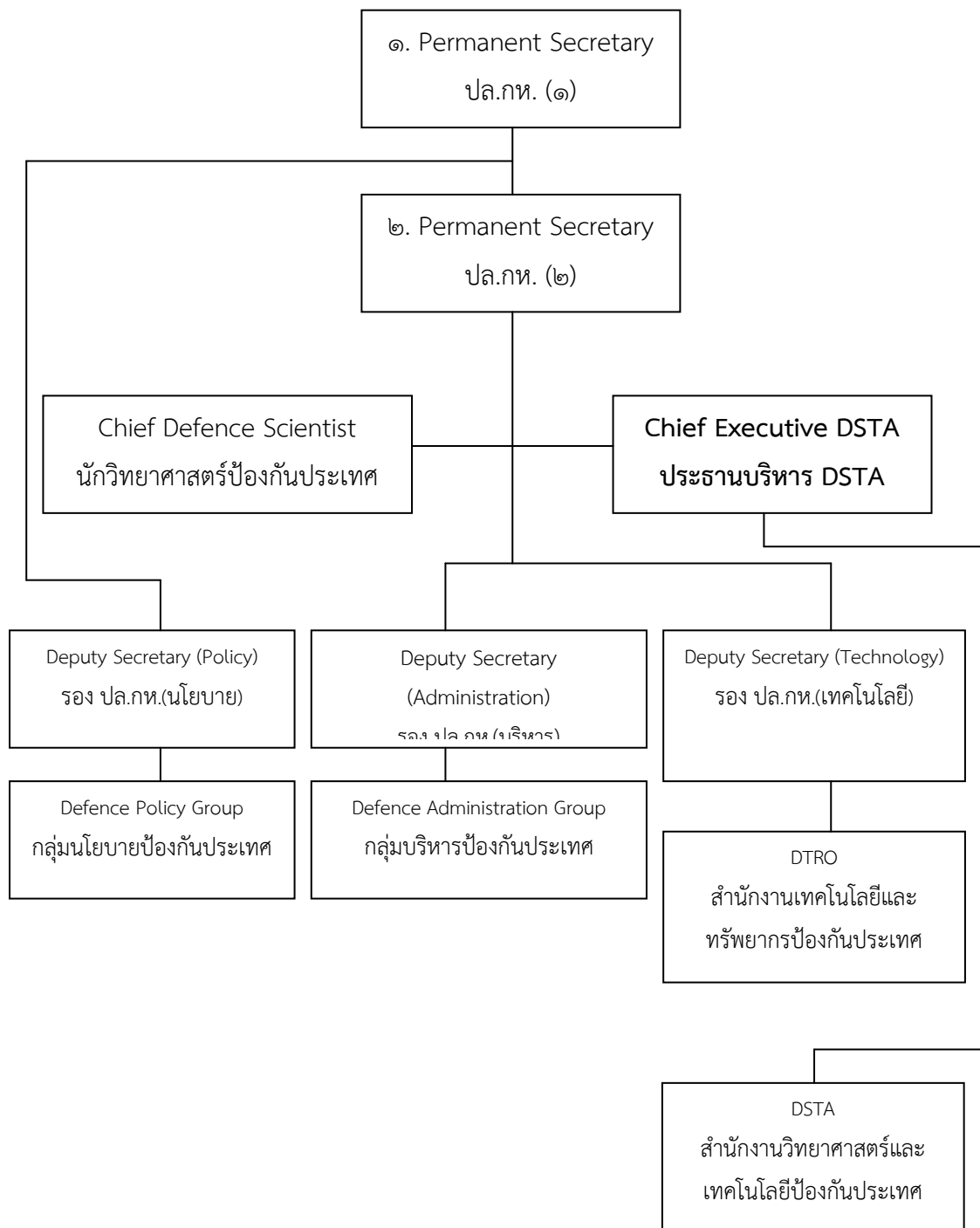
Defence Science and Technology Agency (DSTA) (สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานอิสระอยู่ในสายงานของ ปล.กท. คนที่ ๒ โดยมี Chief Executive (ประธานบริหาร) DSTA เป็นผู้กำกับดูแล หน่วยงานนี้มีกำลังพลประมาณ ๒,๕๐๐ นาย ประกอบด้วย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และนักบริหาร มีหน้าที่นำแผนของ DTRO มาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบอาวุธยุทโธปกรณ์ จัดหาทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ในการผลิตร่วมมือกับสถาบันวิจัยและการศึกษาภายในและต่างประเทศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและต่างประเทศ

๒.๒ โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

เป็น โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในรูปแบบบริษัทมหาชนที่ผ่านการแปรรูปมาจากหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนกองทัพ โดยกระทรวงการคลังถือหุ้นส่วนใหญ่อยู่ร้อยละ ๕๑ คือ

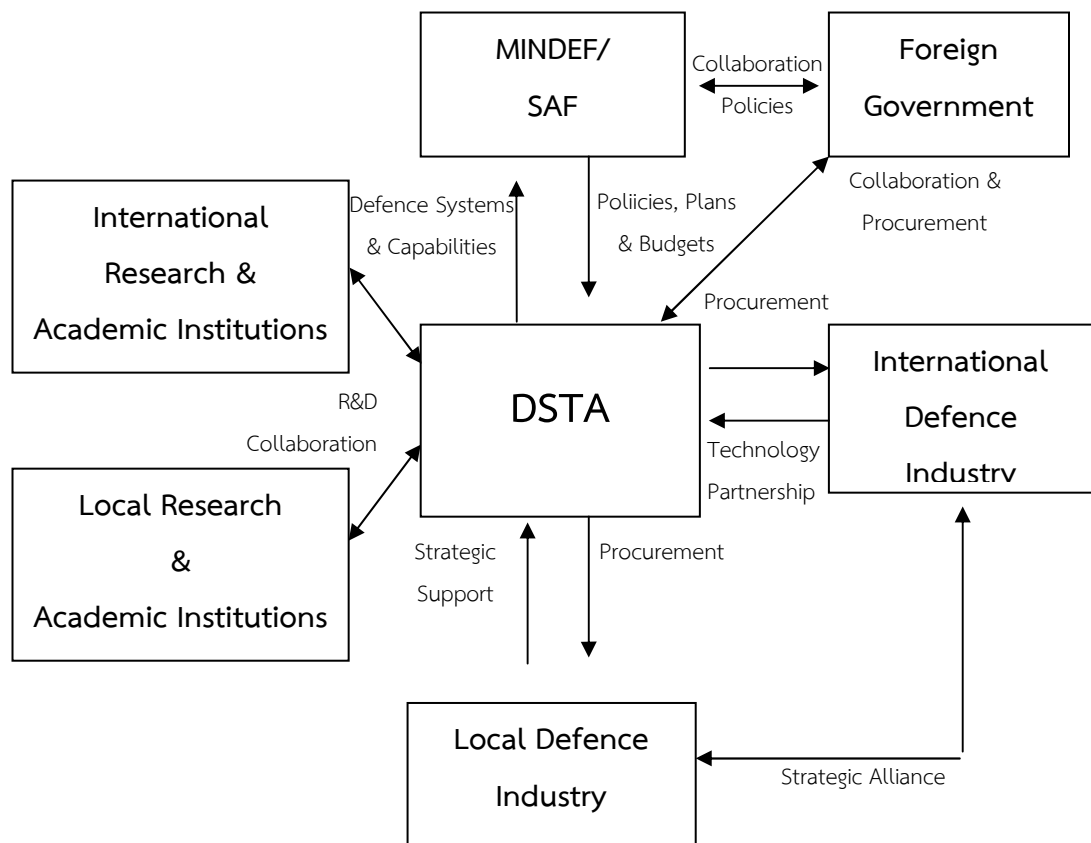
“บริษัท Singapore Technologies Engineering Ltd.” ประกอบด้วยกลุ่มบริษัท ๕ กลุ่มคือ Singapore Technologies Aerospace Ltd., Singapore Technologies Electronics Ltd., Singapore Technologies Kinetics Ltd., Singapore Technologies Marine Ltd. และ Singapore Technologies Synthesis Pte Ltd.

แผนภาพที่ ๒ - ๔ Organisational Structure of MINDEF โครงสร้าง กท.สิงคโปร์

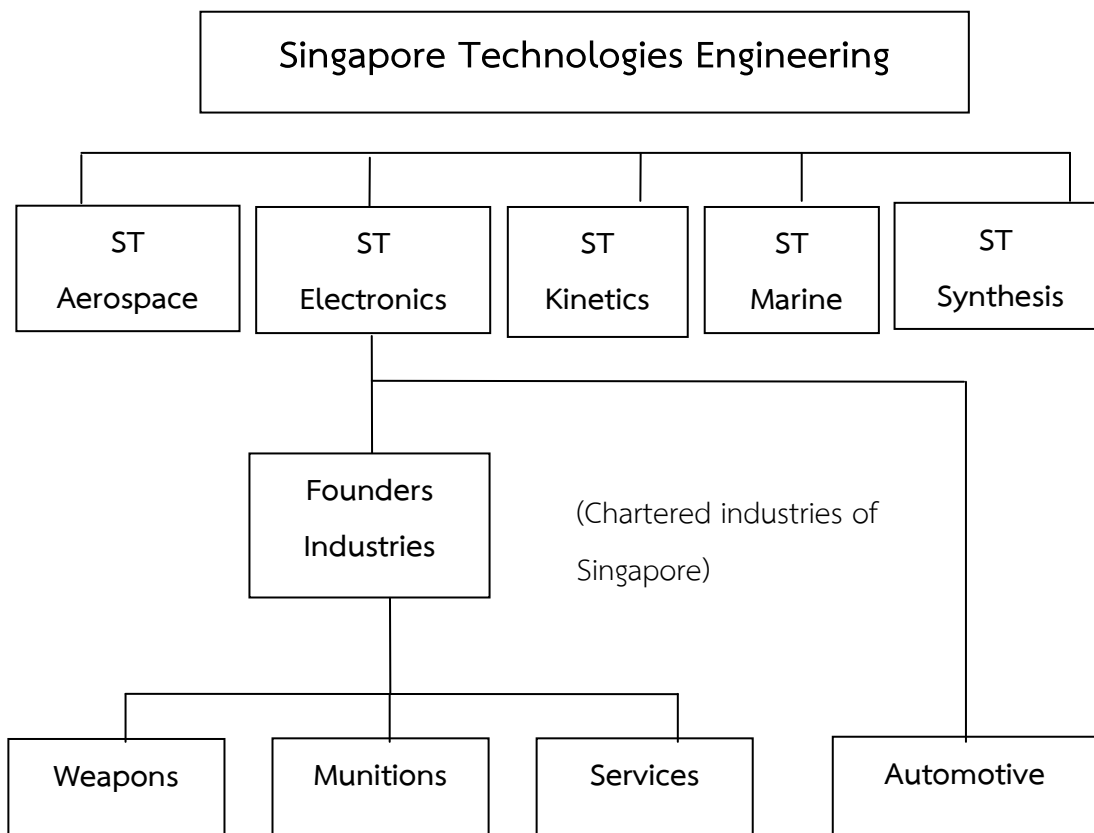
ที่มา : Defence Technology and Resources Office

แผนภาพที่ ๒ - ๕ DSTA'S Network

ที่มา : Defence Technology and Resources Office

แผนภาพที่ ๒ - ๖ Singapore Technologies Engineering

เช่น บริษัท	เช่น บริษัท	เช่น บริษัท
Ordnance	Chartered	Singapore Test
Development	Ammunition	Services
& Engineering	Industries	

ที่มา : Defence Technology and Resources Office

๓. สหพันธรัฐมาเลเซีย

ปี ๑๙๙๗ รัฐบาลมาเลเซียประกาศแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศ ในงานแสดงทางทหาร LIMA 1997 หรือ Langkawi International Maritime and Aerospace ที่จัดขึ้น ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย เป็นประจำทุกสองปี จนถึงวันนี้ มาเลเซียมีอุตสาหกรรมการบินที่ก้าวหน้า บริษัทของมาเลเซียสามารถแทรกตัวเข้าไปอยู่ในโซ่อุปทานของบริษัทผลิตเครื่องบินยักษ์ใหญ่ระดับโลกด้วยการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานทั้งพลเรือนและทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือเริ่มพัฒนาขึ้นจนมีขีดความสามารถในการต่อและซ่อมบำรุงเรือรบได้เอง ล่าสุดในงานแสดงทางทหาร LIMA 2011 ในปีนี้ นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย นายนาจิบ ราซัค ได้ประกาศที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมทางทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมอากาศยาน ให้ก้าวหน้าขึ้นไปสู่ระดับโลก ด้วยการดึงดูดบริษัทชั้นนำของโลกอย่าง EADS, Spirit Aero, GE, Honeywell, Thales และอื่น ๆ ให้เข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กำลังจัดสร้าง พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือให้แข่งขันได้ในระดับโลก รวมไปถึงการจัดตั้งหน่วยงานขายอาวุธของรัฐบาลที่จะช่วยนำบริษัทของมาเลเซียออกไปสู่ตลาดโลกได้

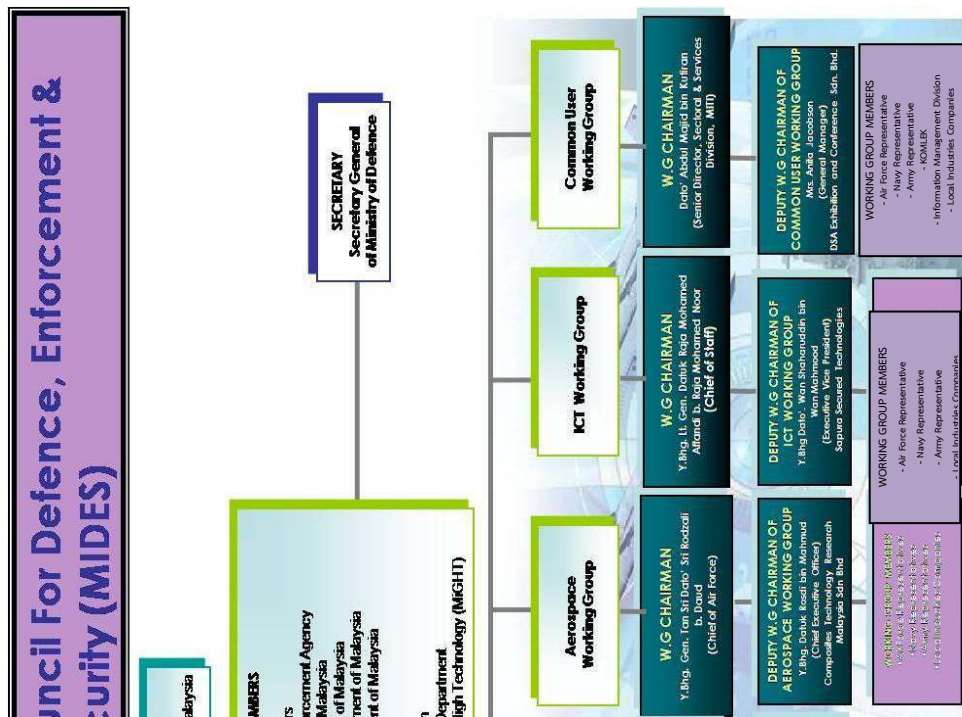
มีการจัดตั้ง “Defence Industry Division (DID)” เพื่อช่วยเหลือและพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมาเลเซีย พิจารณาการเพิ่มขีดความสามารถในด้าน

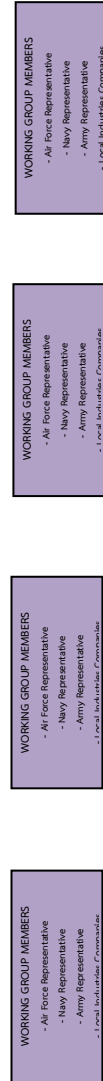
เทคโนโลยีใหม่ผ่านนโยบาย OFFSET POLICY และพิจารณาตัดสินใจในเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในและร่วมมือกับมิตรประเทศ รวมถึงดูแลบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในมาเลเซีย

มี “คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาเลเซีย (Malaysia Industry Council For Defence : MIDES)” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวมของประเทศ และพิจารณาเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย รวมถึงสนับสนุนด้านการตลาดต่างประเทศให้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย

งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ “สำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Stride, Kajang) (รัฐสตังงอร์)” เป็นหน่วยงานคล้าย สทป. มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อพิจารณาเทคโนโลยีมาใช้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

Defence, Enforcement & Security (MIDES)

ที่มา : Malaysia Industry Council for Defence

ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (ASEAN Defence Industry Collaboration : ADIC)

เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๐ ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสาร วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 เพื่อกำหนดเป้าหมายว่า ภายในปี ค.ศ.๒๐๒๐ (๒๕๖๓) อาเซียนจะเป็น

วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - A Concert of Southeast Asian Nations
 หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต - A Partnership in Dynamic Development
 มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก - An Outward-Looking ASEAN
 ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร - A Community of Caring Societies

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานและมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนเป็นรองประธานกรรมการ และมีปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ผู้แทนระดับสูงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนภาคเอกชนร่วมเป็นกรรมการ โดยมี อธิปไตยอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ เป็นเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติเป็นกลไกสำหรับการตัดสินใจร่วมกันของหน่วยงานไทยในด้านนโยบาย เป็นการประสานงานระดับสูงเพื่อเสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนให้ไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหรือเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และท่าทีของไทยในการเข้าร่วมกรอบความร่วมมืออาเซียน และเตรียมความพร้อมให้หน่วยงานเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

๑. ความหมายของประชาคมอาเซียน

ในการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ที่บาหลี ผู้นำอาเซียนได้ตอบสนองต่อการบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนเพิ่มเติม โดยได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓ (ค.ศ.2020) ประชาคมอาเซียนนี้จะประกอบด้วย ๓ เสาหลัก (pillars) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community - APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC)

๑.๑ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง มีเป้าหมายสำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๑.๑.๑ ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน (A rules-based community of shared values and norms) ซึ่งเป็น ๒ หลักการที่ counter-balance ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ๑) การไม่แทรกแซงกิจการภายใน และ ๒) ส่งเสริม Community values

๑.๑.๒ ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ (A cohesive, peaceful and resilient region with shared responsibility for comprehensive security) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะส่งเสริมให้อาเซียนพึ่งพาอาศัยกลไกของตนมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่างๆ ในภูมิภาค

๑.๑.๓ ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัต และมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น (A dynamic and outward looking region in an increasingly integrated and interdependent world) ซึ่งสะท้อนถึงการที่อาเซียนยอมรับว่าไม่ควรมุ่งเพียงเรื่องภายใน แต่เน้นการสร้างหุ้นส่วนกับโลกภายนอกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

๑.๒ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กำหนดเป้าหมายหลัก ๔ ประการ ได้แก่

๑) การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม ๒) การเสริมสร้างขีดความสามารถแข่งขัน ๓) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค และ ๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

๑.๓ ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน มีเป้าหมายที่จะสร้างประชาคมอาเซียนที่ให้ความสำคัญแก่ประชาชน เป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน

๒. การจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน : ASEAN Political – Security Community (APSC)

การจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) ยึดหลักการของประชาธิปไตย นิติธรรม ธรรมาภิบาล ความเคารพ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานภายใต้กฎบัตรอาเซียน โดยจะเป็นตัวเชื่อมต่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการติดต่อและมีความร่วมมือระหว่างกันเพื่อสร้างบรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ และกลไกร่วมกันในการบรรลุเป้าหมายอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งจะทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมและได้ผลประโยชน์จากกระบวนการรวมตัวและการสร้างประชาคม โดยไม่คำนึงถึง เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา หรือพื้นเพทางสังคมและวัฒนธรรม ในการปฏิบัติแผนงาน อาเซียนจะต้องพยายามส่งเสริมและสนับสนุน การให้ความเท่าเทียมทางเพศ แนวทางหลักในนโยบายความอดกลั้น การเคารพความหลากหลาย ความเท่าเทียมกันและมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพื่อประโยชน์ในการปกป้องและส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาค ในการนี้ APSC ยึดมั่นตามความตกลงทางการเมืองของอาเซียน เช่น ปฏิญญาว่าด้วยเขตสันติภาพ อีสราภาพ และการวางตัวเป็นกลาง หรือ สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในด้านมาตรการส่งเสริมความไว้วางใจ การทูตในเชิงป้องกัน และแนวทางแก้ไขปัญหโดยสันติวิธี รวมถึงแก้ไขประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่

ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนประสบความสำเร็จ รัฐสมาชิกจะบูรณาการโครงการและกิจกรรมของแผนงานการจัดตั้ง APSC เข้าสู่แผนพัฒนาแห่งชาติของตน รวมถึงได้กำหนดกลไกในการดำเนินงานของประเทศสมาชิกอาเซียน ผ่านการประชุมเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสอาเซียนที่เกี่ยวข้องหรือที่ประชุมในระดับที่เท่าเทียมกัน

เพื่อผลักดันแผนงานของตน ระดมทรัพยากรสำหรับการดำเนินงาน และหยิบยกประเด็นเข้าสู่การประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องและในระดับผู้นำอาเซียน ตลอดจนดำเนินข้อริเริ่มในระดับประเทศ เพื่อทำตามข้อผูกพันที่กำหนดไว้

๓. บทบาทของกระทรวงกลาโหมกับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยสำนักนโยบายและแผนกลาโหม กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลัก ในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) โดยมีบทบาทที่สำคัญใน ๒ มิติ คือ ๑) บทบาทความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศในการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ ๒) บทบาทความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมประเทศสมาชิกอาเซียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๓.๑ มิติภายในประเทศ

กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการภายใต้กลไก “คณะกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี และต่อมาประธานกรรมการศูนย์ฯ ได้แต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงเป็นประธานอนุกรรมการ มีผู้บังคับบัญชาของกระทรวงกลาโหมเป็นอนุกรรมการ และมีกระทรวงกลาโหม และกระทรวงการต่างประเทศเป็นเลขานุการร่วม โดยได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔” และ “แผนการดำเนินการตามเป้าหมายการเตรียมความพร้อมประเทศไทย ในการเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานของไทยต่อไป

นอกจากการตอบสนองนโยบายรัฐบาลในภาพใหญ่ของประเทศแล้ว ผู้บังคับบัญชาของกระทรวงกลาโหมยังได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อการเตรียมความพร้อมในระดับหน่วยงาน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วย โดยให้จัดทำ “แนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน” ซึ่งเป็นเอกสารที่ครอบคลุมห้วงเวลา ๕ ปี (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และกำหนดแนวทางการพัฒนากระทรวงกลาโหมในภาพรวมไว้ ๓ เรื่องหลัก คือ ๑) กำลังพล ๒) การจัดทำงบประมาณ และ ๓) การบริหารจัดการ รวมทั้งให้จัดทำ “แผนปฏิบัติการกระทรวงกลาโหม” รองรับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมข้างต้นด้วย

๓.๒ มิติกับต่างประเทศ

กระทรวงกลาโหม ได้เข้าร่วมในกิจกรรมกับกระทรวงกลาโหมมิตรประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบ “การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน” (ASEAN Defence Ministers’ Meeting : ADMM) ซึ่งกระทรวงกลาโหมได้เข้าร่วมกิจกรรมในทุกระดับ ทั้งในระดับรัฐมนตรีกลาโหม ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหม (ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือเทียบเท่า) (Senior Officials’ Meeting : SOM) และระดับคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโส (Working Group) ส่วนในระดับกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ก็ได้มีการ

เข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขันและต่อเนื่องเช่นกัน เช่น การประชุมผู้บัญชาการทหารสูงสุดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ การประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพอาเซียน เป็นต้น

ความร่วมมือดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความมั่นใจและความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ภูมิภาคนี้ปราศจากภัยคุกคามทางทหารจากประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันเอง เป็นภูมิภาคที่มีความมั่นคงที่สุดภูมิภาคหนึ่งของโลก โดยเป็นรากฐานสำคัญและปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคมและวัฒนธรรมของภูมิภาคนี้อย่างเด่นชัด ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคง ปลอดภัย และอยู่ดีกินดีของประชาชนอาเซียนอย่างยั่งยืนต่อไป

๔. แนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อนประชาคม

อาเซียน พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดย สำนักนโยบายและแผนกลาโหม กระทรวงกลาโหม

๔.๑ แนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้รับการจัดทำขึ้น โดยมีเป้าหมายให้เป็นสะพานเชื่อมระหว่างเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชา ยุทธศาสตร์ และนโยบายที่เกี่ยวข้องไปสู่ภาคการปฏิบัติของการดำเนินแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพื่อการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๔.๑.๑ เพื่อใช้ทดแทน “แนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมเพื่อรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ” ซึ่งได้ครบอายุลงเมื่อปี ๒๕๕๙ และปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัยและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔.๑.๒ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการพัฒนาหน่วยงาน และกำลังพลให้มีขีดความสามารถในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน

๔.๑.๓ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๔.๑.๔ เพื่อเตรียมความพร้อมของกระทรวงกลาโหมในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers’ Meeting : ADMM) และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers’ Meeting - Plus : ADMM - Plus) รวมทั้งการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในปี ๒๕๖๒ ที่ประเทศไทย จะเป็นประธานอาเซียน

๔.๑.๕ เพื่อกำหนดแนวทางการเป็นประธานร่วมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนในวงรอบ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ รวมทั้งเตรียมการสำหรับการเป็นประธานร่วมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นในวงรอบต่อไป

๔.๑.๖ เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างความตระหนักรู้ต่อกำลังพลและ
 สาธารณชนในเรื่องกิจกรรมขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนของกระทรวงกลาโหม

๔.๒ แนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน
 พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๔ แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๔.๒.๑ การพัฒนากระทรวงกลาโหม ให้มีความพร้อมและขีดความสามารถ
 ในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน

๔.๒.๒ การขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ผ่านการ
 ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM)

๔.๒.๓ การสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณะ

๔.๒.๔ การสนับสนุนการขับเคลื่อนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและ
 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๔.๓ การขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในแนวทางการ
 ปฏิบัติที่ ๒ ได้แก่

๔.๓.๑ ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาค
 ประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (ด้านการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ)
 (ASEAN Defence Establishment and Civil Service Organization's Cooperation on
 Non-traditional Security)

๔.๓.๒ การใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความ
 ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (The Use of ASEAN Military Assets and
 Capacities in HADR)

๔.๓.๓ ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (ASEAN
 Defence Industry Collaboration : ADIC)

๔.๓.๔ การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพอาเซียน (The
 Establishment of ASEAN Peacekeeping Centres Network : PKC)

๔.๓.๕ โครงการปฏิสัมพันธ์ทางทหารระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
 (ASEAN Defence Interaction Programmes : ADIP)

๔.๓.๖ การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงร่วมในอาเซียน (ASEAN Logistics
 Support Framework : ALSF)

๔.๓.๗ ความร่วมมือด้านการจัดตั้งเครือข่ายการติดต่อสื่อสารด้าน
 ความมั่นคงอาเซียน (Establishing a Direct Communications Link : DCL)

๔.๓.๘ กองกำลังเตรียมความพร้อมอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือ
 ด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (ASEAN Militaries Ready Group on HADR)

๔.๓.๙ การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (The Establishment of the
 ASEAN Center of Military Medicine : ACMM)

๕. ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (ASEAN Defence Industry Collaboration (ADIC)) สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร) เป็นหน่วยรับผิดชอบและเป็นผู้แทนกระทรวงกลาโหมในการพิจารณาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียนได้มีการริเริ่มในการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยในการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้ให้การรับรองเอกสารแผนปฏิบัติงาน ๓ ปี ในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ปี ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ ถึง ๒๕๕๙ ซึ่งได้กำหนดความริเริ่มที่สำคัญ คือ ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (ASEAN Defence Industry Collaboration : ADIC) ที่จะส่งเสริมให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นศูนย์กลาง ของความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เปิดกว้าง น่าเชื่อถือและเป็นที่น่าไว้วางใจ โปร่งใส และครอบคลุมเกี่ยวกับการเสริมสร้างขีดความสามารถของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การสนับสนุนทางเทคนิค การแลกเปลี่ยนข้อมูล และความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและนอกภูมิภาค

๕.๑ เอกสารแนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Concept Paper on Establishing ASEAN Defence Industry Collaboration : ADIC) ประกอบด้วย

๕.๑.๑ กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษา (Consultative Group : CG) มีหน้าที่วางแผน ประสานงาน ดำเนินการให้มีผลในทางปฏิบัติ ตลอดจนควบคุมกำกับดูแลโครงการตามที่ได้ตกลงกันภายใต้ ADIC

๕.๑.๒ ขอบเขตและกิจกรรมภายใต้กรอบ ADIC

๕.๑.๒.๑ การศึกษาและการฝึกร่วมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๑.๒.๒ การเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน และมีความร่วมมือกันในโครงการที่ได้ตกลงร่วมกัน

๕.๑.๒.๓ วิจัยและพัฒนา ร่วม ในโครงการที่ได้ตกลงร่วมกัน

๕.๑.๒.๔ การส่งเสริมในการพัฒนาโครงการ

๕.๑.๓ กลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามที่ประเทศสมาชิกอาเซียน จะสร้างความร่วมมือระหว่างกันได้ จำนวน ๖ กลุ่ม ดังนี้

๕.๑.๓.๑ อุตสาหกรรมอากาศยาน (Aerospace Sector)

๕.๑.๓.๒ อุตสาหกรรมทางทะเล (Maritime Sector)

๕.๑.๓.๓ อุตสาหกรรมยานยนต์ (Automotive Sector)

๕.๑.๓.๔ อุตสาหกรรมอาวุธยุทโธปกรณ์ (Weapon Sector)

๕.๑.๓.๕ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
(ICT Sector)

๕.๑.๓.๖ อุตสาหกรรมตามความต้องการทั่วไป (Common User
Item Sector)

๕.๒ ข้อกำหนดและขอบเขตของคณะที่ปรึกษาความร่วมมือด้าน

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (Terms of Reference for Consultative Group of ASEAN Defence Industry Collaboration : TOR) ซึ่งได้การรับรองเมื่อ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๗ ณ กรุงเนปิดอร์ ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตความร่วมมือ ADIC และบทบาทของคณะที่ปรึกษาของประเทศสมาชิก ดังนี้

๕.๒.๑ เน้นย้ำว่าการเข้าร่วมเป็นคณะที่ปรึกษา ADIC CG (ADIC Consultative Group) มาจากความสมัครใจของประเทศสมาชิก

๕.๒.๒ เน้นย้ำบทบาทของคณะที่ปรึกษาฯ ที่จะต้องดูแลและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของประเทศสมาชิกกระทรวงกลาโหมอาเซียน โดยข้อพิจารณาต่างๆ จะต้องเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ADSOM) เพื่อให้การรับรองเท่านั้น

๕.๒.๓ วัตถุประสงค์ความร่วมมือที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเอกสารแนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Concept Paper on Establishing ASEAN Defence Industry Collaboration : ADIC) ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ADMM) ครั้งที่ ๕ เมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ ประเทศอินโดนีเซีย

๕.๒.๔ การคัดเลือกประธาน (Chairmanship) เพื่อดำเนินการประชุมคณะที่ปรึกษา ADIC CG ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาทางเลือก

๕.๒.๕ ประธานการประชุมจะต้องจัดการประชุมคณะที่ปรึกษา ปีละ ๑ ครั้ง และสามารถจัดการประชุมเพิ่มเติมได้หากมีความจำเป็น

๕.๒.๖ ความร่วมมือในกรอบ ADIC จะดำเนินการตามโครงการของประเทศสมาชิกที่เข้าร่วม และการรักษาความลับ/ข้อมูล ของโครงการนั้นๆ จะถูกรักษาสิทธิการเปิดเผยเฉพาะประเทศเจ้าของโครงการนั้นๆ เท่านั้น

๕.๓ กรอบการดำเนินงานภายใต้ ADIC (Framework for the Implementation of ADIC) ตามมติที่ประชุมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน ครั้งที่ ๑ เมื่อ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนี้

๕.๓.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การศึกษาและฝึกงาน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูล การจัด นิทรรศการ การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนการเยือน การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร และการ กำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรม

ขั้นที่ ๒ ความร่วมมือด้านการจัดหา องค์กรประกอบ วัสดุ และ เครื่องจักร

ขั้นที่ ๓ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการผลิตร่วม

๕.๓.๒ ดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์

๕.๓.๒.๑ การอยู่บนรากฐานที่มีความยืดหยุ่น, ไม่มีข้อบังคับ และ ตามความสมัครใจ

๕.๓.๒.๒ จะต้องได้รับการรับรองจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก อาเซียนนั้นๆ ก่อนที่จะสามารถดำเนินการต่อไปได้

๕.๓.๓ ผลลัพธ์ ADIC ตามที่ต้องการ

๕.๓.๓.๑ จัดทำกรอบการดำเนินงานต่อเนื่องสู่ระดับพหุภาคี

๕.๓.๓.๒ มีส่วนร่วมในตลาดด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งกรอบการดำเนินงานนี้ เป็นเอกสารที่มีผลบังคับต่อเนื่องและจะได้รับการ ปรับปรุงทุก ๓ ปี

๕.๔ กิจกรรมในกรอบของความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกัน

ประเทศอาเซียน ADIC เป็นการดำเนินงานบนพื้นฐานความเป็นหุ้นส่วนเพื่อความยั่งยืน (Partnership for Sustainability) และจะถูกพัฒนาเป็นความร่วมมือเพื่อยุติความขัดแย้งระหว่าง ประเทศต่อไป (Conflict Resolution) ดังนั้นความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ อาเซียนจึงมีความยืดหยุ่นและเป็นไปโดยความสมัครใจ รวมถึงอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่จะ เกิดขึ้นต้องเป็นอุตสาหกรรมเชิงกลยุทธ์ที่แต่ละโครงการจะต้องได้รับการรับรองจากรัฐบาลของ ประเทศสมาชิกอาเซียนก่อน แล้วจึงตกลงดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือกันมากกว่าการเป็นคู่แข่ง ระหว่างกันและกัน

ซึ่งศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้คาดหวังไว้ว่า ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะสร้างความเข้มแข็งของภูมิภาคอาเซียน และลด ความขัดแย้งด้านการสะสมขีดความสามารถทางการทหารด้วยระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม รวมถึง จะเกิดการร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตและเกิดความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน ที่ตอบสนองความต้องการในประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีทางทหารแปลง มาสู่การผลิตสินค้าทางการพาณิชย์สำหรับภาคพลเรือนต่อไป

สำหรับประเทศไทยที่เป็นจุดศูนย์กลางความเชื่อมโยงในภูมิภาคและมีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมยานยนต์จะสามารถใช้กรอบความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศดังกล่าว ดึงดูดผู้ประกอบการภาคเอกชนมาร่วมวิจัยพัฒนาและตั้งฐานการผลิตยานยนต์ทางทหารได้ในอนาคต

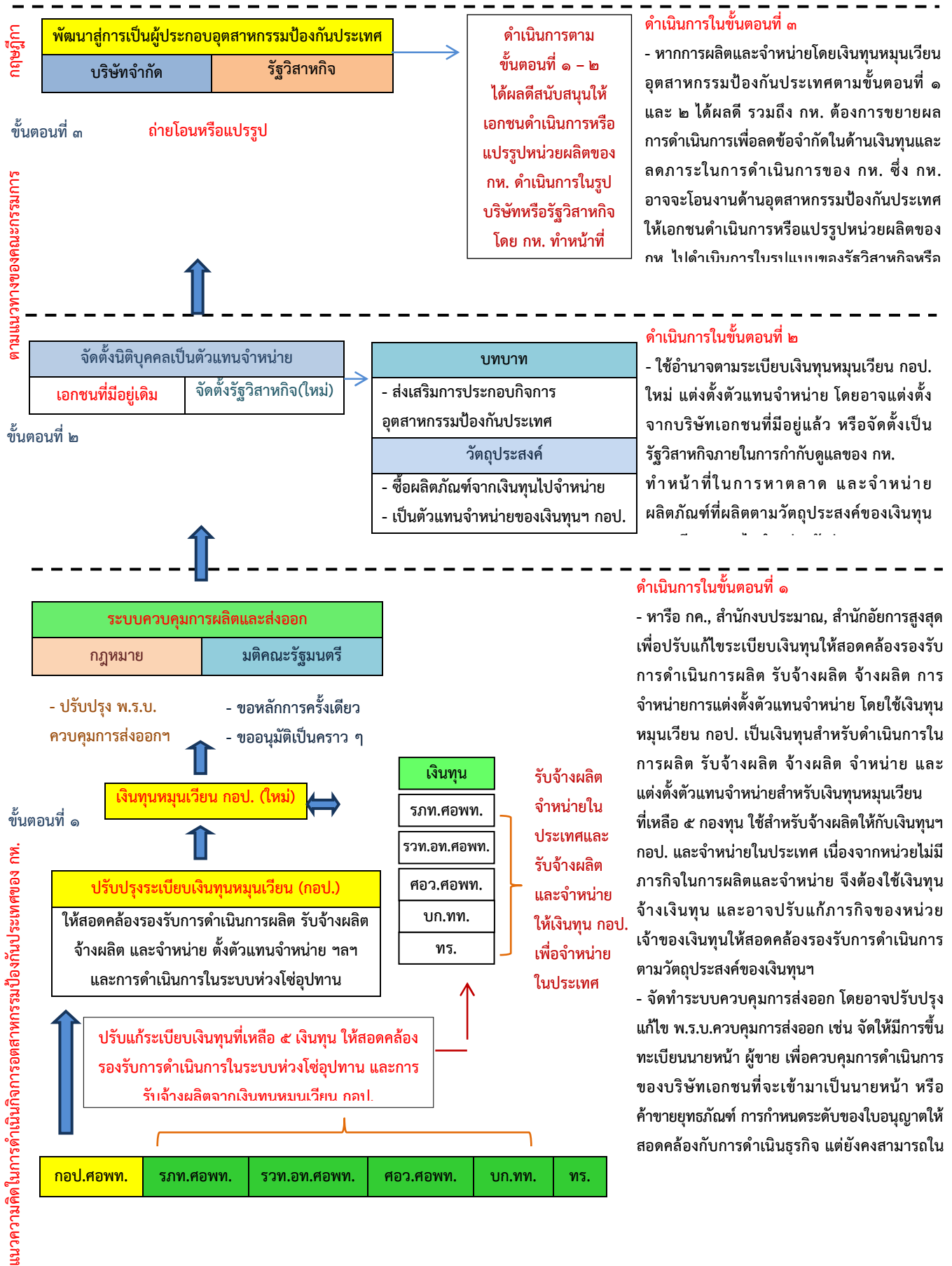
๖. สรุป

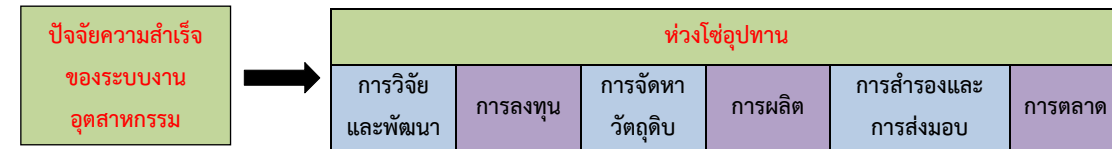
สถานการณ์ทางทหารและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ทำให้กระทรวงกลาโหมอาเซียนต้องทำการวิจัยและพัฒนาระบบอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีความทันสมัยขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกองทัพซึ่งต้องรับมือและตอบโต้กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อระดับภูมิภาค จากมูลค่าตัวเลขการนำเข้ายุทโธปกรณ์จำนวนมากของภูมิภาคอาเซียนและการพึ่งพาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศจากภูมิภาคอื่นนั้น จึงทำให้การใช้งบประมาณด้านการทหารต้องแน่ใจว่าได้รับผลประโยชน์และมีความคุ้มค่าสูงสุด รวมถึงการสร้างฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีขีดความสามารถเพียงพอต่อความต้องการภายในและต่างประเทศจะเป็นเครื่องมือในการสร้างดุลยภาพทางทหารที่มุ่งสู่ความสงบสุขและความแข็งแกร่งของภูมิภาคอาเซียนได้ในอนาคต

การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แผนภาพที่ ๒ - ๘ การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

แนวคิด

เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ (Strategy)

ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางขององค์กร ยุทธศาสตร์การบริหารที่ดี จะต้องสมบูรณ์พร้อมด้วยความหมายของการบริหารทั้งสองอย่าง กล่าวคือ การมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ที่สามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ และการมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายโดยที่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุดและใช้ระยะเวลาที่น้อยที่สุด

๑. กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์

การกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยรวมขององค์กร รวมถึงวิธีการในการบรรลุเป้าหมายซึ่งอยู่ในรูปของแผนที่แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเป้าหมาย และกิจกรรมต่างๆ กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์มี ๔ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑.๑ การตรวจสอบทั่วไปของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต ทั้ง ๔ ด้าน คือ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ที่มีความสำคัญและสร้างผลกระทบอย่างยิ่งทั้งในระดับองค์กรและระดับชาติ

๑.๒ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร

๑.๓ การกำหนดยุทธศาสตร์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนที่เป็นปัจจัยภายใน และวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามที่เป็นปัจจัยภายนอกองค์กร เพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์

๑.๔ นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำเป็นตารางเมตริกซ์ และทำการจับคู่เพื่อคิดหายุทธศาสตร์หรือทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์เป็นศาสตร์และศิลป์ในกระบวนการเดียวกัน ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการกำหนดกรอบภารกิจขององค์กรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในส่วนต่าง ๆ ของการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงประเด็นปลีกย่อยที่ไม่จำเป็นแล้วสามารถกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการพัฒนาองค์กรสู่ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT)

การวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นเทคนิคหรือเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ขององค์กรที่ได้รับความนิยมใช้กันมากในปัจจุบัน ซึ่งผู้ริเริ่มเทคนิคนี้คือ Albert Humphrey

โดยได้นำเสนอในการสัมมนาที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด การวิเคราะห์ SWOT จะช่วยให้ผู้บริหารได้รับทราบจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร โอกาสและภัยคุกคามจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กร SWOT เป็นคำย่อจากคำในภาษาอังกฤษ ๔ คำ ได้แก่

๒.๑ S คือ Strengths หมายถึง จุดแข็งหรือจุดเด่น ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เช่น จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านวัฒนธรรมองค์กร องค์กรจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดยุทธศาสตร์

๒.๒ W คือ Weaknesses หมายถึง จุดอ่อนหรือจุดด้อย ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องหาวิธีในการแก้ไขปัญหา

๒.๓ O คือ Opportunities หมายถึง โอกาส ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลมาจากที่สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสมีความแตกต่างจากจุดแข็ง เพราะโอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่สำหรับจุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน นักบริหารที่ดีต้องแสวงหาโอกาสและใช้ประโยชน์จากโอกาสในการสร้างความสำเร็จขององค์กร

๒.๔ T คือ Threats หมายถึง ภัยคุกคาม ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลที่เกิดมาจากสภาพแวดล้อมขององค์กร ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องปรับยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องและพยายามขจัดภัยคุกคามต่าง ๆ ให้ได้

๓. ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT

๓.๑ องค์กรธุรกิจ ได้แก่

๓.๑.๑ เพื่อประโยชน์ทางการตลาด เพื่อให้ได้กลยุทธ์ไปใช้ในการแข่งขันหรือหาช่องทางอื่น ๆ เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางธุรกิจ

๓.๑.๒ เพื่อประกอบการจัดทำแผนธุรกิจ

๓.๑.๓ เพื่อการบริหารงานเชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ และตั้งเป้าหมายการดำเนินงาน

๓.๒ องค์กรภาครัฐ หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ได้แก่

๓.๒.๑ เพื่อการบริหารงานเชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ และตั้งเป้าหมายการดำเนินงาน

๓.๒.๒ เพื่อสร้างความสมบูรณ์ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร หากมีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์อยู่ก่อนหน้าแล้ว

๓. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยใช้เมตริกซ์ TOWS (TOWS Matrix)

การวิเคราะห์ SWOT มีประโยชน์ในการหายุทธศาสตร์ทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ ส่วน TOWS Matrix เป็นวิธีการหนึ่งของการเขียน SWOT ที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสและภัยคุกคาม

จากภายนอกที่องค์กรเผชิญอยู่ และมีความสัมพันธ์กับจุดแข็งและจุดอ่อนภายใน การใช้ TOWS Matrix จะมีประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์สร้างการเจริญเติบโต พร้อมทั้งการกำหนดกลยุทธ์ตัดทอน

การกำหนดยุทธศาสตร์ที่เป็นไปได้ขององค์กรหรือหน่วยงาน โดยพิจารณาจากการผสมผสานของปัจจัยทั้ง ๔ กลุ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) อธิบายความหมายได้ดังนี้

๓.๑ ยุทธศาสตร์ SO คือ การคิดวิธีการต่าง ๆ ที่องค์กรสามารถใช้จุดแข็งในการแสวงหาข้อได้เปรียบจากโอกาส

๓.๒ ยุทธศาสตร์ ST คือ การพิจารณาถึงจุดแข็งขององค์กรเพื่อหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม

๓.๓ ยุทธศาสตร์ WO คือ การพิจารณาหาข้อได้เปรียบจากโอกาสเพื่อกำจัดจุดอ่อน

๓.๔ ยุทธศาสตร์ WT คือ การพิจารณาหาทางป้องกันหรือดำเนินการในเบื้องต้นเพื่อลดจุดอ่อนหรือหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม

ตารางที่ ๒ - ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแบบ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
โอกาส (S)	ยุทธศาสตร์ SO เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็ง ในการหาข้อได้เปรียบจากโอกาส	ยุทธศาสตร์ WO เป็นยุทธศาสตร์ที่เอาข้อได้เปรียบ จากโอกาสมากำจัดจุดอ่อน
ภัยคุกคาม (T)	ยุทธศาสตร์ ST เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็ง ในการหลีกเลี่ยงจากภัยคุกคาม	ยุทธศาสตร์ WT เป็นยุทธศาสตร์ที่ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม

แนวคิดเกี่ยวกับโมเดลพันธกิจ (Mission Model)

โมเดลพันธกิจ หรือ Mission Model เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวสำหรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ผ่านโครงสร้าง กระบวนการ และระบบต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อให้บรรลุพันธกิจ (Osterwalder and Pigneur, 2010) ในปี 2016 Alexander Osterwalder และ Steve Blank ได้นำเสนอเครื่องมือสำหรับออกแบบโมเดลพันธกิจ เรียกว่า แม่แบบโมเดลพันธกิจ (Mission Model Canvas) โดยพัฒนามาจากแม่แบบโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) ที่ใช้สำหรับการสร้างโมเดลสำหรับขับเคลื่อนพันธกิจใหม่ให้ประสบความสำเร็จ (Osterwalder, 2016) ปัจจุบันแม่แบบโมเดลพันธกิจ ถือเป็นเครื่องมือสมัยใหม่ที่ถูกนำมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการร่วมสร้าง (Co-Creation) องค์กรประกอบและคำถามการวิเคราะห์แม่แบบโมเดลพันธกิจที่ใช้ในการออกแบบโมเดลพันธกิจ สามารถแบ่งออกเป็น ๙ องค์ประกอบและมีคำถามดังต่อไปนี้

๑. ผู้ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) คำถามคือ ใครคือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่สำคัญของพันธกิจ (Who are our most important customer/stakeholder?)

๒. การเสนอคุณค่า (Value Propositions) คำถามคือ อะไรคือปัญหาที่องค์กรต้องการแก้ไข คุณค่าอะไรที่องค์กรต้องการส่งมอบให้แก่ผู้ได้รับผลประโยชน์ (How are you solving each customer pains/gains?)

๓. การถ่ายทอดพันธกิจสู่การปฏิบัติ (Deployment) คำถามคือ องค์กรจะถ่ายทอดพันธกิจให้แพร่หลายได้อย่างไร (How will we deploy the product to widespread use?)

๔. ความยอมรับและการสนับสนุนของผู้ได้รับผลประโยชน์ (Buy-in/Support) คำถามคือ องค์กรได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากผู้ได้รับผลประโยชน์ทั้งหมดอย่างไร (How does the team get “Buy-in” from all the beneficiaries?)

๕. ความสำเร็จของพันธกิจ (Mission achievement) คำถามคือ องค์กรจะวัดความสำเร็จของพันธกิจได้อย่างไร (How does the team know their succeeded?/ How will we measure mission achievement?)

๖. ทรัพยากรหลัก (Key resources) คำถามคือ ทรัพยากรหลักที่องค์กรจำเป็นต้องมีคืออะไร (What key resources do we need to own or acquire?)

๗. กิจกรรมหลัก (Key activities) คำถามคือ กิจกรรมหลักขององค์กรคืออะไร (What key activities do we need to be expert in?)

๘. พันธมิตรหลัก (Key partners) คำถามคือ พันธมิตรหลักขององค์กรคือใคร (Who are our key partners?)

๙. ต้นทุน/งบประมาณของพันธกิจ (Mission Cost/Budget) คำถามคือ งบประมาณหรือต้นทุนของพันธกิจคืออะไร (What is the Mission Budget/Cost?)

ดังนั้น โมเดลพันธกิจ (Mission Model) คือ แผนภาพแสดงองค์ประกอบของการขับเคลื่อนพันธกิจหรือยุทธศาสตร์ผ่านโครงสร้าง กระบวนการ และระบบต่างๆขององค์กรเพื่อให้บรรลุผล โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า Mission Model Canvas ในการออกแบบโมเดลพันธกิจขององค์กร โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทางด้านของผู้ได้รับผลประโยชน์ และสภาพความพร้อมขององค์กรเพื่อสร้างสรรค์การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุพันธกิจ สร้างคุณค่าเพิ่มของโครงการและกิจกรรมที่ก่อประโยชน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. เรื่อง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจภายใต้ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

โดย นายประกอบ ตันติยาพงศ์ รองอธิบดีกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง
นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ ๔๑

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๑.๑ เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมที่ส่งผลกระทบต่อรัฐวิสาหกิจ

๑.๑.๒ ศึกษาและวิเคราะห์เป้าหมาย และนโยบายในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะนโยบายด้านการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

๑.๑.๓ พิจารณาและนำเสนอมาตรการ รวมถึงกลไกหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐวิสาหกิจ

๑.๒ ผลการวิจัย

แผนการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน ในรัฐวิสาหกิจหรือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๐๔ - ๒๕๐๙) จนถึงปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) แต่ไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควรจนกระทั่งเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๐ - ๒๕๔๒ ซึ่งแผนการปรับปรุงโครงสร้างรัฐวิสาหกิจ โดยใช้นโยบายการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจ หรือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ถูกนำมาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลมีความพยายามในการผลักดันนโยบายดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยผ่านช่องทางการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการร่วม คือ คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (กนร.) อย่างไรก็ตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบของทางราชการหรือที่มีความซับซ้อนเกินความจำเป็น และความสับสนในนโยบายของรัฐที่ไม่ชัดเจน เช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๐ ที่จัดกลุ่มรัฐวิสาหกิจเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ และให้จัดทำแผนปฏิบัติการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เพื่อจัดส่งให้คณะกรรมการของภาครัฐพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการต่อไป ในขณะที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๑ เรื่อง แผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจที่เป็นกรอบและแนวทางของรัฐวิสาหกิจ ในการดำเนินการปรับโครงสร้างและและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ๕ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาพลังงาน สื่อสารและโทรคมนาคม น้ำประปา ขนส่ง และอื่นๆ โดยภาครัฐไม่กำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าจะให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการอย่างไร โดยเฉพาะในกรณีที่แผนปฏิบัติการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนที่จะทำเสร็จแล้วในบางรัฐวิสาหกิจ อาจไม่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ดังกล่าว รวมถึงการขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (กนร.) ในฐานะที่รับผิดชอบงานด้านรัฐวิสาหกิจทั้งหมด ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้เกิดความสับสนระหว่างหน่วยงานของภาครัฐในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ การขาดความพร้อมพร้อมในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทั่วไป ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และสาธารณะชนที่สนใจทั่วไป ถึงผลดีผลเสียและเหตุผลความจำเป็นของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

นอกจากนี้ ยังขาดความมีส่วนร่วมของพนักงานรัฐวิสาหกิจในนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทำให้เกิดการต่อต้านจากพนักงานรัฐวิสาหกิจ เช่น ในคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ มีองค์ประกอบของคณะกรรมการมาจากภาคการเมือง ภาคราชการ และ

นักวิชาการเท่านั้น อาจทำให้มุมมองในด้านของประชาชนในฐานะผู้บริโภคลดลง รวมถึงผู้แทนของฝ่ายพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแท้จริงแล้วจะเป็นมุมมองที่สำคัญที่สุดเนื่องจากจะได้รับผลกระทบมากที่สุดหากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ และเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้แผนหรือนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐสามารถเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจเกิดขึ้นจากการดำเนินการโดยภาครัฐเท่านั้น เนื่องจากเป็นนโยบายที่สำคัญที่จะใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจนถึง ปี ๒๕๔๙ แต่ขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการของพนักงานรัฐวิสาหกิจ รวมถึงสาธารณชนทั่วไป ในการช่วยพิจารณากำหนดแนวนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจในอนาคตตามแผนแม่บทฯ ดังกล่าว

๑.๓ ข้อเสนอแนะ

๑.๓.๑ เร่งรัดการปรับโครงสร้างของรัฐวิสาหกิจ รวมถึงการจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อรับผิดชอบในสาขาที่จะเปิดให้เอกชนเข้ามาแข่งขันได้ โดยการดำเนินการทั้งหมดควรให้หน่วยงานเจ้าสังกัดและรัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ เนื่องจากมีความชำนาญและเข้าใจกิจการในสาขานั้นๆ มากที่สุดคือ โดยคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจจะทำหน้าที่ประสานงานให้เกิดความคล่องตัวและความรวดเร็วในการดำเนินงาน

๑.๓.๒ กำหนดกรอบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลาที่กำหนด โดยรวมถึงแนวทางและขั้นตอนในการแปรรูปของรัฐวิสาหกิจ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติตามนโยบายของภาครัฐ และในการกำหนดแผนปฏิบัติการของแต่ละรัฐวิสาหกิจ ควรให้มีตัวแทนของพนักงานรัฐวิสาหกิจนั้นร่วมดำเนินการด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดลำดับความสำคัญในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง และการลดสัดส่วนของภาครัฐในความเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจ ควรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศเป็นสำคัญ

๑.๓.๓ การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (กนร.) ให้มีตัวแทนจากประชาชน ภาคเอกชน นักวิชาการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น เพื่อให้แนวคิดของคณะกรรมการครอบคลุมเรื่อง รัฐวิสาหกิจและที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงการเพิ่มอำนาจในการประสานงาน กลั่นกรองวิธีการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่เสนอโดยกระทรวงเจ้าสังกัด และติดตามเร่งรัดการดำเนินการแปรรูปของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑.๓.๔ กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจระดับกรม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาวิสาหกิจมากขึ้น โดยอาจรวบรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจทั้งหมดไว้รวมกัน เช่น สำนักวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐภายใต้กรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านรัฐวิสาหกิจภายใต้สำนักงบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้ทำหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ หรือฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

๑.๓.๕ เมื่อร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. สามารถประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ควรจัดตั้งบริษัทร่วมทุน (State Holding) เพื่อรองรับการแปรสภาพจากทุนประเดิมของรัฐวิสาหกิจเป็นทุนเรือนหุ้น โดยใช้เป็นเครื่องมือของภาครัฐในการถือครองหุ้นที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว

๑.๓.๖ กำหนดกรอบการดูแลพนักงานที่ได้รับผลกระทบจากการแปรรูปแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อกำหนดสิทธิประโยชน์ให้กับพนักงานรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยอย่างน้อยต้องได้รับตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ทุกประการ กำหนดมาตรการในการจัดหางานใหม่ให้กับพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีความประสงค์เปลี่ยนงาน และจัดตั้งกองทุนเพื่อพนักงานที่ได้รับผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระภาครัฐในการจ่ายเงินชดเชยและสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งนี้ จะดำเนินการโดยแบ่งส่วนรายได้ที่เกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทุกครั้ง เพื่อสมทบในกองทุนฯ ดังกล่าว ซึ่งกองทุนฯ จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้พนักงานรัฐวิสาหกิจกู้ยืมไปประกอบอาชีพใหม่ หรือใช้ในการฝึกอบรมอาชีพเพิ่มทักษะช่วยในการประกอบอาชีพใหม่ต่อไป

๑.๓.๗ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์โดยตรง และกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนต่อไป

๒. เรื่อง กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าของไทยกับประเทศอินเดียเพื่อรองรับการจัดทำเขตการค้าเสรี

โดย นางพิมพ์พรรณ ชาญศิลป์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก
 นักบริหาร ๙, นางเบญจวรรณ รัตนประยูร รองอธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก,
 นางอัญชญา วิทยารธรรมรัช นักวิชาการพาณิชย์ ๙ เชี่ยวชาญ กรมเจรจาการค้า
 ระหว่างประเทศ และนางไพเราะ สุดสว่าง ปริญญาพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

นักศึกษา ปรอ. รุ่นที่ ๑๗

๒.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑.๑ เพื่อศึกษาผลประโยชน์ผลกระทบที่ไทยได้รับทั้งในภาพรวมและรายสาขาจากการจัดทำ FTA กับประเทศอินเดีย

๒.๑.๒ เพื่อศึกษาถึงโอกาสและช่องทางในการส่งออกสินค้าและบริการของไทยสู่ตลาดอินเดีย

๒.๑.๓ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้ประกอบการในประเทศจากการเปิดเสรีสินค้าและบริการของไทยกับประเทศอินเดีย

๒.๑.๔ เพื่อศึกษามาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอินเดียและตลาดภายในประเทศ

๒.๒ ผลของการวิจัย

๒.๒.๑ ความพร้อมของสินค้าไทยในการแข่งขัน

๒.๒.๑.๑ ประเทศไทยยังอาศัยกลไกการค้าเป็นปัจจัยในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศจึงควรจะทำ FTA การดำเนินการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนของอาเซียน

อย่างไรก็ดี ยุทธศาสตร์การค้าไม่ได้มุ่งเปิดการค้าเสรีทางการค้าอย่างเดียวนั้น แต่ได้เน้นประเด็นการลงทุน การบริการ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าอีกด้วย

๒.๒.๑.๒ โลกาภิวัตน์เป็นแรงผลักดันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจไทย จากกระแสการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการค้าโลก ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยสูงมากทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม กระแสการเปลี่ยนแปลงโลกที่สำคัญ ได้แก่ การค้าการลงทุน แนวโน้มจะเสรีมากขึ้น การแข่งขันและการกีดกันทางการค้าจะเพิ่มขึ้น ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องรู้สถานะทางเศรษฐกิจของตนเพื่อจะได้กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจการค้าได้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยเฉพาะขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย

๒.๒.๑.๓ ขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย จากการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยสามารถจัดกลุ่มได้ ๔ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง ได้แก่ กลุ่มสินค้าเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ข้าวสาร ยางแผ่นยางแท่ง ผักผลไม้ ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมประกอบด้วย เสื้อผ้าสำเร็จรูป เพอร์นิเจอร์ อัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น

๒. กลุ่มที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันปานกลาง ได้แก่ น้ำตาล อาหารสัตว์ อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ

๓. กลุ่มที่มีขอบเขตจำกัด ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้า อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

๔. กลุ่มที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับต่ำ ได้แก่ กระจาดและผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์ยา ผลิตภัณฑ์เหล็ก ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการแข่งขันของเศรษฐกิจไทยภายใต้สถานการณ์เศรษฐกิจใหม่ของโลก กำหนดให้กลุ่ม ๓ Niche

เป็นเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ กำหนดให้ไทยเป็นครัวของโลก เป็นฐานการผลิตรถยนต์ ศูนย์การสุขภาพ และความงามในเอเชีย เป็นต้น

นอกจากนั้น ยุทธศาสตร์สำคัญที่จะสนับสนุนการพัฒนา ศักยภาพในการแข่งขัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์มหภาคด้านนโยบายการเงินการคลัง การลงทุน การส่งออก ความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรและวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

๒.๒.๒ การจัดทำเขตการค้าเสรีของไทย

จากแนวโน้มที่โลกกำลังก้าวสู่เศรษฐกิจการค้าเสรีมากขึ้น หากประเทศไทยไม่ปรับตัวก็จะทำให้ไม่สามารถรับประโยชน์จากการเปิดเสรีดังกล่าว ดังนั้น จำเป็นต้องปรับตัวรองรับสถานการณ์ดังกล่าวภายใต้กระแสการแข่งขัน การกีดกันทางการค้า ประกอบกับการเจรจาภายใต้กรอบ WTO เป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้ประเทศต่างๆ หันไปจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีสองฝ่ายหรือเรียกว่า FTA แพร่หลายไปในหลายประเทศ ประเทศไทยจึงได้กำหนดเป็น ยุทธศาสตร์ในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศ โดยกำหนดเป็นเป้าหมายในการขยายตลาดการค้า ด้วยการจัดทำข้อตกลง FTA

๒.๒.๒.๑ FTA เป็นเครื่องมือในการที่จะขยายการค้าระหว่างกัน จะทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ โดยจะแลกเปลี่ยนการลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกัน ให้มากที่สุดจนเท่ากับศูนย์ และกำหนดกรอบเวลาในการเลิกลดภาษีให้ชัดเจน ในหลายประเทศได้มีการขยายการจัดทำ FTA กับประเทศคู่ค้าของตน เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย รวมทั้งไทย

๒.๒.๒.๒ เป้าหมายการจัดทำ FTA ของไทย รัฐบาลกำหนดให้ FTA เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกในการขยายการค้าการลงทุน โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

๑. เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดคู่ค้าเดิม
 ๒. เพื่อดึงดูดการค้าการลงทุนจากต่างชาติ
 ๓. เพื่อขยายการส่งออกและสร้างฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง
- ทั้งนี้ การจัดทำเขตการค้าเสรีจะต้องสอดคล้องกับ

WTO และเลือกประเทศที่คาดว่าจะมีความสำคัญต่อการค้าของไทยในอนาคต

๒.๒.๒.๓ หลักในการกำหนดสินค้าและบริการในการเจรจาจัดทำ FTA ประกอบด้วย

๑. สินค้าเกษตร จะต้องเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง สำหรับสินค้าที่อ่อนไหวจะใช้มาตรการในการปกป้องให้สินค้าภายในประเทศเพื่อให้รับผลกระทบน้อยที่สุด โดยใช้มาตรการชะลอการนำเข้า เช่น กำหนดมาตรฐานการนำเข้า การติดป้ายฉลาก เป็นต้น

๒. สินค้าอุตสาหกรรม เช่น สินค้าแฟชั่น ยานยนต์และชิ้นส่วน เพอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

๓. สินค้าบริการ เจรจาในสาขาที่ไทยมีความพร้อม เช่น การก่อสร้าง การท่องเที่ยว สุขภาพ

๒.๒.๒.๔ ความคืบหน้าการเจรจา FTA ของไทย ประเทศไทย ได้จัดทำ FTA กับ ๘ ประเทศ และ ๒ กลุ่มเศรษฐกิจ ได้แก่ จีน นิวซีแลนด์ บาห์เรน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อินเดีย ออสเตรเลีย กลุ่ม BIMSTEC (บังกลาเทศ อินเดีย พม่า ไทย เนปาล ภูฏาน) และ EFTA (สวีตเซอร์แลนด์ ลิกเคนสไตน์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์) โดยมีความคืบหน้าตามลำดับ

ประเทศที่เจรจาเสร็จแล้ว ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ส่วนประเทศที่กำลังดำเนินการเจรจา ได้แก่ อินเดีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น บาห์เรน เปรู กลุ่ม BIMSTEC และ EFTA

๒.๒.๒.๕ ประโยชน์จากการเจรจาทำข้อตกลง FTA

๑. ผู้ผลิตภายในประเทศจะมีการปรับตัว เกิดการปรับโครงสร้างการผลิต มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ได้รับการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งสามารถนำเข้าวัตถุดิบในราคาที่ถูกลง

๒. นักลงทุนมองเห็นตลาดที่กว้างมากขึ้น

๓. ผู้ส่งออกขายสินค้าในตลาดได้มากขึ้นเนื่องจากการลดภาษีและอุปสรรคทางการค้า

๔. ผู้บริโภคจะได้ซื้อสินค้าและบริการในราคาที่ถูกลง

อย่างไรก็ตามการจัด FTA ทำให้ผลกระทบทางลบอยู่บ้าง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ไม่มีศักยภาพในการแข่งขันอาจสูญเสียตลาด รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ปรับตัวรองรับกับสถานการณ์ดังกล่าวได้

๒.๒.๓ การจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย

อินเดียเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญต่อการเมือง เศรษฐกิจของเอเชียและของโลก ปัจจุบันอินเดียมีนโยบาย Look East ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการค้าการลงทุนของไทย

แนวคิดในการจัดทำ FTA กับอินเดียเริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๔ โดยนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) ได้หารือกับ นายกรัฐมนตรีอินเดีย (นายอาตัน พิตารี วัชเปย์) ในการขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าการลงทุนโดยมีการจัดตั้งคณะทำงานร่วม (Joint Working Group) ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย

๒.๒.๓.๑ เป้าหมาย

๑. ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน ซึ่งในขณะนั้นมีมูลค่าไม่มากนัก และเห็นว่าโอกาสที่จะขยายการค้ามีสูงมาก

๒. มุ่งหมายให้เกิดความร่วมมือสาขาการท่องเที่ยว การศึกษา การเงินการธนาคาร สาธารณสุข การบินและการขนส่ง เป็นต้น

๒.๒.๓.๒ กรอบความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดียครอบคลุมด้านการค้าสินค้า และบริการการลงทุนและความร่วมมือด้านอื่น

๑. การเปิดเสรีการค้าสินค้า มุ่งขจัดการปกป้องด้านภาษีและไม่ใช้ภาษี ให้ครอบคลุมทุกสินค้า ภายในปี ค.ศ.๒๐๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๓)

๒. การเปิดเสรีการค้าบริการ กำหนดเปิดในสาขาที่มีความพร้อมก่อนจะเปิดเสรีให้เสร็จสิ้น ภายในปี ค.ศ.๒๐๐๖ (พ.ศ.๒๕๔๙)

๓. การลงทุน เพิ่มการลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้น

๔. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แสวงหาความร่วมมือใหม่ เช่น ด้านการประมง ด้านสื่อสารสนเทศและโทรคมนาคม

๒.๒.๓.๓ การเร่งลดอัตราภาษี (Early Harvest Scheme : EHS) โดยที่การเจรจาครอบคลุมสินค้าทุกรายการ ซึ่งต้องใช้เวลาในการหาข้อยุติ ไทยและอินเดียจึงตกลงให้มีการเร่งลดภาษีสินค้าบางกลุ่มระหว่างกันก่อน โดยกำหนดให้มีการลดภาษีสินค้า ๘๒ รายการลงเหลือ ๐ โดยใช้เวลา ๓ ปี (๒๕๔๗ - ๒๕๔๘) สินค้าที่เหลือกว่า ๕,๐๐๐ รายการอยู่ระหว่างการเจรจาคาดว่าจะเสร็จในปี ๒๕๔๙ เนื่องจากอินเดียมีอัตราภาษีเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงประมาณร้อยละ ๔๒ ส่วนไทยอัตราภาษีเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๙ ดังนั้นในการเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย ไทยต้องมีท่าทีเชิงรุกมากขึ้นเพื่อให้ไทยได้ประโยชน์สูงสุด

๒.๒.๓.๔ โอกาสทางการตลาดของสินค้าไทยในอินเดีย

๑. ในปัจจุบันการค้าระหว่างไทยอินเดียมียังไม่มากนัก อินเดียเป็นคู่ค้าลำดับที่ ๑๖ ของไทย มีมูลค่าการค้าระหว่างกันเฉลี่ย ๑,๑๕๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา โดยอินเดียเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามาโดยตลอด

๒. สินค้าออกสำคัญของไทยที่ส่งไปยังอินเดียมีมูลค่าประมาณ ๙๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙ ของมูลค่าส่งออกรวม สินค้าออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ รถยนต์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ ยางพารา เส้นใยประดิษฐ์ อัญมณีและเครื่องประดับ

๓. การนำเข้ามีมูลราคาประมาณ ๘๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒ ของมูลค่านำเข้ารวม สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เพชรพลอย เงินแท่งและ

ทองคำ กากพืชน้ำมัน (ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ผลปาล์ม เมล็ดฝ้าย) สินแร่โลหะและเศษโลหะ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ

นอกจากนั้น สินค้านำเข้าที่ไทยนำมาผลิตเพื่อส่งออกไปแข่งขัน ได้แก่ หนังสติ๊กและหนังฟอก เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ด้ายทอผ้าและด้ายเส้นเล็ก ไขมันและน้ำมันพืช กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง ยากำจัดศัตรูพืช ผลิตภัณฑ์โลหะ ผ้าฝืน เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัด การตรวจสอบ การถ่ายรูป เสื้อผ้า รองเท้า และผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ เป็นต้น

๒.๒.๓.๕ ภาวะการแข่งขันสินค้าไทยในตลาดอินเดีย อินเดียมีตลาดขนาดใหญ่ลำดับ ๒ ของโลก ประชากรประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านคน มีการนำเข้าเป็นลำดับที่ ๒๔ ของโลกโดยมีมูลค่าประมาณ ๖๐,๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ประเทศคู่ค้าสำคัญของอินเดีย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน เบลเยียม สวิตเซอร์แลนด์ ส่วนไทยเป็นประเทศคู่ค้าลำดับที่ ๒๔ ของอินเดีย

สินค้าไทยมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดอินเดียเรียงลำดับ ๑๐ รายการ ประกอบด้วย น้ำมันดิบ เม็ดพลาสติก ยางพารา รถยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์และส่วนประกอบโดยพิจารณาจากสัดส่วนการนำเข้า เรียงลำดับ ดังนี้

รถยนต์ อินเดียนำเข้าจากไทยเป็นลำดับที่ ๕

เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ อินเดียนำเข้าจากไทยเป็นลำดับที่ ๕

เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ อินเดียนำเข้าจากประเทศไทยเป็นลำดับที่ ๑๓

หลอดภาพโทรทัศน์สี อินเดียนำเข้าจากไทยเป็นลำดับที่ ๒๓
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ อินเดียนำเข้าจากไทยเป็นลำดับที่ ๑๕

นอกจากนั้น มีสินค้าที่ไทยมีโอกาสขยายตลาดในอินเดีย ได้แก่ ผักผลไม้กระป๋อง ร้านอาหารไทย

๒.๒.๓.๖ ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเปิด FTA กับอินเดีย

๑. เปิดตลาดให้กับสินค้าใหม่ๆ ที่เข้าสู่ตลาดอินเดีย ได้แก่ ผลไม้ (เงาะ มังคุด ทุเรียน) และอินเดียเป็นศูนย์กลางสินค้าในเอเชียใต้ให้กับไทยในอนาคต

๒. อินเดียเป็นแหล่งวัตถุดิบราคาถูกลงสำหรับสินค้าออกของไทยหลายชนิด เช่น สินค้าประมง เพชรพลอย เหล็กและเหล็กกล้า จะทำให้สินค้าออกของไทยผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำโดยใช้วัตถุดิบนำเข้าจากอินเดีย

๓. เพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกัน

๔. ทั้งสองประเทศมุ่งลดปัญหาทางการค้าระหว่างกัน เช่น ข้อกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ อาทิ มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า เป็นต้น

๒.๒.๔ กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเข้าสู่

ตลาดอินเดีย

เมื่อเจรจา FTA และสามารถเข้าสู่ตลาดอินเดียแล้วการดำเนินการต่อไป ได้แก่ การบุกตลาดอินเดียการจะเข้าสู่ตลาดได้หรือไม่ขึ้นกับศักยภาพการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอินเดีย เพื่อให้การแข่งขันของสินค้าไทยไปสู่อินเดียได้มากขึ้น จำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

๒.๒.๔.๑ กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุน จะช่วยให้การแข่งขันมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างด้านขนส่ง ท่าเรือต่างๆ ระบบข้อมูลข่าวสาร กฎระเบียบ ข้อบังคับต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้า การให้บริการด้านต่างๆ เช่น การออกใบอนุญาตส่งออก-นำเข้า พิธีการศุลกากรต้องอยู่ที่เดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการ เป็นต้น

นอกจากนั้น ต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๔.๒ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (สินค้า) ให้เจาะใจลูกค้า ซึ่งถ้าสามารถแยกกลุ่มผู้บริโภค ก็จะทำให้สินค้าตรงตามความต้องการมากขึ้น คุณภาพสินค้าต้องได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากตลาดต่างๆ

ในการพัฒนารูปแบบมาตรฐานสินค้าได้ตรงกับความต้องการของลูกค้าแล้ว ควรมีการพัฒนาตราสินค้าขึ้น โดยเฉพาะสินค้าไทยควรเป็นเครื่องหมายการค้าไทยในอดีตการพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐานสากลได้แล้ว ควรกำหนดตราสินค้าไทยเพื่อให้ติดตลาดมากขึ้น ภาครัฐจะต้องให้การสนับสนุนการทำตราสินค้า การออกแบบให้มากขึ้น

๒.๒.๔.๓ กลยุทธ์เพิ่มขีดความสามารถด้านการตลาด ในด้านการขยายตลาดมีการแข่งขันสูง การใช้มาตรการหรือกลยุทธ์ปกติอาจจะขยายส่วนแบ่งตลาดได้ยาก จำเป็นต้องนำกลยุทธ์ที่เข้าถึงตลาดและลูกค้าได้เป็นอย่างดี ได้แก่

๑. การสร้างนักธุรกิจรูปแบบใหม่ หรือเรียกว่า Intertrader ที่เชี่ยวชาญตลาดอินเดียเพื่อเป็นผู้ทำตลาดให้กับสินค้าไทย โดยให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบการค้าของอินเดียให้เข้าใจ สามารถเข้าสู่ตลาดได้

๒. การตั้งหน่วยเจาะตลาดเฉพาะกิจ (Special Task Force) เมื่อมีการเปิด FTA แล้ว ได้จัดส่งหน่วยเจาะตลาดลงพื้นที่เมืองต่างๆ เพื่อพบปะหารือกับผู้นำเข้า ผู้บริหารการค้าของอินเดีย รวมทั้งรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเพื่อใช้เจรจาการค้ากับอินเดีย

๓. การใช้มาตรการจัดงานแสดงสินค้าไทย หรือเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในอินเดีย หรือในประเทศไทย รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกับห้างสรรพสินค้าต่างๆ ของหลายประเทศ

๔. การจัดตั้ง Thailand Plaza เป็นการเปิดช่องทางการจำหน่ายสินค้าไทยซึ่งเป็นการร่วมลงทุนระหว่างคนไทยกับอินเดีย ขณะนี้จะจัดตั้งขึ้นที่มุมไบ

๕. การสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทย โดยการนำสินค้าแบรนด์ของไทยไปวางจำหน่ายในอินเดีย ผู้นำเข้าอินเดียส่วนใหญ่ยอมรับสินค้าจากประเทศไทย

๖. การกำหนดระดับตลาดสินค้า ผู้บริโภคแต่ละตลาดแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านรายได้และพฤติกรรมการซื้อสินค้า สินค้ามีระดับบนระดับกลาง และระดับล่าง เป็นต้น

ในตลาดอินเดียมี ๒ ส่วนที่ต่างกัน คือ ทางตอนเหนือของประเทศ ประชากรส่วนใหญ่เป็นพวกอนุรักษนิยม ส่วนทางตอนใต้ของประเทศ วิถีชีวิตประชากรค่อนข้างเปิดรับต่างชาตินมากกว่าและมีรายได้สูง

๒.๒.๔.๔ กลยุทธ์การประเมินศักยภาพคู่แข่ง/คู่ค้า ในการประเมินนั้น เพื่อนำข้อมูลมาปรับขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น การศึกษาระบบภาษีและลักษณะการทำธุรกิจในอินเดีย เนื่องจากตลาดอินเดียมีความซับซ้อน ตลาดกว้างใหญ่ไพศาล อินเดียเหนือและอินเดียใต้แตกต่างกันมาก ทั้งประเพณีนิยม รายได้ วิธีการดำรงชีวิต เป็นต้น

การทำธุรกิจกับอินเดียต้องหมั่นติดตามข้อมูลข่าวสาร และต้องมีความอดทนสูง นอกจากนั้นควรหาพันธมิตรและสร้างเครือข่าย เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน จะทำให้การทำธุรกิจการค้าราบรื่น

นอกจากนั้น ปัจจัยกำหนดความต้องการในการกระจายสินค้ายังมาจากวัฒนธรรมด้วย เช่น วิถีทางการบริโภคอาหาร การดำรงชีวิตเกี่ยวกับความเชื่อ ด้านศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น ต้องทำความเข้าใจและควรประเมินคู่แข่งชั้นในตลาดอินเดียด้วย เพื่อหาช่องทางในการเจาะตลาดอีกด้วย

๒.๒.๕ กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมของไทยเพื่อรองรับการเปิด FTA กับอินเดีย

หลังจากการประเมินผลประโยชน์และกำหนดเป้าหมายจากการทำข้อตกลง FTA กับอินเดีย และได้เปิดการเจรจาทำความตกลงอย่างเป็นทางการเป็นขั้นเป็นตอนแล้ว ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะใช้กลยุทธ์บุกตลาดอินเดีย นำสินค้าไปแข่งขันในตลาดได้อย่างไร เอกชนมีความพร้อมหรือไม่ หากไม่พร้อมภาครัฐจะมีแผนยุทธศาสตร์อย่างไร จึงจำเป็นต้องดำเนินการในกลยุทธ์ต่างๆ ดังนี้

๒.๒.๕.๑ กลยุทธ์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าไทย โดยดำเนินมาตรการ ดังนี้

๑. อำนวยความสะดวกโดยมีฐานข้อมูลด้านสินค้า แหล่งวัตถุดิบ และพัฒนาระบบโลจิสติกส์
๒. ส่งเสริมให้ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ จัดให้มีการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ส่งเสริมหาแหล่งวัตถุดิบ
๓. สนับสนุนการบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management)

๔. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาให้กับอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันภายในประเทศจะต้องเตรียมความพร้อม ไม่ให้เกิดผลกระทบกับการผลิตภายในประเทศ จำเป็นต้องกำหนดมาตรการด้านการนำเข้า กล่าวคือ

๒.๒.๕.๒ กลยุทธ์การกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้า เช่น ต้องมีใบรับรองสารปนเปื้อน เพื่อความเข้มงวดในการตรวจสอบและระงับการนำเข้า รวมทั้งการใช้มาตรการ AD/CVD กับสินค้าที่อยู่ในข่ายการทุ่มตลาด การกำหนดให้ปิดฉลากไทยก่อนผ่านพิธีทางศุลกากร

ในปัจจุบันได้มีการกำหนดสินค้าไปแล้ว ๑๓ กลุ่มสินค้า ได้แก่ ผักและผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องใช้ในบ้าน เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องสำอาง เครื่องหอมและสบู เสื้อผ้าสำเร็จรูป สุรา ไวน์และเบียร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว เครื่องหนังและรองเท้า ปากกาและอุปกรณ์ น้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ ยานพาหนะ และส่วนประกอบ สัตว์น้ำสดแช่เย็น แปรรูปและกระป๋อง

๒.๓ ข้อเสนอแนะ

๒.๓.๑ ในภาวะที่โลกไร้พรมแดน การเคลื่อนย้ายสินค้า เงินทุน คน และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างเสรีเช่นนี้ ทุกประเทศจำเป็นต้องปรับตัว โดยที่จำเป็นต้องเปิดเสรีทางการค้า หากประเทศไทยจะเลือกไม่เปิดการค้าเสรีจะทำได้หรือไม่ ประเทศไทยจะมีโอกาสขายสินค้าเข้าไปตลาดต่างๆ ในโลกได้มากกว่าที่เปิดเสรีหรือไม่ ถ้าเข้าไม่ได้ประเทศไทยจะมีทางเลือกในการพัฒนาประเทศอย่างไร

ประเด็นเหล่านี้ได้มีการวิเคราะห์และนำมากำหนดเป็นนโยบายว่า ประเทศไทย จะดำเนินนโยบายการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี หรือ FTA และจะเปิดทำข้อตกลงกับประเทศต่างๆ ที่อำนวยประโยชน์ให้กับประเทศไทยสูงสุด ซึ่งขณะนี้กำหนดไว้ ๘ ประเทศ กับ ๒ กลุ่มเศรษฐกิจประกอบด้วย จีน นิวซีแลนด์ บาร์เรน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อินเดีย ออสเตรเลีย กลุ่ม BIMSTEC (บังกลาเทศ อินเดีย พม่า ไทย เนปาล ภูฐาน) และ EFTA (สวีเดน นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์)

การจัดทำข้อตกลง FTA กับอินเดีย จึงได้เกิดขึ้นหลังจากได้มีการวิเคราะห์แล้วว่า น่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับประเทศไทย เมื่อทำ FTA กับอินเดียแล้ว ผลที่ได้ศึกษาว่าเมื่อเปิดตลาดได้แล้วเราจะสามารถถ่วงดุลประโยชน์จากการทำข้อตกลงนี้อย่างไรบ้าง ทั้งทางรุกและทางรับ ซึ่งได้พบทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของสินค้าไทย ซึ่งเราจะใช้จุดแข็งนั้นเป็นปัจจัยในการขยายตลาดอินเดียและแก้ไขปัญหาคัดค้านต่างๆ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๒.๓.๑.๑ ด้านผู้ประกอบการ จะต้องยกระดับผู้ประกอบการไทยสู่ระดับสากล ปัจจุบันธุรกิจใหม่ๆ ยังขาดกลยุทธ์ในการผลิตการค้าที่เหมาะสม โดยเฉพาะธุรกิจที่นำรายได้เข้าประเทศตาม Value Chain หรือ Value Creation ได้มาก

๒.๓.๑.๒ ด้านสินค้า ควรสร้างความแตกต่างสินค้าให้มีลักษณะเด่น สามารถสร้าง Market Niches ได้ รวมทั้งบริการหลังการขาย

๒.๓.๑.๓ ด้านการตลาด ต้องกำหนดกลยุทธ์เจาะลึกเป็นรายตลาด รายสินค้า เน้นการลดต้นทุนการตลาด โดยเฉพาะด้านการส่งออก พัฒนาและบริหารระบบโลจิสติกส์ ให้สะดวกต่อการส่งออก เพื่อลดต้นทุนส่งออก สร้างศักยภาพการแข่งขันของสินค้าไทย

๒.๓.๑.๔ สร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เพื่อเชื่อมโยงการตลาด การผลิต และการกระจายสินค้า

๒.๓.๑.๕ พัฒนาเทคโนโลยีด้านการผลิตและการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การตลาด รวมทั้งปัจจัยการผลิต เช่น แรงงานที่มีคุณภาพ

๒.๓.๒ กลยุทธ์การเจาะตลาดอินเดีย

๒.๓.๒.๑ ให้มีการกำหนดสินค้าเป้าหมาย ได้แก่ อาหารแปรรูปผลไม้ ของใช้ตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์สปา อาหารไทย

๒.๓.๒.๒ กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการตลาดของแต่ละแคว้น

๒.๓.๒.๓ สร้างเครือข่ายการค้าโดยให้กลุ่มชุมชนชาวไทยเชื้อสายอินเดียเป็นแม่ข่ายเข้าสู่ตลาดอินเดีย

๒.๓.๒.๔ การสร้างผลประโยชน์ร่วมกับประเทศคู่ค้า เช่น การลงทุนในอินเดียที่ใช้แรงงานมากและเทคโนโลยีระดับกลาง เช่น สินค้าบริการ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ไฟฟ้า เป็นต้น

๒.๓.๒.๕ จะต้องให้มีการวิจัยตลาดเชิงลึกของอินเดียอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านรสนิยม รูปแบบ มาตรการ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ

๒.๓.๓ การเตรียมความพร้อมภาครัฐและเอกชน เมื่อมีการจัดทำ FTA กับอินเดียแล้ว ภาครัฐจำเป็นต้องปรับกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้รองรับกับการเปิดตลาดเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการขยายตลาดในอนาคต

ภาคเอกชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทำที่ในการเจรจาและการเตรียมการแข่งขันทั้งในตลาดอินเดียและตลาดภายในประเทศของไทย โดยเฉพาะประสิทธิภาพการผลิต การตลาด เพื่อลดต้นทุนให้แข่งขันได้ เป็นต้น เช่น การหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูก การอำนวยความสะดวกด้านการนำเข้าวัตถุดิบ

ในขณะเดียวกันผู้ผลิตในประเทศก็จำเป็นต้องพัฒนาสินค้าเพื่อให้มีคุณภาพทัดเทียมกับต่างประเทศ เพื่อแข่งขันกับสินค้าที่มาจากอินเดีย เนื่องจากการลดภาษีลงทำให้สินค้าจากประเทศอินเดียเข้ามาตีตลาดหรือเข้ามาขายแข่งกับสินค้าของไทย

ดังนั้น จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเชิงรุกและตั้งรับ หากมีการสร้างความเข้าใจทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ รวมถึงผู้บริโภคแล้ว การเปิดเสรีทางการค้ากับอินเดียก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปได้

๓. เรือนโยบายเพื่อการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

โดย พล.ต.ชัยชาญ ช้างมงคล ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม นักศึกษา วปอ.รุ่นที่ ๕๒

๓.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓.๑.๑ เพื่อศึกษาปัญหา สาเหตุ และผลกระทบจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๑.๒ เพื่อศึกษากระบวนการในการกำหนดนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๑.๓ เพื่อศึกษาความพร้อมของโครงสร้างองค์กร กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๓.๑.๔ เพื่อเสนอแนะแนวทางการกำหนดนโยบายเพื่อการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระดับต่าง ๆ ที่เหมาะสม เสนอแนะแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการกำหนดนโยบาย ตลอดจนโครงสร้างองค์กร กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับนโยบายที่กำหนดขึ้น

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

๓.๒.๑ การกำหนดนโยบายเพื่อการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ควรกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ (ภายในกระทรวงกลาโหมและภายนอกกระทรวงกลาโหม) รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา ตลอดจนภาคเอกชน

๓.๒.๒ การกำหนดนโยบาย ควรมีความชัดเจน เฉพาะเจาะจง เหมาะสมกับช่วงเวลา และสามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในประเด็นเป้าหมาย ทรัพยากร การตลาด การวิจัยพัฒนา โครงสร้างและการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยสามารถพัฒนาให้มีความก้าวหน้าทั้งทางด้านเทคโนโลยี และด้านการบริหารจัดการในระดับเดียวกับประเทศที่มีความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภูมิภาคเดียวกันและใกล้เคียง เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐเกาหลี โดยกำหนดเป็น ๓ ระยะ เพื่อความเหมาะสมในการพัฒนาและปรับตัว ประกอบด้วย

๓.๒.๒.๑ ระยะสั้น (๑ - ๕ ปี) พัฒนาทักษะและประสิทธิภาพการผลิตของกิจการอุตสาหกรรมประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน

๓.๒.๒.๒ ระยะกลาง (๖ - ๑๕ ปี) รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นเองภายในประเทศ สร้าง Know How เป็นของตนเอง พัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานเพื่อรองรับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๒.๒.๓ ระยะยาว (๑๖ - ๒๐ ปี) เข้าสู่ตลาดด้วยการเป็นหุ้นส่วน (Partner) กับผู้ผลิตที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ หรือรับจ้างผลิต เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของตราสินค้า (Brand Image) ให้ผ่านการยอมรับว่าการผลิตภัณฑ์ของไทยได้มีส่วนในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงมีคุณภาพที่น่าเชื่อถือ หลังจากนั้นจึงสร้างการตลาดด้วย Brand ของไทย

๓.๒.๓ ทรัพยากร ควรมีการบริหารจัดการที่ชัดเจนโดยกำหนดว่า จะมีแหล่งทรัพยากรการผลิต ทรัพยากรด้านบุคคล และแหล่งเงินทุนจากที่ใด การจับคู่เงินทุน-การลงทุนที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการสร้าง Carrier Path ที่เหมาะสม

๓.๒.๔ การตลาด จะต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายในแต่ละระยะ การกำหนดส่วนผสมของตลาด (4P) จะต้องสอดคล้องและรองรับเป้าหมายในแต่ละระยะ เช่น

๓.๒.๔.๑ ระยะสั้น เป้าหมายในการพัฒนาทักษะและการผลิตที่มีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดตลาดในลักษณะเดียวกับตลาดภายใน (เหล่าทัพ) เทคโนโลยีของผลิตภัณฑ์ไม่สูงเกินไป เน้นกลยุทธ์ด้านราคา (ราคาต่ำ) การส่งมอบตรงเวลา รวดเร็ว

๓.๒.๔.๒ ระยะกลาง เป้าหมายเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้าง Know How การตลาดจะเน้นไปที่กลุ่มลูกค้าเดิมแต่เพิ่มเติมหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้มีเทคโนโลยีสูงขึ้นเล็กน้อยในลักษณะ Minor Change โดยยังมุ่งสู่ตลาดเดิมและสูงขึ้นเล็กน้อย

๓.๒.๔.๓ ระยะยาว เป้าหมายเน้นการเข้าสู่ตลาดบน และได้รับการยอมรับใน Brand Name ของไทย จึงเน้นการเจาะตลาดผ่านทางผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยอมรับแล้ว ในลักษณะ Partner หรือรับจ้างผลิต เพื่อให้สินค้าไทยที่มีเทคโนโลยีสูงทัดเทียมต่างประเทศแล้ว ได้มีโอกาสเข้าสู่ตลาด และเมื่อได้รับการยอมรับแล้วอาจทำการตลาดโดยใช้กลยุทธ์ด้านราคา (ราคาต่ำกว่าคู่แข่งเล็กน้อยแต่คุณภาพใกล้เคียง)

๓.๒.๕ การวิจัยและพัฒนา เน้นการสร้างสมเทคโนโลยีและ Know How ให้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการรับการถ่ายทอด การวิจัยพัฒนาขึ้นเองภายในประเทศ ตลอดจนการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีความเข้มแข็ง โดยแสวงประโยชน์จากสถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนภาคอุตสาหกรรมเอกชนที่มีองค์ความรู้เฉพาะด้าน และที่สำคัญการวิจัยและพัฒนาควรให้ความสำคัญกับหลักนิยมของกองทัพเป็นลำดับแรก

๓.๒.๖ โครงสร้างและการบริหารจัดการ ควรจะตั้งหน่วยงานกลางขึ้นทำหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับดูแล บริหารจัดการ ในภาพรวมของประเทศ เช่นเดียวกับ DAPA DESO รวมทั้งมีการปรับปรุงโครงสร้างของระบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งในส่วนของกระทรวงกลาโหม และภาคเอกชนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องซึ่งกันและกัน โดยในส่วนของกระทรวงกลาโหมอาจจัดรูปแบบองค์กรให้มีความเป็นเอกภาพ ในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ หรือรูปแบบอื่นที่มีความคล่องตัวสามารถแข่งขันได้ในตลาดได้ ส่วนภาคเอกชนจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งประเทศไทย เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน กลยุทธ์ต่าง ๆ โดยประสานกับหน่วยงานกลางที่รัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อให้การดำเนินการมีความสอดคล้องกับนโยบายเพื่อการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นอกจากนี้ควรกำหนดให้มีความชัดเจนว่า กิจการใดที่รัฐจะสงวนไว้ดำเนินการเอง เช่น กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลต่อความมั่นคงสูง กิจการใดที่รัฐมีนโยบายร่วมทุนกับภาคเอกชน กิจการใดรัฐไม่ดำเนินการโดยเอกชนสามารถดำเนินการได้ทั้งหมด ซึ่งรัฐเพียงกำกับดูแลและให้การส่งเสริม ตลอดจนสิทธิประโยชน์ที่ภาคเอกชนจะได้รับ โดยที่ควรส่งเสริมให้เอกชนมีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการลงทุนของรัฐบาล

๓.๒.๗ นำปัจจัยทางธุรกิจเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการกำหนดนโยบาย เช่น ปัจจัยการผลิต (4M) และปัจจัยการตลาด (4P) เป็นต้น

๓.๒.๘ นำสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมาพิจารณาในการทำ SWOT Analysis ประกอบด้วย

๓.๒.๘.๑ ปัจจัยภายนอก เช่น ผลกระทบจากสังคม กฎหมาย การเมือง เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ

๓.๒.๘.๒ ปัจจัยภายใน เช่น โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร

๓.๒.๘.๓ ปัจจัยการแข่งขันในตลาดอุตสาหกรรม เช่น ผู้ผลิตรายใหม่ ผู้ผลิต/จำหน่ายวัตถุดิบ

๓.๒.๙ ควรปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสมกับการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น ตราพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งครอบคลุมกิจการอุตสาหกรรมประเทศทั้งระบบคือ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนกำหนดบทเฉพาะกาล หรือกฎหมายลูกอื่นๆ ให้หน่วยงานด้านอุตสาหกรรมกับประเทศที่ยังคงสังกัดกระทรวงกลาโหม สามารถผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้นในขอบเขตที่เหมาะสม และควรปรับทัศนคติของหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการพิจารณาการยกเว้น หรือตามกฎหมายให้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแนวนโยบายเพื่อการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมประเทศว่า มีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมมือ สนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐเอกชนในการเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วย Brand Thai

๔. เรื่อง แนวทางในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โดย นายเกรียงศักดิ์ เจริญกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัท นิวไวเด็ก จำกัด นักศึกษา วปอ รุ่นที่ ๕๘

๔.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๔.๑.๑ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานภาพและขีดความสามารถของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยในปัจจุบัน

๔.๑.๒ เพื่อศึกษาความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยต่อการเปิดเสรีทางการค้า และบริการตามข้อตกลง AEC ในปี พ.ศ.๒๕๕๘

๔.๑.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแสวงหาประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าและบริการตามข้อตกลง AEC ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ

๔.๒ สรุป

จากนโยบายในการเปิดเสรีทางการค้าและบริการตามข้อตกลง AEC ที่ไทยได้เปิดประเทศต่อระบบการค้าเสรี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และภาคการบริการในทุกๆระดับ อุตสาหกรรมการพิมพ์ไทยซึ่งอยู่ระหว่างการเติบโตก็เช่นเดียวกัน ผู้ประกอบการสิ่งพิมพ์ของไทยจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเชิงรุกทางการตลาด เพื่อจูงใจให้ผู้นำเข้าสิ่งพิมพ์จาก ยุโรป สหรัฐอเมริกา รวมทั้งญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นตลาดใหญ่ที่มีมูลค่านำเข้าสิ่งพิมพ์สูงถึง ๒๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หันมาสั่งพิมพ์งานสิ่งพิมพ์จากโรงพิมพ์ของไทยโดยตรงมากขึ้น จากเดิมที่รับจ้างผลิตต่อจากต่างประเทศ อาทิ ฮองกง อีกทอดหนึ่งโดยเฉพาะการออกไปจัดงานแสดงสินค้างานพิมพ์ตามภูมิภาคต่าง ๆ หรือเชิญผู้นำเข้าสิ่งพิมพ์จากยุโรป สหรัฐฯ และญี่ปุ่น เข้ามาเยี่ยมชมโรงพิมพ์เพื่อให้เห็นขั้นตอนการผลิตสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพของไทย รวมถึงการดึงสำนักพิมพ์จากต่างประเทศ ซึ่งเดิมตั้งอยู่ในประเทศฮองกงและสิงคโปร์ ให้เข้ามาตั้งศูนย์หรือสำนักงานในประเทศไทย โดยใช้มาตรการจูงใจด้านภาษี เป็นต้น และในปี ๒๕๖๐ ที่จะถึงนี้ การเปิดเสรีทางการค้าและบริการตามข้อตกลง AEC จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยได้รับแรงกดดันอย่างสูง หากมิได้มีการเตรียมการที่ดีเพียงพอ ดังนั้น การศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ไทยเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการตามข้อตกลง AEC จึงมีความจำเป็นอย่างสูงที่จะต้องมีการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมประเภทนี้อย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และขีดความสามารถของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยในปัจจุบัน เพื่อศึกษาความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยต่อการเปิดเสรีทางการค้าและบริการตามข้อตกลง AEC และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ของไทยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแสวงหาประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าและบริการตามข้อตกลง AEC ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิที่ได้รับจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ระเบียบ คำสั่ง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ แหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์หาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

ผลของการวิจัย พบว่า ธุรกิจการพิมพ์ของประเทศเติบโตไปพร้อมกับอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการถดถอยของการเติบโตของเศรษฐกิจอยู่บ้าง แต่ก็ยังมีผลกระทบต่อธุรกิจการพิมพ์ค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลและปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๑. อัตราการบริโภคสิ่งพิมพ์ภายในประเทศยังมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากนโยบายการศึกษาภาคบังคับของรัฐบาลที่ให้เพิ่มขึ้นไปอีก ๓ ปี

๒. พฤติกรรมของผู้บริโภค และกลยุทธ์ทางการตลาด การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ซึ่งหันมาใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่ยังมีต้นทุนต่ำกว่าสื่ออื่น ๆ และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดได้อย่างแม่นยำและชัดเจน

ในปัจจุบันการจัดจำหน่ายสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ พฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งนิยมหีบห่อที่มีความสวยงาม ทันสมัย ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สิ่งพิมพ์เป็นจำนวนมาก ในส่วนของบรรจุภัณฑ์ ระดับการศึกษาของพลเมืองของประเทศไทยสูงขึ้น ทำให้มีการบริโภคสิ่งพิมพ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอาหารสมองมากขึ้น ความได้เปรียบทางการค้าในการแข่งขันกับผู้ผลิตสิ่งพิมพ์ ในภูมิภาคนี้ ทำให้ประเทศไทยมีตลาดการส่งออกสิ่งพิมพ์สูงขึ้น เนื่องจากมีปัญหาค่าแรงงานที่สูงขึ้นมาก ในต่างประเทศและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศเพื่อนบ้านที่แข็งตัวขึ้น ซึ่งสร้างความได้เปรียบให้แก่ประเทศไทย จากเหตุผลทั้งหลายที่ได้กล่าวมาแล้วทำให้เชื่อได้ว่าธุรกิจการพิมพ์ของไทยน่าจะค่อย ๆ เติบโตขึ้นไป และในระยะเวลา ๒ ปี ข้างหน้าธุรกิจการพิมพ์ไทยจะสดใสมากขึ้น

ในอนาคตระบบการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากกำแพงภาษีหรือข้อปฏิบัติ ข้อบังคับจะถูกจำกัดให้ลดบทบาทลงเรื่อย ๆ จะทำให้การแข่งขันในภูมิภาคสูงขึ้น เพราะฉะนั้นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องมีการปรับตัวและปรับกระบวนการผลิต เพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งมิใช่ระดับแค่ภายในประเทศเท่านั้น แต่หากเป็นในระดับภูมิภาคทีเดียว ในอนาคตข้างหน้าไม่เกิน ๓ ปี มีแนวโน้มว่าการพิมพ์ในภูมิภาคอาจถูกสิ่งพิมพ์จากนอกประเทศช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาดได้ โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ทุกเพลท โรงพิมพ์ระดับกลางขึ้นไปหลาย ๆ แห่งคงจะพยายามพัฒนาและยกระดับมาตรฐานและศักยภาพในขั้นตอนของ Pre-Press ให้สูงขึ้น เพื่อให้ก้าวทันกับความต้องการของลูกค้า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้ระบบการเพิ่มศักยภาพอุปกรณ์ และเครื่องมือในระบบ DTP และ Pre-Press ที่เกี่ยวเนื่องให้ดียิ่งขึ้น

๔.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมการพิมพ์ไทย มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๆ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจการพิมพ์ และหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการพิมพ์ ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคสิ่งพิมพ์ พบว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในภาครัฐบาล ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในภาคเอกชน และรายได้ต่อบุคคล มีอิทธิพลต่อการบริโภคสิ่งพิมพ์โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจการพิมพ์ก็สามารถที่จะพยากรณ์ความต้องการสิ่งพิมพ์ในอนาคตได้จากการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ความสามารถในการพยากรณ์ความต้องการสิ่งพิมพ์ในอนาคต ช่วยให้ผู้ประกอบการพิมพ์วางแผน เพื่อขยายการพิมพ์สิ่งพิมพ์ได้อย่างเหมาะสม ความเสี่ยงภัยจากการลงทุนจะลดลง ดังนั้น รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจน และมีความต่อเนื่องในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง และผู้ประกอบการจะสามารถวางแผนการผลิตสิ่งพิมพ์ได้อย่างถูกต้อง

๔.๓.๒ การศึกษาความก้าวหน้าทางวิทยาการที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการผลิตสิ่งพิมพ์ในอุตสาหกรรมการพิมพ์ไทย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแรงงานเป็นลบ และการ

ผลิตในอุตสาหกรรมการพิมพ์ไทยในปัจจุบันอยู่ในลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดธุรกิจลดลง แสดงว่าในปัจจุบัน ถ้าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจยังไม่ดีขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจการพิมพ์ยังไม่ควรมีการลงทุนซื้อเครื่องจักรเครื่องมือและแรงงานเพิ่มเติม เพราะมีความเสี่ยงต่อการประกอบการมาก แต่ถ้าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หรือขยายตลาดการพิมพ์ไปต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น ก็อาจจะขยายการผลิตได้

๔.๓.๓ การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงพิมพ์ พบว่า โรงพิมพ์ทุกขนาดยังประสบปัญหาต่าง ๆ อยู่มาก ทั้งปัญหาการตลาด การเงิน แรงงาน ภาษีอากร และวัตถุดิบ ปัญหาดังกล่าวจะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐบาล เช่น

ในภาคเอกชน ได้แก่ โรงพิมพ์ต่าง ๆ ควรจะหาทางร่วมมือกันทางด้าน การกำหนดราคามาตรฐานสิ่งพิมพ์โดยพยายามที่จะไม่ตัดราคาตัวเอง ไม่ซื้อเครื่องจักรเครื่องมือเข้ามา แข่งขันกันโดยไม่ดูภาวะของตลาด ในขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมบุคลากรให้เข้าศึกษาฝึกอบรมหรือ ดูงานเพื่อให้ความรู้ความชำนาญมากขึ้น รวมทั้งจัดระบบการจัดการโรงพิมพ์ให้เหมาะสมมากขึ้น เนื่องจากโรงพิมพ์ส่วนมากยังมีระบบการจัดการแบบครอบครัว

ในภาครัฐบาล เนื่องจากอุตสาหกรรมการพิมพ์เป็นอุตสาหกรรม ที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลน้อย วัตถุดิบจากต่างประเทศก็มีราคาสูง รัฐบาลควรจะหาทางส่งเสริม มากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเงินลงทุนและอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงนัก ควรเก็บภาษีวัตถุดิบทางด้าน การพิมพ์ให้ถูกลง เพื่อให้สิ่งพิมพ์ในประเทศมีราคาต่ำทั้งเป็นการช่วยส่งเสริมการอ่านและทำให้ต้นทุน ด้านการบรรจุภัณฑ์ลดลง ราคาสินค้าโดยรวมของประเทศก็จะลดลงด้วย ซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ ในทุกสาขา

๔.๓.๔ เนื่องจากบุคลากรทางด้านกรพิมพ์ส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ต่ำ ผู้ประกอบ ธุรกิจการพิมพ์ไม่สามารถส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในระยะเวลายาวได้ แต่การศึกษาทางไกล ด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน จะช่วยยกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรในโรงพิมพ์ได้ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบเปิด เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรหาทางขยายการเปิดวิชาทางด้านกรพิมพ์ในระดับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการของบุคลากรในอุตสาหกรรมการพิมพ์อย่างทั่วถึง

๔.๓.๕ การศึกษาการส่งสิ่งพิมพ์เป็นสินค้าออก พบว่า โรงพิมพ์ขนาดใหญ่ มีความพร้อมที่จะรับงานพิมพ์จากต่างประเทศถึงร้อยละ ๔๘.๓๙ ของโรงพิมพ์ทั้งหมด แต่ก็ยังประสบ ปัญหาขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจัง ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางด้านกรตลาด การติดต่อสื่อสาร ไม่สะดวก ดังนั้น รัฐบาลควรจะต้องหาทางสนับสนุนการส่งสิ่งพิมพ์เป็นสินค้าออกอย่างจริงจัง ด้วยการจัดตั้งหน่วยงานประสานงานในการหาตลาดสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศ ให้การอำนวยความสะดวก ในการส่งออก ลดอัตราค่าธรรมเนียมในการส่งออก และภาษีวัตถุดิบการพิมพ์ ตลอดจนให้การสนับสนุน ในการพัฒนาบุคลากรทางด้านกรพิมพ์ทั้งเจ้าหน้าที่ทางด้านกรตลาด และช่างเทคนิคการพิมพ์

สำหรับโรงพิมพ์ก็ควรมีการรวมตัวในการหาตลาดต่างประเทศ ควรมีหน่วยงานทางด้านจัดการร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและไม่ควรที่จะตัดราคาซึ่งกันและกัน

๔.๓.๖ เนื่องจากการศึกษาสถานภาพปัจจุบันของอุตสาหกรรมโรงพิมพ์ไทย เป็นการศึกษาทั้งในด้านของอุปสงค์อุปทาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทางด้านการผลิต และการส่งสิ่งพิมพ์เป็นสินค้าออกอย่างกว้าง ๆ ควรจะได้มีการศึกษาในแต่ละด้านโดยละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการส่งสิ่งพิมพ์เป็นสินค้าออก เพื่อให้ผลการวิจัยนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างแท้จริง

๕. เรื่อง แนวทางการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรไทยทางทันตกรรม เข้าสู่การต่อยอดเชิงพาณิชย์

โดย ศาสตราจารย์ ดร. ทันตแพทย์หญิง วรานันท์ บัวจิบ หัวหน้าภาควิชา เวชศาสตร์ช่องปากและปริทันตวิทยา คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ ๕๘

๕.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

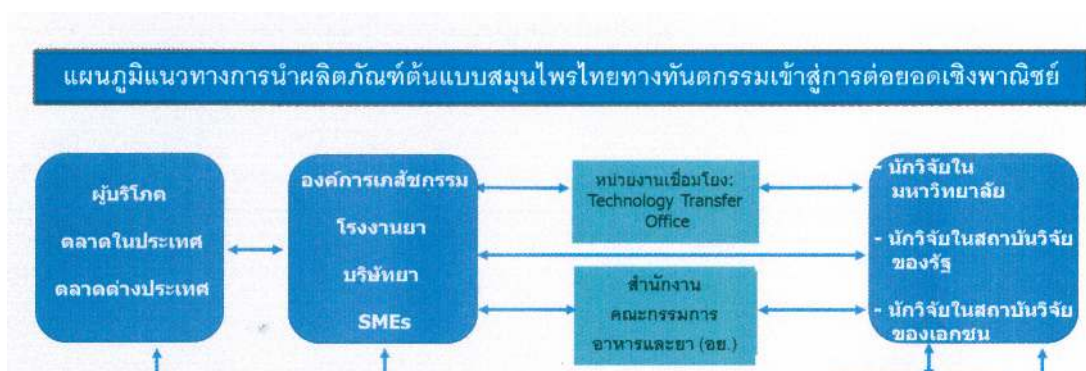
๕.๑.๑ เพื่อศึกษาการวิจัยสมุนไพรไทยทางทันตกรรมและการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

๕.๑.๒ เพื่อเสนอแนะแนวทางการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรไทย ทางทันตกรรมเข้าสู่การต่อยอดเชิงพาณิชย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันและบำบัดรักษาโรคในช่องปาก ในวงกว้าง

๕.๒ สรุป

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการวิจัยจนถึงการพัฒนา เป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ ในประเด็นตั้งแต่ต้นนโยบายและทิศทางของประเทศ การจัดสรรทุนสนับสนุน การวิจัย นักวิจัยและหน่วยงานต้นสังกัด เครือข่ายความร่วมมือของการวิจัยภาคเอกชนที่นำองค์ความรู้ ไปต่อยอด และประชาชน ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งสามารถรวบรวมเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับอีกหลายด้าน อันส่งผลต่อการพัฒนาให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งในการ ศึกษาวิจัยนี้ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรไทยที่ได้รับการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ จึงอาจเขียนเป็น แผนภูมิขึ้นดังแผนภาพที่แนบ

แผนภาพที่ ๒ - ๙ แผนภาพแนวทางการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรไทยทางทันตกรรม เข้าสู่การต่อยอดเชิงพาณิชย์

การศึกษาวิจัยนี้ได้ข้อสรุปว่าปัญหาและอุปสรรคของการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบทางทันตกรรมเข้าสู่การตลาดเชิงพาณิชย์ที่สำคัญที่สุด ก็คือ การขาดการวางแผนร่วมกับภาคเอกชนตั้งแต่ในระยะแรกจนถึงขั้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เชิงพาณิชย์ ที่ให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการศึกษาวิจัยและพัฒนาโดยมีความร่วมมือกับภาคเอกชน นอกจากนี้ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การได้รับทุนวิจัยอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นการตลาดในเชิงพาณิชย์ ซึ่งนักวิจัยที่ให้ข้อมูลเห็นไปในทางเดียวกันทั้งสิ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

แนวทางการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรไทยทางทันตกรรมเข้าสู่การตลาดเชิงพาณิชย์ ควรประกอบด้วย

๕.๓.๑ ทุกภาคส่วน/ประเทศมีความตระหนักถึงคุณค่าของสมุนไพรไทย

๕.๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคของการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรไทย จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขในการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรไทยทางทันตกรรม

๕.๓.๒.๑ นโยบายสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาทั้งในภาครัฐและเอกชน

๕.๓.๒.๒ ฐานข้อมูลสมุนไพรไทยที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์

๕.๓.๒.๓ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม และใช้ประโยชน์อย่าง

เต็มศักยภาพ

๕.๓.๒.๔ เพิ่มมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก

๕.๓.๓ ในแง่การบริหารจัดการ

๕.๓.๓.๑ บุคลากรในการดำเนินงานทุกระดับ

๕.๓.๓.๒ ลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพ

๕.๓.๓.๓ สนับสนุนการรับรองมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สมุนไพร

แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. พล.อ.ฐิตินันท์ ธีญญลสิริ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบงานมาตรฐานทางทหารของกระทรวงกลาโหม เมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ สรุปได้ ดังนี้

หัวข้อที่ ๑ แนวทางในการขับเคลื่อนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นองค์ความรู้ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี มุ่งการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยการวิจัยและนวัตกรรมมาตรฐานทางทหารสู่การผลิตที่ใช้ในราชการและการพาณิชย์ ควรจะเป็นอย่างไร

ตอบ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ในระยะที่ ๑ ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มีเป้าหมาย คือ ให้กระทรวงกลาโหมสามารถซ่อมบำรุงและผลิตยุทโธปกรณ์พื้นฐานภายใต้ลิขสิทธิ์ของไทยได้ และส่งเสริมเอกชนในประเทศให้เป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ (Supplier) โดยมีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

๑. การพัฒนาหน่วยผลิตของกระทรวงกลาโหมรองรับความต้องการของเหล่าทัพ
๒. การจัดตั้งสำนักมาตรฐานทหารทหาร
๓. การตรา พระราชบัญญัติ สำนักงานเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ.
๔. การวิจัยพัฒนายุทโธปกรณ์
๕. การจัดตั้งสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน

หัวข้อที่ ๒ แนวทางการวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับเอกชน/สถานศึกษา ควรจะเป็นอย่างไร

ตอบ ความร่วมมือดังกล่าวเป็นบทบาทที่ กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม และ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดมาตรการสนับสนุนการพัฒนาด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ ได้แก่

๑. การขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยและสิ่งประดิษฐ์ไทย
๒. ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สามารถจัดซื้อจัดจ้างจากผู้ขายหรือผู้ให้บริการที่มีรายชื่อตามบัญชีนวัตกรรมไทย โดยวิธีกรณีพิเศษหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีวิธีการทำนองเดียวกัน ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุที่หน่วยงานนั้นๆ ถือปฏิบัติ

๓. มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร้อยละ ๓๐๐ ซึ่งรัฐบาลได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยเพิ่มจากร้อยละ ๒๐๐ เป็นร้อยละ ๓๐๐ (จากเดิม ๒ เท่า เป็น ๓ เท่า) มีระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์ ทางภาษีเป็นเวลา ๕ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ ๑ ม.ค.๕๘ ถึง ๓๑ ธ.ค.๖๒

๔. การส่งเสริมการลงทุน (BOI) เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้, ยกเว้นอากรขาเข้า และการถือหุ้นของต่างชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป้าหมาย เช่น กิจการ

พัฒนา Biotechnology, Nanotechnology, Advanced Material Technology และ Digital Technology เป็นต้น

หัวข้อที่ ๓ แนวทางการมุ่งไปสู่การรับรองมาตรฐานงานวิจัยและนวัตกรรม ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ควรจะมีรูปแบบเป็นอย่างไร

ตอบ การมาตรฐานทางทหาร มีขอบเขตงานครอบคลุมใน ๓ ขั้นตอน คือ

๑. ต้นน้ำ ได้แก่ มาตรฐานหรือคุณสมบัติของยุทธโธปกรณ์ที่กองทัพมีความต้องการซึ่งอยู่ในระดับที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศและกองทัพมีความเชื่อมั่นในการใช้งาน

๒. กลางน้ำ ได้แก่ มาตรฐานของการวิจัยพัฒนาที่สอดคล้องกับขั้นตอนที่ ๑

และ ๓. ปลายน้ำ ได้แก่ มาตรฐานยุทธโธปกรณ์ที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในขั้นตอนที่ ๑

ทั้งนี้หากอุตสาหกรรมภายในประเทศสามารถส่งออกได้ก็จะรับผิดชอบในการมาตรฐานของยุทธโธปกรณ์ที่ส่งออกด้วย โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ คือ

๑. การดำเนินการมาตรฐานทางทหาร ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานทางทหาร, การทดสอบมาตรฐาน ทางทหาร และการรับรองมาตรฐานทางทหาร โดย คณะกรรมการมาตรฐาน ยุทธโธปกรณ์กระทรวงกลาโหม “กมย.กท.”

๒. การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการมาตรฐานทางทหารให้เข้มแข็ง ได้แก่ การจัดทำแผนแม่บทด้านการมาตรฐานทางทหาร, การจัดตั้งสำนักมาตรฐานทางทหาร, การจัดทำฐานข้อมูลด้านการมาตรฐานทางทหาร, การแสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายด้านการมาตรฐานทางทหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการมาตรฐานทางทหารของกระทรวงกลาโหม ตามความจำเป็น

๒. พล.อ.นภนต์ สร้างสมวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร และ พล.ท.นรเศรษฐ์ ขรทมาศ ผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เมื่อ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สรุปได้ ดังนี้

ผู้ดำเนินรายการ ททบ.๕ : กล่าวนำ

การพัฒนาด้านอาวุธที่ส่งผลทั้งในเรื่องของความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันได้พุ่งเป้าขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0

หัวข้อที่ ๑ ปัจจุบันเราได้มีการดำเนินการในภาพรวมในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อย่างไรบ้าง

ตอบ (พล.อ.นภนต์ สร้างสมวงษ์) การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมเป็นไปตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยทำการวิจัยพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยใช้งาน และเข้าสู่สายการผลิตเพื่อใช้ในราชการ เพื่อลดการจัดหาจากต่างประเทศ นอกจากนั้นแล้ว เรายังมีความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งสถาบันการศึกษาและภาคส่วนเอกชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตให้ได้คุณภาพ มีมาตรฐานสากล นำไปใช้งาน และก้าวหน้าไปสู่เชิงพาณิชย์ในอนาคต

ปัจจุบันมีการดำเนินการ เช่น ๑) โครงการผลิตยานเกราะล้อยาง ของ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นการวิจัยและพัฒนาต้นแบบยานเกราะล้อยางสำหรับกองทัพเรือ ๒) โครงการปรับปรุงพัฒนาปืนใหญ่ขนาด ๑๕๕ มิลลิเมตร และเครื่องยิงลูกระเบิดขนาด ๑๒๐ มิลลิเมตร ของ ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ๓) โครงการผลิตกระสุนปืนใหญ่และลูกระเบิดยิงของ ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ๔) โครงการผลิตกระสุน ๕.๕๖ มิลลิเมตร ของ กองทัพบก ๕) โครงการผลิตยางรถยนต์ทางทหาร ของ กองทัพบก โดยจัดหายางพาราจากเอกชน ๖) อุตสาหกรรมต่อเรือโดยบริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด มีขีดความสามารถในการต่อเรือตรวจการณ์ไกลฝั่ง ขนาด ๒,๐๐๐ ตัน โดยที่ผ่านมามีต่อเรือ เรือหลวงกระบี่ (ส่งมอบเรียบร้อยแล้ว) และปัจจุบันกำลังต่อเรือ เรือหลวงประจวบคีรีขันธ์ ๗) โครงการผลิตกระสุนขนาด ๓๐ มิลลิเมตร ของ กองทัพอากาศ เพื่อใช้ทั้งทางทหารและพลเรือน ๘) ผลงานวิจัยและพัฒนาสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ในพื้นที่ ๓ จชต. ได้แก่ เสื้อเกราะกันกระสุน โล่กันกระสุน หมวกกันกระสุน กล้องมองกลางคืน ชุดลดอันตรายจากสะเก็ดระเบิด UAV ระบบ CCTV เป็นต้น

หัวข้อที่ ๒ ผลดีต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ หากเรามีการเดินหน้าต่อ ยอดทางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง

ตอบ (พล.อ.นภนต์ สร้างสมวงษ์) รัฐบาลให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมุ่งหวังที่จะให้พึ่งพาตนเอง สามารถผลิตยุทธโศปกรณ์ และลดการซื้อจากต่างประเทศให้มากที่สุด โดยเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่จะส่งเสริมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (กพอ.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้มีมติให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษลำดับที่ ๑๑ หรือ New S-Curve ที่ ๑๑ เพื่อให้สามารถพัฒนาต่อยอดในการสร้างความมั่นคงทางทหารและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจไปพร้อมกัน

ในส่วนของกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ท่านได้ให้นโยบายในการเร่งรัดและจัดทำแนวทางการบูรณาการ การวิจัย พัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ในการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงตามขีดความสามารถ ความเชี่ยวชาญและศักยภาพของเหล่าทัพ รวมถึงการเตรียมการรองรับพระราชบัญญัติเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ พ.ศ. เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ นำไปสู่ การพึ่งพาตนเอง และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตอย่างครบวงจร

หัวข้อที่ ๓ ยุทธโศภณที่ถือว่าเป็นความสำเร็จในการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ ของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ

ตอบ (พล.ท.นรเศรษฐ์ ขรรพมาศ) ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ มีขีดความสามารถในการผลิตอาวุธยุทธโศภณที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การผลิตลูกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด รวมทั้งกระสุน ปืนใหญ่ ได้ทุกขนาดตามมาตรฐาน และความต้องการของกองทัพบก ๒) การผลิตเครื่องยิงลูกระเบิด และปืนใหญ่แบบลากจูง ๓) การปรับปรุงพัฒนาปืนใหญ่ ขนาด ๑๐๕ และ ๑๕๕ มิลลิเมตร แบบอัตโนมัติ ล้อย่าง ด้วยการใช้วิวัฒนาการของหน่วยเองจนได้องค์ความรู้พื้นฐานและนำไปสู่การรับการถ่ายทอด เทคโนโลยีในการปรับปรุงพัฒนาปืนใหญ่ ขนาด ๑๕๕ มิลลิเมตร แบบอัตโนมัติ ล้อย่าง ATMG และ เครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๑๒๐ มิลลิเมตร แบบอัตโนมัติ ล้อย่าง ATMM ที่ได้ส่งมอบให้กับกองทัพบก รวมถึงได้ต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่การวิจัยพัฒนาระบบรับแรงเครื่องยิงลูกระเบิด และอยู่ระหว่างทำการ วิจัยพัฒนาระบบควบคุมและอำนวยการยิงอัตโนมัติ เพื่อลดการนำเข้าระบบต่างๆ เหล่านี้จากต่างประเทศ

หัวข้อที่ ๔ เรามองอนาคตการพัฒนาศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของกระทรวงกลาโหมต่อไป อย่างไรบ้าง

ตอบ (พล.อ.นภนต์ สร้างสมวงษ์) กระทรวงกลาโหมได้พิจารณานำขีดความสามารถ ของโรงงานต่างๆ ของกระทรวงกลาโหม จำนวน ๓๑ โรงงาน ตลอดจนความต้องการของเหล่าทัพ ในภาพรวม นำมาพิจารณาเพื่อกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการ ของหน่วยใช้งาน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ เพื่อสร้างความมั่นคงในด้านการทหาร ลดการนำเข้าอาวุธ ยุทธโศภณจากต่างประเทศ สามารถซ่อมบำรุงยุทธโศภณขึ้นโรงงาน และต่อยอดไปสู่การผลิตใช้ใน ราชการ ทำให้ประหยัดงบประมาณ สร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติ ต่อไปในอนาคต

ประกอบกับในปัจจุบัน กระทรวงกลาโหมได้ยกย่องพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกัน ประเทศ พ.ศ. ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว เมื่อร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว จะทำให้สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นองค์กรในกำกับของ กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่จะช่วยผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม รวมทั้งช่วยขับเคลื่อน อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษที่ ๑๑ ตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

หัวข้อที่ ๕ การส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม จะดำเนินการอย่างไร

ตอบ (พล.อ.นภนต์ สร้างสมวงษ์) แนวทางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ได้กล่าวมานี้ จะดำเนินการสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม รวมทั้งภาคเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ สามารถสร้างความมั่นคงทางทหารและมูลค่าทางเศรษฐกิจไปพร้อมกัน โดยกระทรวงกลาโหมจะได้ร่วมกับทุกภาคส่วน เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI), สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนต่างๆ ดำเนินการขับเคลื่อนต่อไป

ผมเชื่อว่าคนไทยมีความสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มีคุณค่าสูงในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังนั้น จึงขอเชิญภาครัฐและภาคเอกชน มาช่วยผลักดันอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ต่อไป

สรุป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

กระทรวงกลาโหมในฐานะที่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ ซึ่งการเตรียมความพร้อมรบของกองทัพจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีความพร้อมของทรัพยากรที่สำคัญ ๒ ประการคือ ๑) ความพร้อมในด้านกำลังพล และ ๒) ความพร้อมด้านยุทธโศปกรณ์ ในการเตรียมความพร้อมด้านยุทธโศปกรณ์ภายใต้งบประมาณจำกัด จึงจำเป็นจะต้องมีแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างออกไปจากประเทศที่มีความมั่งคั่ง เนื่องจากประเทศเหล่านั้นสามารถสะสมยุทธโศปกรณ์ โดยการจัดหาจากต่างประเทศที่เป็นผู้ผลิตมาเก็บสำรองไว้ได้มากตามต้องการ แนวทางดังกล่าวนี้จะต้องสนองตอบต่อความดำรงอยู่ได้ทั้งในสภาวะปกติและสงคราม ดังนั้นการดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งการปฏิบัติทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้เมื่อมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศ ในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกัน

ประเทศของภาคเอกชนภายใต้การกำกับของภาครัฐ ซึ่งจะมีบทบาทในด้านการส่งเสริม การควบคุม การจำหน่าย การส่งออก และการเปิดเผยข้อมูลเทคโนโลยี

ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมอย่างมั่นคงยั่งยืน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องข้างต้นควบคู่กับการกำหนด แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ (Defence Industry Development Strategy 2018 - 2037) ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศต่อไป

บทที่ ๓

การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

“อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” หมายความว่า การวิจัยพัฒนา การผลิต การประกอบรวม การปรับปรุง การซ่อมสร้าง การเปลี่ยนลักษณะ การแปรสภาพ หรือการให้บริการ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการป้องกันประเทศ

“ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยโรงงานในสังกัดของกระทรวงกลาโหม, โรงงานภาคเอกชนที่อยู่ในควบคุมของกระทรวงกลาโหมตาม พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พุทธศักราช ๒๕๕๐, โรงงานภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาตผลิตยุทธภัณฑ์ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ รวมทั้งโรงงานของภาครัฐอื่นและโรงงานของเอกชนที่อยู่ในการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช ๒๕๓๕ ที่ดำเนินการผลิตเพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ

กลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประกอบด้วย

๑. กลุ่มอาวุธ กระสุนและวัตถุระเบิด เช่น อาวุธปืน-เครื่องยิงและส่วนประกอบ เพื่อเสริมสมรรถภาพของอาวุธยิง กระสุน จรวดและอาวุธนำวิถี วัตถุระเบิด และไฟโรเทคนิคทางทหาร
๒. กลุ่มยานพาหนะและชิ้นส่วน เช่น ยานยนต์ เรือ และอากาศยานที่ใช้ในทางทหาร
๓. กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อุปกรณ์ในระบบสั่งการและควบคุมการปฏิบัติการ อุปกรณ์ในระบบสื่อสาร อุปกรณ์ในระบบการปฏิบัติการใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง อุปกรณ์ในระบบการตรวจจับ อุปกรณ์ในการลาดตระเวนหาข่าว และเทคโนโลยีสารสนเทศ
๔. กลุ่มทั่วไป เช่น อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย สารนิวเคลียร์-ชีวะ-เคมีและอุปกรณ์ป้องกัน ร่ม แบตเตอรี่ ยาและเวชภัณฑ์ และเครื่องแต่งกายทหาร เป็นต้น

“การส่งเสริม” หมายความว่า การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการผลิต การลงทุน การขาย และการตลาดของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีศักยภาพในทางการค้าและการลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ

“ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” หมายความว่า การสร้างเครือข่ายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างกระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

การร่วมทุน การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทหาร และ การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การศึกษาวิจัย การผลิต การนำมาใช้ประโยชน์ และการขายผลิตภัณฑ์ส่วนที่เกินความต้องการ โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของกระทรวงกลาโหม และภาคเอกชน ซึ่งการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อาจแบ่งออกได้เป็น ๓ ชั้น ดังนี้

๑. ชั้นที่หนึ่ง เป็นการดำเนินการตามบทบาทของกระทรวงกลาโหมที่ปัจจุบัน กฎหมายให้อำนาจในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเป็นการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดตั้งโรงงานเพื่อดำเนินการผลิตหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหลือใช้ เป็นต้น ซึ่งจะสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่สามารถดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและรักษาความมั่นคงเพื่อประโยชน์ของชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ด้วยการใช้เงินทุนหมุนเวียนที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบอยู่ ดำเนินการผลิตและขายผลผลิตจากการประกอบอุตสาหกรรมนี้ให้แก่กองทัพไทย ส่วนราชการอื่น ตลอดจนโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน และการรับจ้างทำงานอันเกี่ยวกับการผลิตด้วย รวมทั้งขายให้แก่ต่างประเทศตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้การประเมินผลด้านประสิทธิภาพในการหารายได้ของเงินทุนหมุนเวียนของกระทรวงกลาโหมมีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และเงินทุนหมุนเวียนจะได้นำรายได้ดังกล่าวไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยไม่ต้องใช้เงินงบประมาณ

๒. ชั้นที่สอง เมื่อได้ดำเนินการในระยะที่หนึ่งเรียบร้อยแล้ว สมควรที่จะมีการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนการขายผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ผลิตขึ้นได้จากเงินทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานด้านการตลาดโดยตรง นิติบุคคลนี้จึงจะมีบทบาทในการส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างแท้จริง โดยนิติบุคคลควรมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเฉพาะตามกฎหมาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ผลิตด้วยเงินทุนหมุนเวียนของกระทรวงกลาโหมไปขาย รวมทั้งเป็นตัวแทนการขายของเงินทุนหมุนเวียนของกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้

การดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าวควรมีรูปแบบเดียวกับเอกชนเพราะเป็นการดำเนินการในเชิงพาณิชย์ที่จำเป็นจะต้องมียุทธศาสตร์และการตัดสินใจที่แตกต่างออกไปจากการบริหารราชการแผ่นดิน นอกจากนี้การดำเนินการในรูปแบบดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดต้นทุนและความเสี่ยงต่าง ๆ ที่บุคลากรของทางราชการไม่มีความคุ้นเคย เพื่อให้มีการพัฒนารูปแบบและยุทธศาสตร์เพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งทางการค้าในตลาดโลกได้อย่างทัดเทียมและมีประสิทธิภาพ

๓. ขั้นที่สาม การพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประเทศอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจากการศึกษาประสบการณ์ของต่างประเทศค่อนข้างจะเห็นได้ว่า หลายประเทศได้หันมาใช้บทบาทของกระทรวงกลาโหมในการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนา สนับสนุน ควบคุม และส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแทนการเป็นผู้ผลิตเอง โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหลักซึ่งมีความเข้มแข็งในแง่ขององค์กรทางธุรกิจและเหมาะสมกับการแข่งขันกับคู่แข่งทางการค้าอื่น ๆ ซึ่งแนวทางนี้ประเทศไทยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการได้ หากการดำเนินการในขั้นที่หนึ่งและที่สองได้พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยจนมีความเข้มแข็งแล้ว อาจส่งผ่านการผลิตของกระทรวงกลาโหมด้วยเงินทุนหมุนเวียนให้กับภาคเอกชนเพื่อให้มีความเข้มแข็งและเหมาะสมในการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในขั้นนี้ จำเป็นจะต้องมีการศึกษาอย่างลึกซึ้งและรอบคอบ เนื่องจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ข้อมูลต่าง ๆ อาจส่งผลกระทบต่อประเทศได้ อีกทั้งยุทธศาสตร์การดำเนินงานของอุตสาหกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศที่มีมิตรไมตรีอันดีกับประเทศไทยด้วย

ทิศทางในการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

จากนโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่ประเทศไทย 4.0 ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เป็น 4.0 จึงต้องรวมระบบงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศเข้ากับระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้การวิจัยพัฒนานำไปสู่นวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่ภาคการผลิตเชิงอุตสาหกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ระยะ ๒๐ ปี มีเป้าหมายให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นเครื่องมือในการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ ด้วยการพึ่งพาตนเองได้ในด้านยุทธโธปกรณ์ทางทหารของประเทศอย่างเพียงพอ ทันเวลา และมีประสิทธิภาพ โดยบูรณาการขีดความสามารถทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๔ ระยะ ๆ ละ ๕ ปี ภายใต้พันธกิจสำคัญ ๕ ประการ คือ การวิจัยและพัฒนา การผลิต การควบคุม การส่งเสริม และความร่วมมือ ทั้งนี้องค์กรหลักที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการภายใต้ความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คือ กระทรวงกลาโหม, สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) และภาคเอกชน

๑. บทบาทความรับผิดชอบขององค์กรหลัก ๓ องค์กร ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม มีดังนี้

๑.๑ กระทรวงกลาโหม รับผิดชอบ กำหนดความต้องการจากอุตสาหกรรมในประเทศ, กำหนดมาตรฐานกลางยุทธโศปกรณ์, กำหนดและรับรองมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ของหน่วยใช้และหน่วยผลิต, การวิจัยพัฒนาทางทหารเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของโรงงานในสังกัด, การร่วมงาน/ร่วมทุนกับภาคเอกชน, การบูรณาการด้านการผลิต, การควบคุมยุทธภัณฑ์, การส่งเสริมอุตสาหกรรมของภาคเอกชน และกรอบความร่วมมือกับมิตรประเทศ

๑.๒ หน่วยงานภาครัฐที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เช่น สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) รับผิดชอบ การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางทหารเพื่อสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล และการนำผลงานวิจัยพัฒนาสู่การผลิตใช้ในราชการ และการผลิตเพื่อการพาณิชย์โดยร่วมกับภาคเอกชน

๑.๓ ผู้ประกอบการภาคเอกชน รับผิดชอบ การรวมกลุ่มและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นภาคการผลิตหลักของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนำเทคโนโลยีทางทหารไปทำการผลิตสินค้าที่ใช้ได้สองทาง เพื่อขยายตลาดสู่สินค้าที่ใช้ในภาคพลเรือนในอนาคต

๒. การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วยกิจที่สำคัญ ๕ ประการ ได้แก่

๒.๑ การวิจัยและพัฒนาการทางทหารที่เป็นความต้องการของเหล่าทัพและควบคุมคุณภาพของผลงานวิจัยจนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เพื่อต่อยอดความสำเร็จนำสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้

๒.๒ การผลิตอาวุธยุทธโศปกรณ์ ซึ่งรวมถึงการซ่อมบำรุง

๒.๓ การควบคุมและตรวจสอบเพื่อไม่ให้เกิดการนำยุทธภัณฑ์ไปใช้ในทางผิดกฎหมาย รวมถึงการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการระดมสรรพกำลัง

๒.๔ การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์ของกองทัพเพื่อการพึ่งพาตนเองและมีศักยภาพในการส่งออก

๒.๕ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างกระทรวงกลาโหมกับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศ

๓. แนวทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการและการพาณิชย์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ภายใต้แรงผลักดันที่สำคัญ อาทิ นโยบายรัฐบาล, การสนับสนุนของกองทัพ, เทคโนโลยีที่เกิดจากการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม และกฎหมาย กฎ ระเบียบที่กำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงยั่งยืน สรุปได้ ดังนี้

๓.๑ ระยะที่ ๑ ปฏิรูประบบ (ระยะ ๕ ปีแรก) การปฏิรูปการดำเนินงาน รวมทั้งโครงสร้างการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งของกระทรวงกลาโหม, สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน), สำนักมาตรฐานทางทหาร กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลาโหม และภาคเอกชน ให้มีความพร้อมในการร่วมมือกันพัฒนางานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของชาติไปสู่เป้าหมายในอนาคตต่อไป โดยมุ่งจัดระเบียบหน่วยผลิตภายในกระทรวงกลาโหม, จัดทำแผนความต้องการสิ่งอุปกรณ์ การซ่อมบำรุง และผลงานวิจัยล่วงหน้าระยะ ๕ ปี รวมทั้งเพิ่มอำนาจหน้าที่สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ให้สามารถนำผลงานวิจัยพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยภาคเอกชน รวมทั้งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกระทรวงกลาโหมได้ จากนั้นจะดำเนินการปฏิรูปการ กำหนดความต้องการยุทธโศปกรณ์ในการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมเพื่อเป็นแรงส่งเสริมให้เกิด การพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศขึ้นภายในประเทศ โดยให้มีองค์กรระดับกระทรวง ในการกำหนดนโยบายและบูรณาการขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ, พัฒนาประสิทธิภาพของโรงงานผลิตยุทธโศปกรณ์ของกระทรวงกลาโหมให้สอดคล้องกับ การดำเนินงานของภาคเอกชนในประเทศ, พัฒนางานด้านการมาตรฐานให้เด่นชัดและเป็นที่ยอมรับของ ทุกภาคส่วน, ให้สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศเป็นองค์กรหลักในการร่วมมือกับภาคเอกชน โดยการ ตราพระราชบัญญัติให้สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายสามารถนำ ผลงานวิจัยไปสู่ภาคการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เพื่อสนับสนุนให้ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน, ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิต และซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์, ส่งเสริมให้ภาคเอกชนภายในประเทศรวมกลุ่ม เพื่อจัดตั้งเป็นสมาคม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยและเข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๓.๒ ระยะที่ ๒ ส่งเสริมความเข้มแข็ง (ระยะ ๖ - ๑๐ ปี) การส่งเสริม ความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนไทย โดยมีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศเป็นองค์กรหลัก ในการเสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ตามความต้องการของ กองทัพไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมโดยภาคเอกชนไทยเพื่อการใช้งานทางทหาร และการดัดแปลงต่อ ยอดเพื่อการใช้งานทางพลเรือน, สร้างความเข้มแข็งให้การมาตรฐานทางทหารของประเทศไทย เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ยุทธโศปกรณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศใน กลุ่มอาเซียน โดยการจัดให้มีองค์กรกลางเป็นผู้ดำเนินการด้านมาตรฐานทางทหารภายใต้ความร่วมมือ ของกระทรวงกลาโหม, กองทัพ, สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน

๓.๓ ระยะที่ ๓ ส่งผ่านการผลิต/ซ่อมบำรุงสู่ภาคเอกชน (ระยะ ๑๑ - ๑๕ ปี) การส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ที่ดำเนินการโดยภาครัฐให้ภาคเอกชนไทย ภายใต้ การสนับสนุนและควบคุมโดยกระทรวงกลาโหม, ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้ ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นหุ้นส่วนสำคัญของกระทรวงกลาโหมในการพัฒนาขีดความสามารถของ

กองทัพ เพื่อการป้องกันประเทศและการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมด้วยการส่งเสริมการส่งออก ยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสม

๓.๔ ระยะที่ ๔ เกิดความยั่งยืน (ระยะ ๑๖ – ๒๐ ปี) อุตสาหกรรมป้องกันประเทศดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยภาคเอกชนภายในประเทศเป็นฐานการผลิต/ซ่อมบำรุง ยุทธโศปกรณ์ในชนิดและประเภทที่เหมาะสม สนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงกลาโหม และกองทัพไทย ได้อย่างเพียงพอ ทันเวลา และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีขีดความสามารถในการผลิต/ซ่อมบำรุง ยุทธโศปกรณ์ให้กับมิตรประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาคอาเซียน

กล่าวโดยสรุป การดำเนินการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม อย่างบูรณาการ จะทำให้การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เป็นไปในแนวทางเดียวกันมีความเป็นรูปธรรมและมีเอกภาพ เป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทุกภาคส่วนในการร่วมต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันและยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ตามนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ปี ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืนต่อไป

ปัญหาและมาตรการในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหม (SWOT Analysis) เป็นการประเมินจากจุดแข็งและจุดอ่อนของ กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน (Internal Factors) และการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยจากผลการวิเคราะห์นี้ นำไปจัดทำ TOWS Matrix เพื่อหามาตรการ ที่เกี่ยวข้องและแนวทางการดำเนินงานต่อไป

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

ตารางที่ ๓ - ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (SWOT Analysis)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ปัจจัยภายใน	<p>๑. มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ</p> <p>๒. มีนโยบายและแผนการพัฒนาที่ชัดเจน</p> <p>๓. มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานกลางยุทธโศปกรณ์</p> <p>๔. มีกฎหมายควบคุมการนำเข้า-ส่งออกด้านยุทธภัณฑ์</p>	<p>๑. บุคลากรยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจ รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่ดี</p> <p>๒. การกำหนดความต้องการผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบแยกการ</p> <p>๓. การยอมรับในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของผู้ใช้</p> <p>๔. ผลิตภาพการผลิตเป็นขั้นประเกอบรวมและไม่สะท้อนต้นทุนแท้จริง</p> <p>๕. ขาดองค์กร/ระบบงานการผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์เพื่อนำผลงานวิจัยไปสู่ภาคการผลิตโดยเอกชน</p>
	โอกาส	ภัยคุกคาม
ปัจจัยภายนอก	<p>๑. นโยบายภาครัฐมีความชัดเจน</p> <p>๒. ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม</p> <p>๓. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)</p> <p>๔. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ</p> <p>๕. ผู้ใช้ให้ความสำคัญกับสินค้าที่มีมาตรฐาน</p> <p>๖. มีเทคโนโลยีให้เลือกหลากหลาย</p> <p>๗. กลุ่มลูกค้าชัดเจน</p>	<p>๑. อำนาจในการนำผลิตภัณฑ์ของกระทรวงกลาโหมไปขายเชิงพาณิชย์</p> <p>๒. มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTB : Non Tariff Barrier) เช่น เรื่อง การจัดการกากอุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓. การแข่งขันสูง และถูกครองตลาดโดยประเทศพัฒนาแล้ว</p> <p>๔. ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p> <p>๕. เทคโนโลยีพัฒนารวดเร็ว หน่วยผลิตเป็นผู้ซื้อ มากกว่าผู้คิดค้น</p> <p>๖. ผู้ประกอบการขาดการพัฒนานวัตกรรมโดยยังคงเป็น การรับจ้างผลิต (OEM) มากกว่าการผลิตตามรูปแบบของตนเอง (ODM) หรือการผลิตภายใต้รูปแบบและตราสินค้าของตนเอง (OBM)</p>

๒. การจัดทำมาตรการเชิงกลยุทธ์ (TOWS Matrix) จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ด้วยการจับคู่ระหว่างทรัพยากรภายในองค์กร ตลอดจน

ทักษะต่าง ๆ ภายในองค์กรกับโอกาส พร้อมทั้งความเสี่ยงต่าง ๆ ภายนอกองค์กรด้วยตารางโทว์ หรือ TOWS Matrix ซึ่งสามารถนำมาจัดทำมาตรการเชิงกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย มาตรการเชิงรุก (S-O), มาตรการปรับปรุง (W-O), มาตรการเชิงป้องกัน (S-T) และมาตรการหลีกเลี่ยง (W-T) ดังนี้

๒.๑ มาตรการเชิงรุก (S-O)

๒.๑.๑ การพัฒนากระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์และบริการ การพัฒนาด้านการมาตรฐาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงการเพิ่มผลิตภาพ มูลค่าและนวัตกรรมในอุตสาหกรรม อารูธ กระสุน และวัตถุระเบิด และยานยนต์ทางทหาร (S1,S2,O1,O6,O7)

๒.๑.๒ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้ผ่านมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด และเกณฑ์คุณภาพในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (S3,O5,O7)

๒.๑.๓ การวิเคราะห์และทบทวน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้การกำกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศรองรับข้อปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และลดข้อจำกัดต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (S2,S4,O1,O2,O3)

๒.๑.๔ การพัฒนาการควบคุมยุทธภัณฑ์และการออกใบอนุญาตสำหรับเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของไทย (National Single Window) และระบบการจัดการฐานข้อมูลโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน SPF (Database Management System of Private Factory) สำหรับให้บริการด้านงานออกใบอนุญาต หนังสืออนุญาต และควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิตอาวุธ (S1,S4,O2,O3)

๒.๑.๕ การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพ ส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และให้การส่งเสริมบุคลากรที่มีศักยภาพในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประกอบการใหม่ (S2,O1,O6,O7)

๒.๑.๖ การผลักดันให้มีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมในการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (S3,O4,O5)

๒.๑.๗ การขยายผลงานวิจัยและพัฒนารวมทั้งการพัฒนาทางทหารสู่สายการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (S1,S2,O1,O5)

๒.๒ มาตรการปรับปรุง (W-O)

๒.๒.๑ การกำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และกำหนดรายการเทคโนโลยีที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย (W2,W3,O1,O7)

๒.๒.๒ การปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมให้มีความเหมาะสมและกำหนดกระบวนการผลิต ที่ภาคเอกชนมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ (W3,W5,O1,O6,O7)

๒.๒.๓ การปรับปรุงระเบียบเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (W5,O1,O7)

๒.๒.๔ การกำหนดมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (W3,O2,O5)

๒.๓ มาตรการเชิงป้องกัน (S-T)

๒.๓.๑ การรวมการบริหารจัดการหน่วยงานที่ผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีการปฏิบัติงานคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์ รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้หน่วยผลิตตระหนักถึงการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (S1,S2,T2,T3,T4,T5)

๒.๓.๒ การยกระดับหน่วยผลิต จากการรับจ้างผลิต (OEM : Original Equipment Manufacturer) เป็นการผลิตตามรูปแบบของตนเอง (ODM : Original Design Manufacturer) หรือการผลิตภายใต้รูปแบบและตราสินค้าของตนเอง (OBM : Original Brand Manufacturer) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ (S1,S3,T6)

๒.๓.๓ การสร้างกลไกการรับรู้และแก้ไขกฎหมาย และเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (S4,T1,T2)

๒.๓.๔ การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต ปรับปรุง ซ่อม ดัดแปลง ของภาคเอกชน ที่มีขีดความสามารถในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อเป็นต้นแบบให้เอกชนรายอื่นเข้ามาศึกษา และพิจารณาจัดตั้งโรงงานหรือเข้าร่วมงาน/ร่วมทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในอนาคต (S1,S2,S4,T1,T3,T4)

๒.๓.๕ การสนับสนุนให้กลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่กระทรวงอุตสาหกรรมให้การส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการประกอบการ และเป็นหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรม ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเพื่อสิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ (S2,T3)

๒.๓.๖ การกำหนดมาตรการจูงใจและการขยายโอกาสในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนสร้างเครือข่ายการผลิตให้เชื่อมโยงในพื้นที่ต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมตามนโยบายรัฐบาล การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และเขตเศรษฐกิจพิเศษ (S1,S2,T1,T3,T5)

๒.๓.๗ การสนับสนุนความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในกรอบอาเซียนและกรอบความร่วมมืออื่น ๆ (S1,S2,T2,T5)

๒.๓.๘ การวางแผนการพัฒนาบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายการให้บริการและความสามารถของบุคลากรของกระทรวง (เพื่อเตรียมรับวิกฤตการขาดแคลนบุคลากรคุณภาพและยุคเปลี่ยนผ่าน) ตลอดจนร่วมกับสถาบันการศึกษาและผู้ประกอบกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในการวางแผนการพัฒนาบุคลากร (S1,S2,T3,T5)

๒.๔ มาตรการหลักเสี่ยง (W-T)

๒.๔.๑ การสร้างค่านิยมการเป็นหน่วยผลิตเพื่อความมั่นคง หรือการเป็นผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (W1,W4,T2,T5,T6)

๒.๔.๒ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี (เครือข่ายอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสัมพันธ์) (W3,T2,T5)

๒.๔.๓ การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเรื่องความสำคัญและความเชื่อมั่นของการรับรองมาตรฐานทางทหาร ให้กับผู้ผลิตและผู้ใช้ (W3,T3,T5)

๒.๔.๔ การพัฒนาให้บุคลากรของกระทรวงกลาโหม ให้มีขีดความสามารถที่จะเป็นผู้บริหารจัดการงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (W1,T1,T3,T5)

๒.๔.๕ การผลักดันให้ส่วนราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามนโยบายภาครัฐ ตลอดจนการผลักดันให้มีหน่วยงานกลาง หรือสถาบันเครือข่ายใหม่ ๆ สำหรับรองรับภารกิจที่ยังขาดอยู่ (W5,T2,T3,T5)

สรุป

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๗๕ กล่าวว่า “รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ” รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ กระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จึงต้องมีความพร้อมด้านยุทธโธปกรณ์โดยไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งในห้วงที่ผ่านมามีกระทรวงกลาโหมได้บูรณาการการผลิตยุทธโธปกรณ์

ส่งเสริมผลงานวิจัยสู่การผลิต และจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์และผลงานวิจัยของ
กระทรวงกลาโหม ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

อย่างไรก็ตาม ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ต้องสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้ทั้ง
ในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน สามารถ
ผลิตยุทธโद्यุภัณฑ์ได้เต็มกำลังการผลิต เป็นการดำรงสายการผลิตยุทธโद्यุภัณฑ์ทางทหารไว้ในประเทศ
และสร้างความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ้มทุนก็จะเกิดการ
ลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ
ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมของรัฐบาล ซึ่งขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีป้องกัน
ประเทศ จะเป็นเงื่อนไขของการสร้างความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศเพื่อเจรจา
ผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมต่อไป

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่กระทรวงกลาโหมต้องพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกัน
ประเทศ เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงแห่งรัฐอย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นการเสริมสร้าง
ศักยภาพของคนในชาติและขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทย ต่อไป

บทที่ ๔

การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

กระทรวงกลาโหม

ขีดความสามารถที่ต้องการเพื่อรองรับมาตรการเชิงกลยุทธ์ (TOWS Matrix)

๑. มาตรการเชิงรุก (S-O)

๑.๑ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๑ การปฏิรูประบบ

๑.๑.๑ การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติสำหรับการชดเชย

ในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy)

๑.๑.๒ การวิจัยและพัฒนายุทธโธปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อการพาณิชย์ สนับสนุนความต้องการของเหล่าทัพ

๑.๑.๓ การพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมยุทธภัณฑ์สำหรับการบริหารงานภาครัฐ และการจัดทำแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับสนธิสัญญาว่าด้วยการค้าอาวุธ (Arms Trade Treaty : ATT)

๑.๒ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๒ การส่งเสริมความเข้มแข็ง

๑.๒.๑ การชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ และการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเชิงพาณิชย์

๑.๒.๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการผลิตเพื่อใช้ในราชการ

๑.๒.๓ การแสดงผลผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและยุทธภัณฑ์ในรูปแบบแผนทีอิเล็กทรอนิกส์ และการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมการค้าอาวุธ

๒. มาตรการปรับปรุง (W-O)

๒.๑ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๑ การปฏิรูประบบ

๒.๑.๑ การบูรณาการการวิจัยสู่การผลิตด้วยคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

๒.๑.๒ การบูรณาการการผลิตภายในกระทรวงกลาโหมด้วยเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๑.๓ การจัดตั้งหน่วยงานรองรับด้านมาตรฐานทางทหารของกระทรวงกลาโหม

๒.๒ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๒ การส่งเสริมความเข้มแข็ง

๒.๒.๑ การจัดตั้งองค์การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๒.๒ การสนับสนุนการขยายตัวของภาคการผลิตอื่นๆ และเอกชนด้วยเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๒.๓ การกำหนด ทดสอบ และรับรองมาตรฐานทางทหาร

๓. มาตรการเชิงป้องกัน (S-T)

๓.๑ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๑ การปฏิรูประบบ

๓.๑.๑ การตราร่างพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. และจัดตั้งหน่วยงานดำเนินการเชิงธุรกิจ (Business Unit)

๓.๑.๒ การกำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อบูรณาการการผลิตกระสุน/วัตถุระเบิด และการจัดตั้งโรงงานซ่อมสร้างยุทธโปกรณ์ทางทหารของกระทรวงกลาโหม

๓.๑.๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยผลิตภาครัฐ

๓.๑.๔ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อ ได้แก่ “โครงการนำร่องที่นำผลงานวิจัยสู่การผลิต, ปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นข้อจำกัด, แผนการพัฒนาระบบบุคลากร, การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการภาคเอกชนและสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกระทรวงกลาโหมอาเซียน

๓.๒ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๒ การส่งเสริมความเข้มแข็ง

๓.๒.๑ การพัฒนาผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มยานยนต์

๓.๒.๒ การยกระดับหน่วยผลิตของกระทรวงกลาโหมและเอกชนจากผู้รับจ้างผลิตเป็นผู้พัฒนาตราสินค้า และการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมภาคพลเรือน

๓.๒.๓ การใช้ Just-in-Time System ของหน่วยผลิตภาครัฐ และความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์

๓.๒.๔ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการจัดหายุทธโปกรณ์ด้วยการสร้างต่อการซื้อที่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง, จัดตั้งศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยน/ถ่ายโอนบุคลากรจากภาครัฐกับผู้ประกอบการภาคเอกชน, สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐของกลุ่มผู้ประกอบการ และความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับมิตรประเทศ

๔. มาตรการหลีกเลี่ยง (W-T)

๔.๑ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๑ การปฏิรูประบบ : การจัดงานนิทรรศการอุปกรณ์ป้องกันประเทศ (Defense & Security “Made in Thailand”)

๔.๒ ขีดความสามารถที่ต้องการในระยะที่ ๒ การส่งเสริมความเข้มแข็ง : การจัดงานนิทรรศการอุปกรณ์ป้องกันประเทศ (Defense & Security “ASEAN Defense Technology Center”)

รูปแบบการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

๑. วิสัยทัศน์ “พัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ตอบสนองความต้องการของกองทัพไทย และกระทรวงกลาโหมมิตรประเทศ”

๒. พันธกิจ ประกอบด้วย

๒.๑ การวิจัยและพัฒนาการทหาร คือ การดำเนินการวิจัยและพัฒนาการทหาร
ที่เป็นความต้องการของเหล่าทัพและควบคุมคุณภาพของผลงานวิจัยจนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ
รวมทั้งการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่มีเอกภาพและมี
ประสิทธิภาพ มีการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ จนมีคุณภาพและ
ปริมาณมากพอในการขับเคลื่อนงานตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติให้มีการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานเท่าที่จำเป็น รวมทั้งให้มีการติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เพื่อนำมา
ต่อยอดองค์ความรู้ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และสร้างความตระหนักในสำคัญของวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อแสวงหา
ความร่วมมือ เพิ่มพูนขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกัน
ประเทศของกระทรวงกลาโหม ก่อให้เกิดการต่อยอดความสำเร็จนำไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้

๒.๒ การผลิต ซึ่งรวมถึงการซ่อมบำรุง แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๒.๒.๑ อุตสาหกรรมที่กระทรวงกลาโหมสามารถผลิตได้เอง โดยหน่วยงาน
ในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และเหล่าทัพ

๒.๒.๒ อุตสาหกรรมที่ภาคเอกชนสามารถผลิตได้เอง

๒.๓ การควบคุม ซึ่งประกอบด้วยกฎหมายด้านความมั่นคงที่กระทรวงกลาโหม
รับผิดชอบ จำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

๒.๓.๑ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐

๒.๓.๒ พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธ
ยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พุทธศักราช ๒๕๔๕

๒.๓.๓ พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒.๓.๔ กฎกระทรวง การมีและใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด
ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืนของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ และการมอบให้ประชาชนมี
และใช้เพื่อช่วยเหลือราชการ พุทธศักราช ๒๕๕๓ ลง ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ ออกตามความใน พระราชบัญญัติ
อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และ สิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒.๔ การส่งเสริม ซึ่งเป็นการใช้อำนาจหน้าที่และขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น

๒.๔.๑ พัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในด้าน คุณภาพ ราคา และระยะเวลาการผลิตให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้

๒.๔.๒ ส่งเสริมความร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนในด้านการผลิต การร่วมทุน และการมีส่วนร่วม ในระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ และ/หรือ การรับเหมาช่วง (Outsourcing)

๒.๔.๓ พัฒนาการพาณิชย์ (การตลาด) โดยให้ส่วนราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหมจัดหาผลิตภัณฑ์จากกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พร้อมกับมุ่งส่งเสริมให้ ภาคเอกชนดำเนินการด้านการตลาด เพื่อให้มีความคล่องตัวสูงสุด โดยมีกระทรวงกลาโหมและ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้การสนับสนุน

๒.๕ ความร่วมมือ ซึ่งเป็นการแสวงหาทรัพยากรและขีดความสามารถของภาครัฐอื่น ภาควิชาการ และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น

๒.๕.๑ ร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในกรอบการประชุม รัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน

๒.๕.๒ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับหน่วยงาน อื่นของรัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน การผลิต ด้วยการสนับสนุนภาคเอกชนให้ดำเนินกิจการหรือถ่ายโอนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้กับภาคเอกชนที่มีความพร้อมตั้งแต่ในยามปกติเพื่อประโยชน์ในการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร

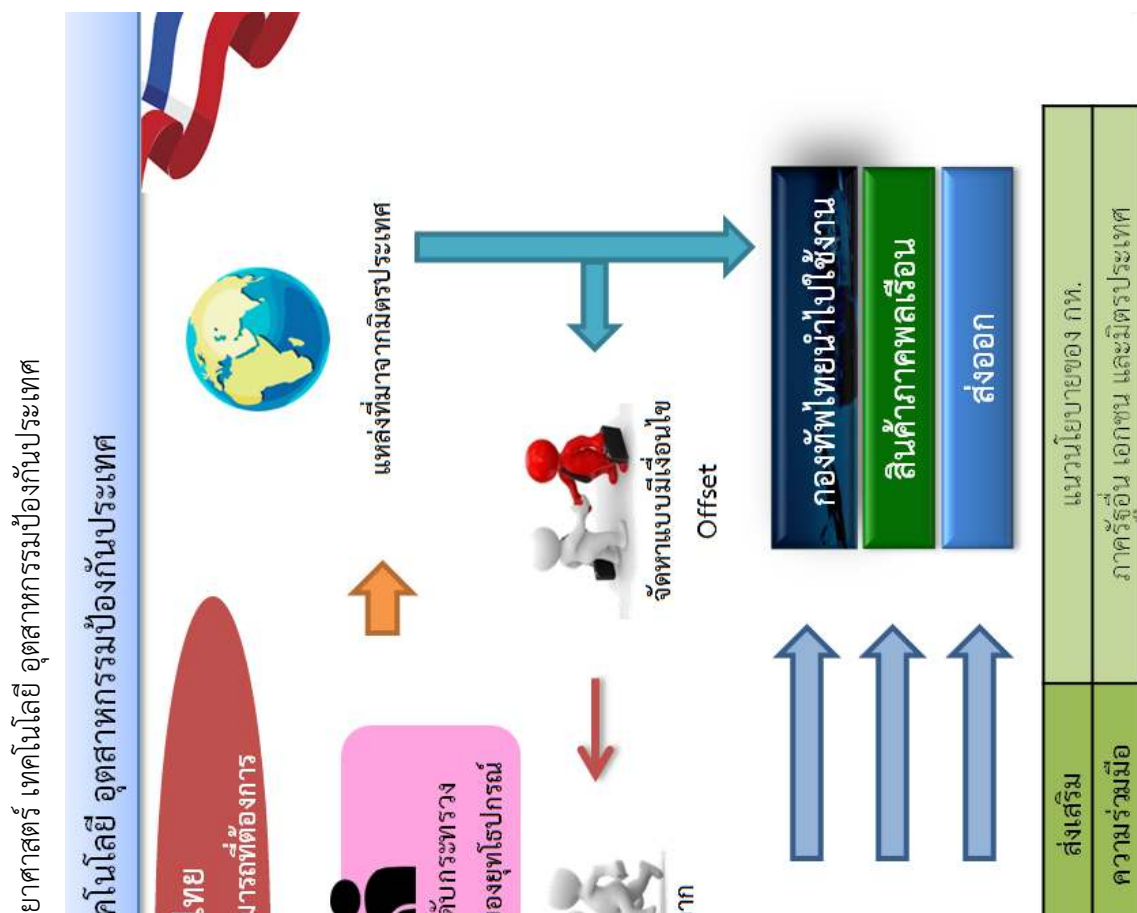
๒.๕.๓ พัฒนาผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ผ่านการประชุม สัมมนา ศึกษา และดูงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภูมิภาคอาเซียน และมิตรประเทศอื่น ๆ

๒.๕.๔ ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ตอบสนองยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน

๓. ยุทธศาสตร์ เพื่อให้การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งหมายรวมถึง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีของกระทรวงกลาโหม มีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน กระทรวงกลาโหม ได้กำหนดเป้าหมายในระยะยาวให้ “กระทรวงกลาโหมผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์เฉพาะรายการที่จำเป็น เพื่อความพร้อมรบ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ ในราชการและเพื่อการพาณิชย์”

และกำหนดกรอบแนวคิดในการการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ตามนโยบายรัฐบาลที่นำประเทศไทยไปสู่การปฏิรูปโครงสร้าง

เศรษฐกิจเพื่อก้าวข้าม “Thailand 3.0” ไปสู่ “Thailand 4.0” ซึ่งต้องเกิดอุตสาหกรรม 4.0 ที่ขับเคลื่อนด้วย เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ โดยการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) เทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันและยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต กรอบแนวคิดข้างต้นเป็นการบูรณาการระบบงานต่างๆ และแสดงในแผนภาพที่ ๔ - ๑ การบูรณาการเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ในช่วง ๒๐ ปี แบ่งออกเป็น ๔ ระยะ ระยะละ ๕ ปี ดังนี้

๓.๑ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถ ในระยะที่ ๑
การปฏิรูประบบ (ระยะ ๕ ปีแรก)

๓.๑.๑ เป้าหมาย : กระทรวงกลาโหมมีกลไกการบริหารและระบบงาน
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สามารถซ่อมบำรุงและผลิตยุทธโปกรณ์พื้นฐาน
ได้ภายใต้ลิขสิทธิ์ของไทย และส่งเสริมให้ภาคเอกชนในประเทศเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ (Supplier)

๓.๑.๒ วัตถุประสงค์ : มุ่งปฏิรูปกรอบงานการกำหนดความต้องการ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหม เพื่อดำรงขีดความสามารถการผลิตที่มีความคุ้มค่าไว้ในประเทศ และสร้างกลไกการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี จากผู้ขายให้กลับเข้ามาเข้ามาสู่อุตสาหกรรม ภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและยกระดับภาคการผลิตของอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ

๓.๑.๓ ขีดความสามารถ

๓.๑.๓.๑ การบูรณาการความต้องการของกองทัพ (ต้นน้ำ) เข้ากับการวิจัยพัฒนา (กลางน้ำ) และ การผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ปลายน้ำ) ด้วยการปรับปรุงองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการของกระทรวงกลาโหม โดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่มีองค์ประกอบของ คณะกรรมการในระดับนโยบาย และระดับดำเนินงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงกลาโหม, หน่วยใช้, ฝ่ายเสนาธิการ, ฝ่ายยุทธบริการ, หน่วยงานวิจัย, หน่วยงานมาตรฐานทางทหาร, หน่วยผลิต และสถาบันเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากำหนดนโยบายด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม และนำไปสู่การปฏิบัติ ในเรื่อง ความต้องการยุทธศาสตร์ในระยะยาวตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป (สร้างหรือซื้อ), การกำหนดนโยบาย ขดเซย์ในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy), แผนแม่บทการวิจัยและผลิตใช้ในราชการ, นโยบายการมาตรฐาน, “งบประมาณตามโครงการ” (Program-Based Budgeting) ที่สอดคล้องกับ Thailand 4.0 และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม รวมถึง แผนงาน/โครงการการบูรณาการหน่วยผลิตของกระทรวงกลาโหม เพื่อความพร้อมด้านยุทธศาสตร์ โดยไม่สะสมเกินความจำเป็นแต่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้รายการ สร้างยุทธศาสตร์ที่ต้องดำเนินการวิจัยสร้างต้นแบบวิศวกรรมสู่การผลิตด้วยการร่วมงาน/ร่วมทุนกับ ภาคเอกชนจะถูกส่งผ่านให้คณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศตาม ร่างพระราชบัญญัติ เทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงกลาโหม และ ผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนการวิจัยพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมโดยผู้ประกอบการ ภาคเอกชน ทั้งการใช้งานในราชการและการดัดแปลงต่อยอดเพื่อการประยุกต์ใช้งานในอุตสาหกรรม ภาคพลเรือน

๓.๑.๓.๒ การบูรณาการการผลิตภายในกระทรวงกลาโหมด้วย เงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการ และการรับจ้างผลิตของหน่วย ผลิตภายในกระทรวงกลาโหม

๓.๑.๓.๓ การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติสำหรับการชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, เครือข่ายด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อรับการถ่ายทอดองค์ความรู้และการวิจัยร่วม และการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาตามบัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ตามนโยบายรัฐบาล

๓.๑.๓.๔ การวิจัยและพัฒนายุทธโธปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อการพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรมสนับสนุนความต้องการของเหล่าทัพ

๓.๑.๓.๕ การกำหนดแผนงาน/โครงการการบูรณาการการผลิตอาวุธและกระสุน รวมถึงการจัดตั้งโรงงานซ่อมสร้างยุทธโธปกรณ์ทางทหารของกระทรวงกลาโหม โดยมีภาคเอกชนในประเทศเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ (Supplier) เพื่อต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพในปัจจุบันและยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงต่อไป

๓.๑.๓.๖ การตราพระราชบัญญัติให้สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศสามารถนำผลงานวิจัยไปสู่ภาคการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ และจัดตั้ง Business Unit ในรูปแบบของการดำเนินการเอง หรือการร่วมทุนกับภาคเอกชน หรือส่งเสริมการขยายกิจการของผู้ประกอบการเอกชน โดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือเครื่องมือ เครื่องจักร ของโรงงานในกระทรวงกลาโหม เพื่อทำหน้าที่ผลิต/ซ่อมบำรุง

๓.๑.๓.๗ การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานวิจัยของกระทรวงกลาโหมให้เหมาะสม และให้มีหน่วยงานรองรับด้านมาตรฐานทางทหารของกระทรวงกลาโหม โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนด ทดสอบ และรับรองมาตรฐานทางทหาร

๓.๑.๓.๘ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยผลิตภาครัฐ ได้แก่ การวางแผนการผลิต, การจัดซื้อจัดจ้าง, การบริหารจัดการสินค้าคงคลัง, การปรับปรุงระยะเวลาในการส่งมอบสินค้า และการบริการและการรับประกันหลังการขาย

๓.๑.๓.๙ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ “งบประมาณตามโครงการ” (Program-Based Budgeting) ที่สอดคล้องกับ Thailand 4.0 เพื่อบูรณาการแผนงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ในลักษณะโครงการนำร่องที่นำผลงานวิจัยสู่การผลิต, ค่าใช้จ่ายการจัดหายุทธโธปกรณ์ด้วยการสร้างต่อการซื้อที่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น, การทบทวนปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นข้อจำกัด, แผนการพัฒนาบุคลากร, การส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการภาคเอกชนและสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกระทรวงกลาโหมอาเซียน (ADIC) และการสัมมนา

นานาชาติพิเศษ ด้านการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในงานนิทรรศการอุปกรณ์ป้องกันประเทศ (Defense & Security “Made in Thailand”)

๓.๑.๓.๑๐ การพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมยุทธภัณฑ์ สำหรับการบริหารงานภาครัฐ รวมถึงการจัดทำแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับสนธิสัญญาว่าด้วยการค้าอาวุธ (Arms Trade Treaty : ATT)

๓.๒ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถ ในระยะที่ ๒

การส่งเสริมความเข้มแข็ง (ระยะ ๖ - ๑๐ ปี)

๓.๒.๑ เป้าหมาย : กระทรวงกลาโหมสามารถวิจัยพัฒนายุทธโศปกรณ์ได้ตรง ความต้องการของกองทัพ และส่งผ่านต้นแบบงานวิจัยไปสู่ต้นแบบการผลิตเชิงอุตสาหกรรมด้วยการ ร่วมงาน/ร่วมทุนกับภาคเอกชน เพื่อผลิตขายในเชิงพาณิชย์

๓.๒.๒ วัตถุประสงค์ : มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งด้วยการยกระดับงานด้านการมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลโดยมีกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศเป็นองค์กรหลักในการเสริมสร้าง องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ตามความต้องการของกองทัพ เพื่อนำไปสู่ การผลิตเชิงอุตสาหกรรมโดยผู้ประกอบการภาคเอกชนทั้งการใช้งานในราชการและการดัดแปลง ต่อยอดเพื่อการประยุกต์ใช้งานในอุตสาหกรรมภาคพลเรือน

๓.๒.๓ ขีดความสามารถ

๓.๒.๓.๑ การจัดตั้งองค์กร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ เป็นหน่วยงานถาวรในการบูรณาการความต้องการของกองทัพ การวิจัยพัฒนาต้นแบบ และการนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม

๓.๒.๓.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการผลิตด้วยเงินทุน หมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อใช้ฐานการผลิตของหน่วยผลิตภายในกระทรวงกลาโหม สนับสนุนการขยายตัวของภาคการผลิตสู่หน่วยงานของรัฐอื่นๆ และเอกชน อาทิ กลุ่ม SMEs

๓.๒.๓.๓ การชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) และการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาตามบัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์เชิงพาณิชย์

๓.๒.๓.๔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พร้อมทั้งมุ่งเน้นผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การผลิตเพื่อใช้ในราชการ

๓.๒.๓.๕ การยกระดับหน่วยผลิตของกระทรวงกลาโหม และผู้ประกอบการภาคเอกชนจากผู้รับจ้างผลิต (OEM : Original Equipment Manufacturer) เป็นผู้พัฒนาตราสินค้าของตนเอง (OBM : Original Brand Manufacturer) โดยสนับสนุนให้เกิด การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการพัฒนาการออกแบบ, การวิจัยและพัฒนา, การสร้างตราสินค้า และ

การนำเทคโนโลยีทางทหารไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมภาคพลเรือนในลักษณะเทคโนโลยีสองทาง (Dual-use Technologies)

๓.๒.๓.๖ การพัฒนาผู้ประกอบการภาคเอกชนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยเฉพาะกลุ่มยานยนต์

๓.๒.๓.๗ การกำหนด ทดสอบและรับรองมาตรฐานทางทหารที่สอดคล้องกับการกำหนดความต้องการ การวิจัยพัฒนายุทธโศปกรณ์ การผลิตยุทธโศปกรณ์ของภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการทดสอบให้เพียงพอ และเสริมสร้างเครือข่ายด้านมาตรฐานให้มากขึ้น

๓.๒.๓.๘ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยผลิตภาครัฐให้เข้าสู่ระบบ Just-in-Time System และความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์

๓.๒.๓.๙ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายการจัดหายุทธโศปกรณ์ด้วยการสร้างต่อ การซื้อมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง, จัดตั้งศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยน/ถ่ายโอนบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจากภาครัฐกับผู้ประกอบการภาคเอกชนที่อยู่ในระบบงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐของกลุ่มผู้ประกอบการ, ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับมิตรประเทศ และการสัมมนานานาชาติพิเศษด้านการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในงานนิทรรศการอุปกรณ์ป้องกันประเทศ (Defense & Security “ASEAN Defense Technology Center”)

๓.๒.๓.๑๐ การเชื่อมโยงและแสดงผลข้อมูลสถานที่เก็บผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและยุทธภัณฑ์ในรูปแบบแผนที่อิเล็กทรอนิกส์ และการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมการค้าอาวุธ

๓.๓ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในระยะที่ ๓ การส่งผ่านการผลิต/ซ่อมบำรุงสู่ภาคเอกชน (ระยะ ๑๑ – ๑๕ ปี)

๓.๓.๑ เป้าหมาย : กระทรวงกลาโหมร่วมงาน/ร่วมทุนกับภาคเอกชนวิจัยพัฒนายุทธโศปกรณ์ เพื่อผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

๓.๓.๒ วัตถุประสงค์ : มุ่งส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์โดยภาครัฐไปสู่ภาคเอกชนโดยสมบูรณ์ กำหนดนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นหุ้นส่วนสำคัญของกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนา

ขีดความสามารถของกองทัพเพื่อป้องกันประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมด้วยการส่งเสริมการส่งออกยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสม

๓.๔ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในระยะที่ ๔ การเกิดความยั่งยืน
(ระยะ ๑๖ – ๒๐ ปี)

๓.๔.๑ เป้าหมาย : กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยสามารถวิจัยพัฒนาและผลิตยุทธโศปกรณ์เพื่อการส่งออก

๓.๔.๒ วัตถุประสงค์ : มุ่งให้เกิดความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตยุทธโศปกรณ์ในชนิดและประเภทที่เหมาะสม ให้แก่ประเทศในอาเซียนและภูมิภาคอื่น ๆ

สรุป

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้เชื่อมโยงมาตรการเชิงกลยุทธ์จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อกำหนดขีดความสามารถที่ต้องการสำหรับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ในระยะที่ ๑ การปฏิรูประบบ (ระยะ ๕ ปีแรก) และระยะที่ ๒ การส่งเสริมความเข้มแข็ง (ระยะ ๖ – ๑๐ ปี) ซึ่งจะเป็นกรอบในการนำไปกำหนดกลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติ และตัวชี้วัด ในแผนงาน/โครงการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อให้เกิดการวิจัยพัฒนายุทธโศปกรณ์ที่ตรงความต้องการของกองทัพ และส่งผ่านต้นแบบงานวิจัยไปสู่ต้นแบบการผลิตเชิงอุตสาหกรรมด้วยการร่วมงาน/ร่วมทุนกับภาคเอกชน เพื่อผลิตขายในเชิงพาณิชย์

ภายหลังจากที่กระทรวงกลาโหมได้นำขีดความสามารถสู่แผนปฏิบัติการในระยะ ๑๐ ปีแรกเรียบร้อยแล้ว ควรจะดำเนินการทบทวนการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อกำหนดขีดความสามารถสำหรับการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ในระยะที่ ๓ การส่งผ่านการผลิต/ซ่อมบำรุงสู่ภาคเอกชน และระยะที่ ๔ การสร้างความยั่งยืน ต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาครัฐที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เช่น สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ “สทป.” และผู้ประกอบการภาคเอกชน

โดยมีแรงผลักดันที่สำคัญ อาทิ นโยบายรัฐบาล, การสนับสนุนของกองทัพ, เทคโนโลยีที่เกิดจากการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม และกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ให้อำนาจหน้าที่ที่ส่งเสริมการประกอบกิจการของภาคเอกชน

ซึ่งการสร้างการแข่งขันของระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความพร้อมในการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยนั้น ต้องมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน ทั้งการให้ภาคเอกชนเป็นผู้ประกอบการภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม การร่วมลงทุน การสนับสนุนชิ้นส่วนประกอบจากภาคเอกชน หรือการจ้างผลิตเป็นบางส่วน ทั้งหมดกระทำเพื่อการดำรงสายการผลิต ยุทธโธปกรณ์ทางทหารและลดการจัดสรรงบประมาณสำหรับหน่วยผลิตของรัฐโดยการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน

รวมถึงกระทรวงกลาโหมจะต้องบูรณาการการผลิตยุทธโธปกรณ์ ส่งเสริมผลงานวิจัยสู่การผลิตตลอดจนจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและผลงานวิจัยของกระทรวงกลาโหม โดยนำร่องการผลิตสิ่งของสิ้นเปลืองที่มีขีดความสามารถในการผลิตอยู่ในปัจจุบันจากโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และภาคเอกชนในประเทศ อาทิ อาวุธ, กระสุน และวัตถุระเบิด, ชิ้นส่วนยานพาหนะ และยา/เวชภัณฑ์ เพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย และมุ่งพัฒนาโรงงานกลุ่มอาวุธ กระสุนและวัตถุระเบิด ให้มีกำลังการผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการของเหล่าทัพและลดการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ

ดังนั้นจากนโยบาย “Thailand 4.0” ของรัฐบาล ที่ต้องสร้างนวัตกรรมจากการวิจัยพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบาย “สร้างหรือซื้อ” นำไปสู่การกำหนดแหล่งที่มาของยุทธโธปกรณ์ที่กองทัพต้องการ โดยคณะกรรมการระดับกระทรวงกลาโหม รวมถึงนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่กำหนดให้พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่การผลิตใช้ในราชการและการผลิตเชิงพาณิชย์ของภาคเอกชน

จึงเห็นควรกำหนดเป้าหมายในระยะยาวคือ “กระทรวงกลาโหมผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อความพร้อมรบ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์” พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ทุกระยะ ๕ ปี ไว้ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เป็นการปฏิรูปกรอบงานการกำหนดความต้องการและสร้างกลไก การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี

ระยะที่ ๒ เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการมาตรฐานทางทหารและ การนำต้นแบบงานวิจัยไปสู่การผลิตใช้ในราชการและต่อยอดเพื่อการพาณิชย์

ระยะที่ ๓ เป็นการส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ไปสู่ภาคเอกชน

ระยะที่ ๔ เป็นการสร้างความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออก

ข้อเสนอแนะ

อย่างไรก็ตาม ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ต้องสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชนสามารถ ผลิตยุทโธปกรณ์ได้เต็มกำลังการผลิต อันเป็นการดำรงสายการผลิตยุทโธปกรณ์ทางทหารไว้ในประเทศ และสร้างความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน

และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ้มค่าก็จะเกิดการลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อน ด้วยนวัตกรรมของรัฐบาล ซึ่งขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศจะเป็นเงื่อนไขของการ สร้างความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศเพื่อเจรจาผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่กระทรวงกลาโหม ต้องพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงแห่งรัฐอย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นการเสริมสร้าง ศักยภาพของคนในชาติและขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทย โดยแบ่งแนวทาง การบริหารจัดการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ออกเป็น ๒ กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ อุตสาหกรรมการผลิตยุทโธปกรณ์ทางการทหารและการส่งเสริม ภาคเอกชน โดย กระทรวงกลาโหม และกลุ่มที่ ๒ อุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทางเพื่อการ พาณิชย์ โดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

กลุ่มที่ ๑ อุตสาหกรรมการผลิตยุทธโปกรณ์ทางการทหารและการส่งเสริมภาคเอกชน โดย กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ

๑. นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ที่คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม จะต้องกำหนดเพื่อให้เกิดการบูรณาการและการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการยุทธโปกรณ์ของกองทัพ (ต้นน้ำ) การวิจัยพัฒนาให้เกิดนวัตกรรม (กลางน้ำ) และการส่งต่อเพื่อการผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ปลายน้ำ)

๒. นโยบายชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) ของกระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในระดับกระทรวงกลาโหมที่แสวงประโยชน์จากการจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพจากมิตรประเทศ ด้วยการขยายผลประโยชน์หลักที่ได้รับในปัจจุบัน คือ ความมั่นคงของรัฐ โดยให้มีการเพิ่มเติมการชดเชยหรือตอบแทนผลประโยชน์กลับมายังประเทศไทยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือการลงทุนร่วมกับภาคเอกชนของไทย

๓. การมาตรฐานทางทหาร ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานทางทหาร, การทดสอบมาตรฐานทางทหาร และการรับรองมาตรฐานทางทหาร

๔. การสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพและการจัดสิทธิบัตร ได้แก่ การพัฒนาโครงการที่ตอบสนองความต้องการของเหล่าทัพอย่างแท้จริงโดยความเห็นพ้องของหน่วยใช้ สายวิชาการ ยุทธการ ส่งกำลังบำรุง และปลัดบัญชี จนถึงขั้นอนุมัติหลักการของผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสริมสร้างการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำผลงานวิจัยขึ้นบัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ไทย

๕. ระบบการพัฒนางานวิจัยสู่สายการผลิตใช้ในราชการ/เชิงพาณิชย์ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๖. การส่งเสริมภาคเอกชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) โดยขอรับสิทธิประโยชน์ที่สำคัญ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล, การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร และการยกเว้นอากรวัตถุดิบการผลิตเพื่อการส่งออก เป็นต้น

กลุ่มที่ ๒ อุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทางเพื่อการพาณิชย์ โดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ด้วยการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนในพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และนอกพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกตามการให้สิทธิประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้นโยบายการสนับสนุน และความร่วมมือกับกระทรวงกลาโหม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ

๑. การปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การเข้าร่วมทุน ถือหุ้น เป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่นได้ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยมี

กลุ่มงานที่รับผิดชอบในขั้นต้น ๓ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นงานกลยุทธ์และการวิจัยพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, ส่วนงานด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางการทหาร และส่วนนโยบายการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนเพื่อถ่ายโอนความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ

๒. การจัดให้มีสภาวะแวดล้อมให้เอื้อต่อการทดลองนวัตกรรม

๓. การสนับสนุนและจัดให้มีการขึ้นบัญชีนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดและสร้างสรรค์นวัตกรรมไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย

๔. การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยุทธภัณฑ์และยุทธโธปกรณ์ซึ่งการพัฒนาและทดสอบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น อาวุธยุทธโธปกรณ์เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการในพื้นที่เฉพาะเนื่องจากเหตุผลด้านการรักษาความลับและผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยของประชาชนทั่วไป สำหรับในส่วนของอุตสาหกรรมที่เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถใช้ได้ทั้งในทางการทหารและทางภาคพลเรือนซึ่งต้องอาศัยการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมเป็นหลัก พื้นที่เหมาะสมน่าจะอยู่ในบริเวณระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) โดยกระจายการจัดตั้งตามโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi), เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand : EECd) และบริเวณเมืองการบินภาคตะวันออก อุตะเภา ด้วยการเชิญชวนภาคเอกชนร่วมลงทุนผ่านการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจ โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๘.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. ยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑).

กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๕๗.

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม, สำนักงาน. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๔.

กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม, ๒๕๕๙.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

เกรียงศักดิ์ เจริญกุล. “แนวทางในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการพิมพ์ของไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๙.

ชัยชาญ ช้างมงคล, พลตรี. “นโยบายเพื่อการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๓.

เขาวินบูลย์ คงพลศิลป์, พลตรี. “ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอาเซียน (ASEAN Defence Industry Collaboration : ADIC)”. บทความทางวิชาการ, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๖๑.

ประกอบ ตันติยาพงศ์. “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจภายใต้ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๒.

พิมพ์พรรณ ชาญศิลป์, เบญจวรรณ รัตนประยูร, อัญชญา วิทยาธรรมรัช, ไพเราะ สุดสว่าง. “กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าของไทยกับประเทศอินเดียเพื่อรองรับการจัดทำเขตการค้าเสรี”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๘.

วรานันท์ บัวจิบ. “แนวทางการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสมุนไพรไทยทางทันตกรรม เข้าสู่การตลาดเชิงพาณิชย์”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร, ๒๕๕๙.

อวิรุทธิ์ ฉัตรมาลาทอง. “ยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา, จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์

ฐิตินันท์ ธัญญสิริ, พลเอก, ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร.

สัมภาษณ์. ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐.

นภนต์ สร้างสมวงษ์, พลเอก, ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร.

สัมภาษณ์. ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

นรเศรษฐ์ ขรรทมาศ, พลโท, ผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน

ประเทศและพลังงานทหาร. สัมภาษณ์. ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

บรรยาย

ปรีชา ประดับมุข, พลอากาศเอก, ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน).

บรรยายเรื่อง “การดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ”. ณ สถาบัน

เทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน), ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

กฎหมาย

“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)”, ราชกิจจานุเบกษา.

เล่มที่ ๑๓๓, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙, หน้า ๘๒-๑๖๙.

“พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๕,

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑, หน้า ๓๕-๕๐.

“ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๕, ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑,

หน้า ๑-๒๒.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๔, ๖ เมษายน ๒๕๖๐,

หน้า ๑๔-๘๑.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. “แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”. ๒๕๕๔.

นโยบายและแผนกลาโหม, สำนัก. “นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม”. ๒๕๖๒.

นโยบายและแผนกลาโหม, สำนัก. “ร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ.

๒๕๖๐ – ๒๕๗๙”. ๒๕๖๐.

ยุทธการทหาร, กรม. “ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพบกไทย ๒๐ ปี”. ๒๕๖๐.

ยุทธการทหารบก, กรม. “วิสัยทัศน์กองทัพบก ๒๕๖๐”. ๒๕๖๐.

ยุทธการทหารเรือ, กรม. “นโยบายกองทัพเรือ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐”. ๒๕๖๐.

ยุทธการทหารอากาศ, กรม. “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ฉบับเผยแพร่”.

๒๕๕๗.

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม, กรม. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙”. ๒๕๖๐.

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร. “แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓”. ๒๕๕๘.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

http://www.soc.go.th/acrobat/history_61.pdf, 2557.

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. “นโยบาย Thailand 4.0”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2559/jul2559-5.pdf,
2559.

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร. “การจัดการองค์ความรู้ ปีงบประมาณ

๒๕๕๙ : การพัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://diec.mod.go.th/diec-KM57-aspx.aspx>, 2559.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี เขาวรรณบุลย์ คงพูลศิลป์
วัน เดือน ปีเกิด	๑๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๐๗
การศึกษา	รร.สามัญ วรร.อนุบาลสระบุรี วชิราวุธวิทยาลัย รุ่น ๕๔ รร.ทหาร วรร.เตรียมทหาร รุ่น ๒๓ รร.จปร. รุ่น ๓๔ รร.สธ.ทบ.สบส. ชุดที่ ๗๔
ประวัติการทำงานโดยย่อ	พ.ศ.๒๕๔๒ - ๒๕๔๔ หัวหน้ากองแผนและโครงการ สำนักงานคณะกรรมการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ กรมการอุตสาหกรรมทหาร พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๔๘ ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน กรมการอุตสาหกรรมทหาร พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร
ตำแหน่งปัจจุบัน	เสนาธิการ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ผู้วิจัย พลตรี เขาวรรณบุลย์ คงพลศิลป์

หลักสูตร วปอ.

รุ่นที่ 61

ตำแหน่ง เสนาธิการ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรอง ที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

กระทรวงกลาโหมในฐานะที่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งการเตรียมความพร้อมรบของกองทัพจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีความพร้อมของทรัพยากรที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) ความพร้อมในด้านกำลังพล และ 2) ความพร้อมด้านยุทโธปกรณ์

ในการเตรียมความพร้อมด้านยุทโธปกรณ์ภายใต้งบประมาณจำกัด จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินการที่แตกต่างออกไปจากประเทศที่มีความมั่งคั่ง เนื่องจากประเทศเหล่านั้นสามารถสะสมยุทโธปกรณ์โดยการจัดหาจากต่างประเทศที่เป็นผู้ผลิตมาเก็บสำรองไว้ได้มากตามต้องการ แนวทางดังกล่าวนี้จะต้องสนองตอบต่อความดำรงอยู่ได้ในสภาวะปกติและสงคราม ดังนั้นการดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งการปฏิบัติทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้เมื่อมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนภายใต้การกำกับของภาครัฐ ซึ่งจะมีบทบาทในด้านการส่งเสริม การควบคุม การขาย การส่งออก และการเปิดเผยข้อมูลเทคโนโลยี

ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หน่วยงานกลางเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ หน่วยผลิตยุทโธปกรณ์ที่ลงทุนโดยรัฐ และหน่วยผลิตยุทโธปกรณ์ของภาคเอกชนที่ถูกควบคุมการนำเข้า ผลิต และส่งออกโดยกระทรวงกลาโหม ซึ่งความเข้มแข็งของระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความพร้อมในการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน ทั้งการให้ภาคเอกชนเป็นผู้ประกอบการภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม การร่วมลงทุน การสนับสนุนขึ้นส่วนประกอบจากภาคเอกชนหรือการจ้างผลิตเป็นบางส่วน ทั้งหมดกระทำเพื่อการดำรงสายการผลิต ยุทโธปกรณ์ทางทหาร ดังนั้นเพื่อลดการสนับสนุนงบประมาณจัดหาอาวุธและการลงทุนสำหรับหน่วยผลิตของรัฐโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน กระทรวงกลาโหมจึงควรบูรณาการการผลิตยุทโธปกรณ์ ส่งเสริมผลงานวิจัยสู่การผลิต และจัดตั้งองค์การกลางเพื่อรับรอง

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและผลงานวิจัยของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยนำร่องการผลิตสิ่งของสิ้นเปลืองที่มีขีดความสามารถในการผลิตอยู่ในปัจจุบันจากโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และภาคเอกชนในประเทศ อาทิ อาวุธ, กระสุนและวัตถุระเบิด, ชิ้นส่วนยานพาหนะ และยา/เวชภัณฑ์ เพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ให้มีกำลังการผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการของเหล่าทัพและลดการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ

และในอนาคตภาครัฐต้องส่งเสริมให้ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสามารถขายผลิตภัณฑ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้สามารถผลิตยุทธโศปกรณ์ได้เต็มกำลังการผลิตและรักษาขีดความสามารถการผลิตไว้ในประเทศ, ลดการสนับสนุนงบประมาณสำหรับหน่วยผลิตของรัฐ และความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ้มทุนก็จะเกิดการลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมของรัฐบาล ซึ่งขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศดังกล่าว ก็จะเป็นเงื่อนไขของการสร้างความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศเพื่อเจรจาผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมต่อไป

ดังนั้นกระทรวงกลาโหมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วยการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, ขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้กับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ซื้อนำไปใช้ในการผลิต ขาย หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร, ขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้แก่ต่างประเทศ, ร่วมงาน ร่วมทุน หรือดำเนินการกับภาคเอกชน และตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง อันเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงการขายทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้าที่ใช้ได้สองทางให้กับผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเทคโนโลยีทางทหารซึ่งถือว่าเป็นวิทยาการที่มีมาตรฐานสูงที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ การพัฒนา และผลิตภัณฑ์ทางทหารจะเป็นการสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงแห่งรัฐอย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชาติและขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อมในการป้องกันประเทศของไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการ อำนาจการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างกระทรวงกลาโหมกับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือ มิตรประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) นโยบายด้านความมั่นคง นโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะนโยบาย “Thailand 4.0” ของรัฐบาล ที่ต้องสร้างนวัตกรรมจากการวิจัยพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ซึ่งเป็น กลยุทธ์หนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่การผลิตใช้ในราชการและในเชิงอุตสาหกรรมโดยการร่วมทุน

2. ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ในห้วงเวลาดังแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2561 – เมษายน พ.ศ.2562

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ข้อบังคับ แผน กรอบนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารประกอบการศึกษาด้านการพัฒนากิจการของภาครัฐต่าง ๆ เพื่อเชื่อมต่อการวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมเข้ากับระบบการพัฒนางานวิจัยสู่สายการผลิตใช้ในราชการ/เชิงพาณิชย์ ด้วยการจัดกรอบการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ระยะ 20 ปี ซึ่งจะเป็แนวทางหลักในการพัฒนาให้กระทรวงกลาโหมมีขีดความสามารถในการวิจัยพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งสามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อความคุ้มค่าในการลงทุนของกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน อันจะนำมาซึ่งความพร้อมรบของกองทัพภายใต้อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอต่อการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ และผลประโยชน์แห่งชาติ รวมถึงการรวมตัวและเชื่อมโยงกันทางการค้าเพื่อนำผลิตภัณ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้าสู่การแข่งขันในตลาดต่างประเทศต่อไป

ผลการวิจัย

ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาครัฐที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เช่น สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ “สทป.” และผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยมีแรงผลักดันที่สำคัญ อาทิ นโยบายรัฐบาล, การสนับสนุนของกองทัพ, เทคโนโลยี ที่เกิดจากการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม และกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ให้อำนาจหน้าที่ที่ส่งเสริมการประกอบกิจการของภาคเอกชน

โดยกำหนดเป้าหมายในระยะยาว คือ “กระทรวงกลาโหมผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อความพร้อมรบ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์” พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ทุกระยะ 5 ปี ไว้ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการปฏิรูปรอบงานการกำหนดความต้องการและสร้างกลไก การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี

ระยะที่ 2 เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการมาตรฐานทางทหารและการนำต้นแบบงานวิจัยไปสู่การผลิตใช้ในราชการและต่อยอดเพื่อการพาณิชย์

ระยะที่ 3 เป็นการส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ไปสู่ภาคเอกชน

ระยะที่ 4 เป็นการสร้างความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออก

ข้อเสนอแนะ

ระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ต้องสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชนสามารถผลิตยุทโธปกรณ์ ได้เต็มกำลังการผลิต อันเป็นการดำรงสายการผลิตยุทโธปกรณ์ทางทหารไว้ในประเทศ และสร้างความ คุ่มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ่มทุนก็จะเกิดการลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่กระทรวงกลาโหม ต้องพัฒนากิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงแห่งรัฐอย่างยั่งยืน รวมถึง เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชาติและขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทย โดยแบ่งแนวทางการบริหารจัดการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม ออกเป็น 2 กลุ่มงาน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 อุตสาหกรรมการผลิตยุทโธปกรณ์ทางการทหารและการส่งเสริมภาคเอกชน โดย กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ

1. นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ที่คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม จะต้องกำหนดเพื่อให้เกิดการบูรณาการและการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการยุทธโศปกรณ์ของกองทัพ (ต้นน้ำ) การวิจัยพัฒนาให้เกิดนวัตกรรม (กลางน้ำ) และการส่งต่อเพื่อการผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ปลายน้ำ)

2. นโยบายชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) ของกระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในระดับกระทรวงกลาโหมที่แสวงประโยชน์จากการจัดซื้อยุทธโศปกรณ์ของเหล่าทัพจากมิตรประเทศ เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือการลงทุนร่วมกับภาคเอกชนของไทย

3. การมาตรฐานทางทหาร ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานทางทหาร, การทดสอบมาตรฐานทางทหาร และการรับรองมาตรฐานทางทหาร

4. การสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพและ และการจัดสิทธิบัตร

5. ระบบการพัฒนางานวิจัยสู่สายการผลิตใช้ในราชการ/เชิงพาณิชย์ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

6. การส่งเสริมภาคเอกชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) โดยขอรับสิทธิประโยชน์ที่สำคัญ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคล, การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร และการยกเว้นอากรวัตถุดิบการผลิตเพื่อการส่งออก เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 อุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทางเพื่อการพาณิชย์ โดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ด้วยการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนในพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และนอกพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกตามการให้สิทธิประโยชน์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้นโยบายการสนับสนุน และความร่วมมือกับกระทรวงกลาโหม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ

1. การปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การเข้าร่วมทุน ถือหุ้น เป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่นได้ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกัน

2. การจัดให้มีสถานะแวดล้อมให้เอื้อต่อการทดลองนวัตกรรม

3. การสนับสนุนและจัดให้มีการขึ้นบัญชีนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดและสร้างสรรค์นวัตกรรมไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย

4. การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยุทธภัณฑ์ และยุทธโศปกรณ์ซึ่งการพัฒนาและทดสอบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น อาวุธยุทธโศปกรณ์เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการในพื้นที่เฉพาะเนื่องจากเหตุผลด้านการรักษาความลับและผลกระทบต่ออายุอาศัยของประชาชนทั่วไป สำหรับในส่วนของอุตสาหกรรมที่เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถใช้ได้ทั้งในทางการทหารและทางภาคพลเรือนซึ่งต้องอาศัยการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมเป็นหลัก พื้นที่เหมาะสม

น่าจะอยู่ในบริเวณระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) โดยกระจายการจัดตั้งตามโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi), เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand : EECd) และบริเวณเมืองการบินภาคตะวันออก อุตะปะภา ด้วยการเชิญชวนภาคเอกชนร่วมลงทุนผ่านการให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจ โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)